

A NAGYBÁNYAI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
SZATMÁRNÉMETIBEN
1933. MÁJ. 2 ÉS SZEPT. 19 NAPJAIN TARTOTT
KÖZGYŰLÉSEINEK
ÉS
BIRÓSÁGI ÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE

KILENCVENNYOLCADIK DARAB.

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA
1933.

A NAGYBÁNYAI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
SZATMÁRNÉMETIBEN
1933. MÁJ. 2 ÉS SZEPT. 19 NAPJAIN TARTOTT
KÖZGYŰLÉSEINEK
ÉS
BIRÓSÁGI ÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE

KILENCVENNYOLCADIK DARAB.

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA
1933.

„MINERVA“ GRAFIKAI MŰINTÉZET
NYOMÁSA, NAGYBÁNYA, 1933

A nagybányai református egyházmegye 1933.
május hó 2-án Szatmárnémetiben tartott rendes
közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak:

Széll György esperes és dr. *Böszörményi Emil* e. m. gondnok elnöklete alatt:

Bogdán Lajos, Boros Jenő, Gy. Kovács József, Magoss Ferenc, Peleskey Sándor és Sárközi Lajos lelkészi, dr. Farkas Antal, dr. Helmeczy József, dr. Jakó Endre, Nagy Béla és dr. Nagy Sándor világi tanácsbírák.

Oláh Sándor lelkészi, dr. Mártha József világi főjegyzők
Visky Ferenc lelkészi, Tereh Géza világi jegyzők.

Dr. Harcsár Géza ügyész.

Az egyházak képviselőitében: Adorján: Dr. Koronka Pál lelkész, Ferenczy Károly tanító. Amac: Siető Pál l., Balog Elek gondnok. Apa: Gulya Géza l., Kató Gyula g. Aranyosmegyes: Szabó József l., dr. Jakó Endre presbiter. Atya: Sáfár Imre l., Bujáki János g. Avasujváros: Széll György l., Kovács Imre g. Batiz: Dávid Sándor l., Kacsóh Zsigmond g. Csengerbagos: Mogyorós Sándor l., Szilágyi Márton g. Dabolc: Lakóczy István g. Egri: Visky Ferenc l., Magoss Gedeon presb. Felsőbánya: Spáczay Árpád l., Tóth Kálmán g. Hirip: Orosz Ernő l., Medgyesi András g. Hosszumező: Nagy Endre l., Csurka József g. Józsefháza: Nagy Pál l., id. Badar Károly g. Kakszentmárton: Óry Zoltán l., Erdei József g. Kisbábony: Tóth Gábor l., Varga Antal g. Kiskolcs: Gacsályi Zsigmond l., Boros Károly g. Kispeleske: Molnár Lajos l., Molnár Ambrus t. Kőszegremete: Kovács Károly l., Henter Ambrus g. Lázári: Óry Tamás l., Kanizsay Jenő presb. Máramarossziget: Papp József l., Nagy Jenő főg. Mikola: Magoss Ferenc l., Dobos József g. Misztót-

falu: Kiss Sándor l., Varga József g. Nagybánya: Oláh Sándor l., dr. Ajtai Nagy Gábor főg. Nagybecskó: Takács Lajos l. Nagykolcs: Gyöngyössy Bálint l., Kocsis Pál g. Nagytarna: Dénes László lévita-lelkész, Berei Sándor g. Ombod: Gy. Kovács József l., Bencze Sándor g. Óvári: Fehér Bertalan l., Boros János g. Patóháza: Barkász Imre l., Kánya Lajos presb. Pettyén: Bogdán Lajos l., Miklós Zsigmond g. Pusztadaróc: Selyeb Gyéza l., Szabó István g. Sándorhomok: Csüry Miklós l., Tar Bálint g. Sárköz: Kurpé Tamás g. Sárközujlak: Szabó Károly l., Samu Endre h.-g. Szamosdara: Kovács Gyula l., Katócz László presb. Szamosdob: Bara József l., Kóka Sándor g. Szamoskóród: Kürthy Dezső l., Imre Gyula g. Szamoskrassó: Várad József l., Nagy Ambrus g. Szatmár: Boros Jenő és Debreczeni István lelkészek, Uray Jenő főg., Veréczy Antal presb. Szatmárnémeti: Sárközi Lajos l., Bakcsy Gergely főg. Szatmárhegy: Peleskey Sándor l., Kiss Antal g. Szatmárudvari: Juhász Péter l., Papp Árpád főg. Szárazberek: Joó Kálmán l., Sarkadi Antal g. Sziénváralja: Szabó Endre l., Mátyás Zoltán főg. Tamásváralja: Bodnár Béla l., Elek Géza g. Vámfalu: Kolos Vince l., Cseh András g. Vetés: Szarka Károly l., Német Elemér főgondnok.

Tanárképviselők: Ligeti Imre, Kisgyörgy János.

Tanítóképviselők: Kádár Károly, Szőke József.

Segédlelkészek: Diószeghy Károly, Kádár Miklós, Kocsmár Boldizsár és Szabó Géza.

A közgyűlés határozatai:

1. Közének után (XC zsolt. 1. vers.) esperes ur imádkozott, kérve a kegyelem Istenét, hogy amidőn — elhivatásunk szerint — anyaszentegyházunk építésére fáradtan, leverten összegyülekeztünk, midőn az élet — meg-megújuló bajaink, véget nem érő küzdelmeink miatt — gyötrődéssé és emésztő romlássá lett ránk nézve, biztasson minket atyáink küzdelmeivel, kiknek sok szenvedésük és nyomoruságuk között is szívükből zendült ajkukon az ének: „Erős várunk nekünk az Isten!” Hogy mutassa fel előttünk mostani nyomoruságaink idején Megváltónk dicsőséges alakját, kinek nyomdokain járva gyógyulást találjunk bajainkban, diadalmat küzdelmeink felett és nyerjünk általa kegyelmet és életnek teljességét.

Ima után e. m. gondnok úr tartott megnyitó beszédet; üdvözölve egyházmegyénknek egy évtizedre szóló választása

alapján összegyűlt új vezetőségét, elsősorban egyházmegyénk immár negyedízben megválasztott, egy hosszú élet gazdag tapasztalataival bővülködő, nagy bölcsességű, szeretett esperesét. — Hálásan köszöni a tisztikar nevében is a választásban megnyilvánult közbizalmat és megtiszteltetést.

Majd rámutat arra, hogy a f. évben értük meg a Megváltó halálának 19. évszázados fordulóját, „a keresztre feszített Igazság fenségesen isteni tragédiájának 1900 éves jubileumát,” melynek központjában nem a kereszthalált halt Szeretetet és Igazságot látja elsősorban, hanem a halálból feltámadt, a halált legyőzött Szeretetet és Igazságot, a Jézus Krisztus üresen maradt sírját. Épen ezért — úgy érzi, hogy — e páratlan jubileumot nem külső pompával kell ünnepelnünk, hanem szívvel és lélekkel. Lelkünket kell új életre ébreszteni, újjáalakítani, cselekvő, élő és ható hittel átítani, hogy a ma is keresztre feszített Szeretet és Igazság ismét feltámadjon. — Minél előbb keresztül visszük magunkban és az emberiségben ezt az átalakulást, annál hamarabb eljő hozzánk a szabadítás és annál több további szenvedéstől és borzalmaktól mentjük meg magunkat, egyházunkat és az emberiséget.

Erre a munkára hívja fel a közgyűlés tagjait; ezzel a követelménnyel és ebben a reményben ismételten köszönti egyházmegyénk ujonnan választott vezetőségét.

Végül őszinte részvétellel emlékezik meg gondnok úr azokról a fájdalmas veszteségekről, melyek egyházmegyénket legutóbbi közgyűlésünk óta érték, midőn elhalt egyházmegyénknek patriarchakoru tanácsbírája, a máramarosszigeti ref. egyház hosszú időn keresztül volt főgondnoka, a puritán hítűségű, jószágos és emberszerető szívű, nagy kötelességtudású és késő aggkorában is nagymunkásságu *Kovássy Ákos* és a szatmárnémeti ref. főgimnázium közel fél századon át, egyházunk és fajunk érdekében a középiskolai tanítás és nevelés terén felbecsülhetetlen szolgálatokat tett, messze híres tanára *Regéczi Sándor*. Kérve egyházmegyénk részéről érdemeiknek jegyzőkönyvi megörökítését:

a közgyűlést az alkotó tagok szíves üdvözlésével megnyitja.

2. A megjelent alkotó tagok számbavételére elnökség Dávid Sándor batizi lelkészt kéri fel, akinek feljegyzése nyomán jegyző jelenti, hogy nem jelentek meg közgyűlésünkön a dabolci

és turtarebesi lelkészek; utóbbi elmaradását esperes ur előtt igazolta. Világi képviselőt nem küldött a turtarebesi presbyterium.

Közgyűlésünk e jegyzőkönyvben elől feljegyzett jelenlevőket alkotó tagokul elismeri; id. Kürthy Károly dabolci lelkész távolmaradását öreg korával járó gyengeségére tudomásul veszi, valamint Szép Kálmán turtarebesi lelkész bejelentett távolmaradását is.

A világi képviselőt nem küldött turtarebesi presbiteriumot pedig felhívja, hogy mulasztását esperes ur előtt 30 napon belül elfogadható okkal igazolja; ellenkező esetben elkötelezzük 100 Lei birság megfizetésére a népisk. segélyalap javára.

3. A kinyomatott tárgysorozat az alkotó tagok között szétosztatván, azt

a tárgyalás sorrendjéül közgyűlésünk elfogadja.

4. A jegyzőkönyv hitelesítésére elnökségen és jegyzőkön kívül Boros Jenő lelkészt és dr. Harcsár Géza ügyészt küldi ki közgyűlés. Hitelesítés helye a szatmári lelkészi hivatal. Ideje május 9.

5. Az egyházmegyei közgyűlés 51—1932 sz. határozatával kiküldött szavazatbontó bizottság Szatmáron 1933. január 17-én felvett jegyzőkönyve szerint az esperesi hivatalra beérkezett 57 érvényes szavazat Széll György eddigi esperesre adatott le.

Az egyházmegyei gondnoki hivatalra beadott 58 érvényes szavazatból dr. Böszörményi Emil eddigi gondnokra 57, dr. Nagy Sándorra 1 szavazat esett.

Tanácsbirói és jegyzői állásokra bejött 58 érvényes szavazat. Lelkeszi tanácsbiróságra Magoss Ferenc 56, Boros Jenő 58, gy. Kovács József 57, Bogdán Lajos 54, Sárközi Lajos 58, Peleskey Sándor 45, Debreczeni István 6, Kürthy Károly 3, Tóth Gábor 3, Bodnár Béla 2, Papp József 1, Oláh Sándor 1, Kovács Károly 1 szavazatot nyert.

Világi tanácsbiróságra dr. Nagy Sándor 56, dr. Helmeczy József 53, dr. Farkas Antal 55, Nagy Béla 50, dr. Jakó Endre 50, Kovássy Akos 36, dr. ajtai Nagy Gábor 30, dr. Gyene Károly 10, Kanizsay Jenő 2, Szilágyi Endre, Tóth László, Papp Arpád, dr. Király Zsigmond, Tabalydy György 1—1 szavazatot nyertek.

Lelkészi főjegyzőségre Oláh Sándor 58, lelkeszi jegyzőségre Visky Ferenc 57, Kürthy Károly 1 szavazatot.

Világi főjegyzőségre dr. Mártha József 53, Tereh Géza 2, dr. Hadady Lajos, dr. ajtai Nagy Gábor, dr. Nagy Sándor 1 – 1, világi jegyzőségre Tereh Géza 51, dr. Mártha József 5, dr. Lingvay Lajos 2 szavazatot nyertek.

Tanítóképviseletre Kádár Károly 55, Szőke József 51, Karikás Sándor 5, Török Bernát 2, Molnár Ambrus, Bartha István és Z. Demeter János 1—1 szavazatot nyertek.

A szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvéből megállapítja közgyűlésünk, hogy az 1933 évtől számított tiz (10) évre, a gyülekezetek egyhangu bizalma folytán Széll György avasujvárosi lelkész, eddigi esperes választatott meg az egyházmegye esperesévé;

egyházmegyei gondnokul dr. Böszörményi Emil eddigi gondnok választatott meg ujjalag;

lelkeszi tanácsbírókul Magoss Ferenc mikolai, Boros Jenő szatmári, gy. Kovács József ombódi, Bogdán Lajos pettyéni, Sárközi Lajos szatmárnémeti, és Peleskey Sándor szatmárhegyi lelkészek;

világi tanácsbírókul dr. Nagy Sándor erdődi ügyvéd, dr. Farkas Antal szatmári ügyvéd, dr. Helmezy József ügyvéd-földbirtokos Pettyén, Nagy Béla földbirtokos Lázári, dr. Jakó Endre volt szolgabíró-földbirtokos Aranyosmedgyes és Kovássy Akos ügyvéd-földbirtokos Máramarossziget;

lelkeszi főjegyzővé Oláh Sándor nagybányai lelkész, lelkeszi jegyzővé Visky Ferenc egri-i lelkész;

világi főjegyzővé dr. Mártha József ügyvéd Szatmár, világi jegyzővé Tereh Géza kereskedelmi iskolai tanár választottak meg.

Tanító képviselőkké pedig három (3) évi időre Kádár Károly egri-i, Szőke József ombódi tanítók választattak meg.

Midőn a megválasztott tisztikar régi és új tagjaít bizalommal és örömmel üdvözli és munkálkodásukra Isten áldását kéri közgyűlésünk, határozatilag kimondja, hogy

a) az esperes és gondnok választás eredményéről a főtiszteletű egyházker. közgyűlést értesíti,

b) a szabálytalan szavazatot küldött Szamoskrassó, Lázári és Pusztadaróc lelkészeitől hívja, hogy mulasztásukat f. évi aug. hó 1-ig igazolják, különben 200 Lei birságot fizessenek be egyh. megyei levéltár rendezési alapra, az egyh. m. pénztárba.

c) esperes urat megbízza közgyűlésünk, hogy az időközben elhalt Kovássy Akos világi tanácsbíró helyére új szavazást rendeljen el, a beérkező szavazatokat a most megválasztandó szavazatbontó bizottsággal bontsa fel, szükség esetén szűkebbkörű szavazásra hívja fel a presbitériumokat s az eredményről tétessen jelentést közelebbi gyűlésünkre.

d) szavazatbontó bizottság által beterjesztett szavazó leveleket lelkészi főjegyző semmisítse meg.

6. A közgyűlés által betöltendő tisztségekre és alakítandó bizottságokba

közgyűlésünk megválasztja, illetve kiküldi,

I. a) *közpénztárnokul* és közalapkezelőül Gacsályi Zsigmond kiskolcsi lelkészt,

b) *levéltárnokul* Oláh Sándor nagybányai lelkészt,

c) *könyvtárnokul* Kolos Vince vámfalui lelkészt,

d) *ügyészül* dr. Harcsár Géza szatmári ügyvéd, egyházker. ügyészt, továbbra is felruházza őt a közgyűlésen gyakorolható szavazati joggal;

II. a) *egyházkerületi képviselőkül* Sárközi Lajos, Peleskey Sándor és Oláh Sándor lelkészi, dr. Helmeczy József, Tabalydy György és Nagy Béla világi rendes, gy. Kovács József, Sáfár Imre, Tóth Gábor lelkészi, Uray Jenő, Kanizsay Jenő és Nagy Jenő világi pótképviselőket,

b) *számvevőszék* tagjaiul dr. Nagy Sándor elnök, Oláh Sándor előadó, Sáfár Imre, Kürthy Károly, Siető Pál, Szabó Endre tagokat;

c) *tanügyi bizottságba* elnökül Magoss Ferenc lelkészi tanácsbíró, előadó-jegyzőül Gulya Géza apai lelkészt, tagokul a szamoskrassói körben gy. Kovács József, Szőke József és Jakó László, a mikolai körben Csűry Miklós, Molnár Ambrus és Osváth Elek,

az apai körben Gulya Géza, Karikás Sándor és Tóth László, a nagybányai körben Szabó Endre, Török Bernát és dr. ajtai Nagy Gábor, avasi körben *Dr. Koronka Pál és Puy Géza*, a szatmári körben Mogyorós Sándor, Beregi István és *Uray Jenő*, a szigeti körben Papp József, *Tóth Zoltán és Nagy Jenő* urakat;

d) *sociális bizottságba*, elnök az esperes, tagokul dr. Koronka Pál, Tankóczy Gyula, Peleskey Sándor, dr. Hadady Lajos, dr. Király Zsigmond urakat;

e) *egyházmegyei Nyugdíjbizottságba* esperes és gondnok elnöklete alatt Boros Jenő, Sárközi Lajos, dr. Helmeczy József és Nagy Béla urakat;

f) *szatmári főgimn. és leányiskolák* igazgatótanácsának tagjaiul Széll György, dr. Böszörményi Emil, Magoss Ferenc, dr. Harcsár Géza urakat;

g) *máramarosszigeti lyceum igazgató* tanácsának elnökéül Széll György esperest, helyettese az egyházmegyei gondnok, tagjaiul az egyházmegye részéről dr. Nagy Sándor, Magoss Ferenc, dr. Harcsár Géza urakat, a szigeti lyceum részéről a pénztárost és lyceumi ügyészt, utóbbi csak tanácskozási joggal, szavazati jog nélkül;

h) *közalapi bizottságba* Széll György esperes elnöklete alatt *Boros Jenő* és dr. Helmeczy József urakat;

i) *missiói bizottságba* esperes úr elnöklete alatt Sárközi Lajos, Visky Ferenc, Kürthy Károly és *Dr. Koronka Pál* urakat;

j) *szavazatbontó bizottságba* esperes és gondnok elnöklete alatt a lelkészi főjegyző, dr. Harcsár Géza, Boros Jenő és Sárközi Lajos urakat;

k) *egyházker. nyugdíjint. végrehajtóbizottságba* *Oláh Sándor*;

l) *könyvtár bizottságba* esperes úr elnöklete alatt *Oláh Sándor* és Kovács Károly urakat.

7. Olvastatott a következő esperesi jelentés;

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az időközi változásokra és már fontosabb dolgokra vonatkozó jelentésemet van szerencsém az alábbiakban előterjeszteni:

I. A *lelkészi* karban -- múlt gyűlésünk óta változás nem történt. A s. lelkészi karban -- püspöki kirendelés folytán -- Szabó Pál s. lelkészt mszigeten 1932 szept. 6-tól kezdődőleg -- viszont Szabó Géza s. lelkészt Szatmárnémetiben, szintén 1932 szept. 6-tól, a s. lelkészi teendők végzésére felhatalmaztam. A *tanácsbirói karból* -- Kovássy Akos -- a mszigeti egyház főgondnoka -- az ottani lyceum ig. tanácsa gazdasági bizottságának h. elnöke -- a mi érdemes tanácsbiránk -- földi hivatását betöltötte, -- 84 éves korában -- sorainkból elköltözött f. év márc. 24-én. Évek hosszú során buzgó -- kitartó munkát végezett -- a mszigeti lyceum és egyház kebelében. Méltó, hogy kegyelettel emlékezzünk elhunytával -- működéséről s emlékezetét j.-könyvünkben áldással jegyezzük fel.

A *tanítói karban*. Kisbábonyban, Ottmayer Erzsébet (oklevél: Székelyudvarhely) vál. j.-könyvét -- mint elválasztott rendes tanítóét -- megerősítettem. *Helyettes tanítónőkül* -- hatáskörömből folyólag megerősítettem a f. isk. évre: Angi Margit okleveles tanítót jun. 30-ig terjedőleg Kiskolcson, Nagy Margit -- tavalyi h. tanítónőt Atyában, -- Balogh Ilonát (szatmári kath. tanítóképző) Sándorhomokon ez iskolai év végéig terjedőleg.

II. Az egyházmegyei elnökség jóváhagyása folytán a I. t. c. 15 §-a d) pontja alapján a Józsefháza adminisztrációjával megbízott apai presbyterium kérelmére engedélyt nyert a józsefházai egyház, hogy takarékbetétjéből adófizetésre tízezer Leit ideiglenes kölcsönül vehessen fel -- a f. év végéig terjedőleg.

III. Az egyházmegyei iskolai alapokból 15.500 Leit utalt ki -- a szétosztó bizottság mint teljes 1931-i évi kamatját az alapoknak. De e kamatokból adóra 1128 Lei vonatott le -- a pénzintézetek által s így 14.372 Lei volt szétosztható a következő egyházak között: 1) K.-Remete, Szkrassónak 1506 Lei egyenként. 2) Atya, Batiz, Egri, Erdőszáda, Szdara, Daróc, Szatmár, Apahegy, Óvári à 1106 Lei. 3) Ombód 1406 Lei.

IV. A Helmeczy és Nagy Frigyes alapkamataiból az illető bizottság Visky Ferenc -- a szatmári lyceumban tanuló fiának

1000 Lei váltságdíjat adományozott. A kamatok többi része az alapokhoz csatoltatott.

V. Az e. megyei gyűlés 5/932 sz. határozatára mely a hétköznapi istentisztelettartásra — a bőjti és adventi biblia magyarázatokra vonatkozik az illető egyházakat — és azok lelkeszeit felhívtam — a határozat végrehajtására és jelentéseik szerint — eredményesen.

VI. Az e. megyei gyűlés 41/932 sz. a. határozata szigorú végrehajtására 1547–1600, — 1678/932 szám és 28–1933 sz. a. — tehát szinte zaklatólag — főként a közalap és a kerület azon tartozásaira, melyekből kisegyházaink közül 18-an 236 ezernyi évi támogatást nyernek iskolai segély címen — felhívtam egyházmegyei és kerületi tartozásaik kiegyenlítésére. Lett is eredménye — némi részletfizetésekkel! De sajnos! 37 egyházunknak január végén 106.969 fennálló egyházmegyei hátraléka volt — közalap címen — 10.979 Lei (a régebbi években pedig semmi hátralék nem volt e címen) nyomtatványból 7943 Lei. — A jelen nehéz és válságos viszonyok között — nem lehetett oda gondolni, hogy végrehajtást indíttassunk az egyes egyházak ellen. De a kiméletnek is van határa. — Tehát javaslatba hozom, hogy *méltóztassék a hátralékok biztosítására és részben befizetésére f. é. szeptember hó 16-ig haladékolat adni a hátralékos egyházaknak. Ahol a hátralék nagyobb összeget tesz ki: ott — méltóztassék a presbyterium egyetemleges kötelezettsége mellett — 2–3 évi haladékolat adni — a kifizetésre.*

Avasújváros, 1933. április 25.

kiváló tisztelettel:
Széll György sk.
esperes.

Egyházmegyei közgyűlésünk midőn az esperesi jelentést tudomásul veszi

1. kegyeletes érzelmekkel örökíti meg jegyzőkönyvében a) néhai Kovássy Ákos emlékezetét, aki úgysis, mint a máramarosszigeti egyház főgondnoka és a lyceum igazgatótanácsának tagja, s ez intézet melegszívű barátja, úgysis, mint egyházmegyénk tanácsbírája, a magas kor terhei dacára is soha nem lankadó érdeklődéssel és odaadással szolgálta Anyaszentegyházunkat, úgyszintén b) hálásan örökíti meg

a néhai Regéczi Sándor ny. főgimn. tanár emlékeztet is, aki a szatmári iskolában 44 éven keresztül igen lelkes és maradandó hatásokról tanuskodó munkássága által példaként írta be nevét az iskola történetébe. Emlékük legyen áldott, közérdekű tevékenységük példaadó!

2. Szabó Pál máramarosszigeti segédlelkészt az egyházmegyébe bekebelezi, a Szabó Géza segédlelkész Szatmárnémetibe történt áthelyezését tudomásul veszi,

3. Ottmayer Erzsébet kisbábonyi rendes tanítónőt e minőségében megerősíti és a hivatalos eskületételére felhívja – Angi Margit és Balog Ilona és Nagy Margit helyettes tanítónők alkalmazását tudomásul veszi,

4. a jelentés II – V. pontjai alatti esperesi intézkedéseket helyesléssel tudomásul veszi,

5. tudomásul veszi a nagy mértékben felszaporodott közig. és közalapi tartozások befizetését szorgalmazó esperesi intézkedéseket is, egyben azonban felhívja az érdekelt egyházközségek presbitériumait, hogy hátrálékos tartozásaik törlesztését (részletekben is!) azonnal kezdjék meg s mint legvégső határidőig f. évi szept. 15 ig teljes egészében teljesítsék; sőt ahol a már több évi és nagyobb összegű hátrálék tartozások összege a rendkívüli helyzetre és az illető egyházközség sajátos viszonyaira tekintettel az itt megállapított határideig nem volna kiegyenlíthető, megengedi közgyűlésünk, hogy az ilyen gyülekezet – a presbitérium egyetemleges jóállása s az erről kiállított okirat bemutatása mellett – 2, vagy esetleg 3 évre oszthassa be fizetnivalói törlesztését. Amennyiben azonban érdekelt presbitériumok az itt engedélyezett két kedvezményes föltétel egyikét sem teljesítenék, közgyűlésünk mélységes fájdalommal bár, de Anyaszentegyházunk egyetemes érdekeire tekintettel, kényszerítve lesz a legszigorubb megtorló intézkedések megtételére.

6. Végül az esperesi káplán fizetésének pótlására az egyházmegyei közpénztár terhére a f. évre

1500 Leit megszavaz s utasítja pénztárnokot ez összeg kifizetésére.

8. Boros Jenő szatmári lelkész beterjeszti a Gombáson lakó református hívek gyűlésének határozatát, melyben kimondják a fiók-egyházközséggé alakulást.

Közgyűlésünk a gombási fiók-egyház megalakulását örömmel veszi tudomásul. A beterjesztett határozatot jóváhagyja és megerősítés végett az egyházkerületi gyűlésre felterjeszti.

9. Szatmárhegyi lelkész jóváhagyás alá bemutatja a lelkészi földjárandóság bérletére 8 bérlővel 6 évi időtartamra megkötött haszonbéri szerződést, melyszerint bérlők a földekért a bérleti években legkésőbb aug. hó 15. napjáig holdanként évi 100 kg. tiszta, rostált, száraz minőségű búzát és 1 rudas szalmát fizetnek természetben vagy a mindenkori legmagasabb napi áron; továbbá kötelesek a földeket jókarban tartani, minden 2-ik évben jól megtrágyázni, kerülőbért, mezőőröket fizetni; albérletbe nem adhatják. A bérösszegnél az előző évek béréhez képest béremelés van; a 6 évi időtartamot pedig az indokolja, hogy a haszonbér mennyisége és a földek jókarban tartása csak több évre kötött szerződéssel volt biztosítható.

Presbíterium jóváhagyó határozata kapcsán kéri lelkész a szerződés megerősítését, úgy hogy az esetleges lelkészváltásnál is érvényes legyen.

A beterjesztett haszonbéri szerződést a kérelem értelmében közgyűlésünk megerősíti.

10. Takács Lajos nagybocskói missiói lelkésznek a tiszántúli egyházker. által 1912 évben megerősített lelkipásztori díjlevele 3. pontja értelmében évi 600 arany korona állandó konventi segélyre volt igénye, amit a változott viszonyok folytán 1919 óta nem kapott meg. Most tehát azt kéri a királyhágómelléki egyházkerülettől, hogy e fizetési tételre irányuló követelésének a jogosságát ismerje el, illetve ennek ellenértékét 1919 évig visszamenőleg utalja ki és folyósítsa számára, mert enélkül további megélhetése nincs biztosítva.

Közgyűlésünk tekintettel arra, hogy az egyetemes Konvent által annakidejében vállalt kötelezettségek a királyhágómelléki egyházkerületre nem hárultak át, s ilyen kötelezettségek teljesítésére egyházkerületünk sem vállalkozott, tekintettel továbbá

arra is, hogy az egyházkerület a nagybocskói missió támogatásáról, a lehetőség szerint évi állandó segély folyósításával gondoskodik (évi 3000 Lei), s hogy továbbá a beadvány más megállapításai sem helytállóak, az abban foglalt kérelem felett napirendre tér s a beadványt irattárba tétetni rendeli.

11. A nagyenyedi református tanítóképző intézet számára közgyűlésünk a folyó évről 1000 Lei segélyt szavaz meg és utasítja pénztárnokot ez összeg kifizetésére.

12. Tárgyaltatott a máramarosszigeti presbiteriumnak múlt év szept. hó 25-én hozott 4 sz. határozata, melyben kimondotta, hogy a III-ik tanítói állást az 1932/33 isk. évre betöltetlenül hagyja.

Egyházmegyénk közgyűlése — sajnálattal bár — a kényszerítő körülményekre tekintettel a f. isk. évet illetőleg tudomásul veszi a m.-szigeti presbiterium határozatát.

Egyben felhívja presbiteriumot arra, hogy a város költségvetésébe beállított, de ki nem fizetett isk. segély folyósítását minden lehető módon szorgalmazza és kövessen el mindent arra nézve, hogy a III. tanítói állásnak a mostanihoz hasonló okok miatt a jövő isk. évben ne kelljen szünetelnie.

13. Bereczki Ferenc és társai csengerbagosi egyháztagok panaszos levelet adtak be az esperes úrnál, amelyben a lelkeszi javadalom nagy mérvű leszállítása, szinte teljes beszüntetése iránti követeléseiket sorolják elő, s kérelmük elutasítása esetére, öntudatos keresztyénhez nem méltó kijelentéseik során, a ref. egyházból való kilépésüket is emlegetik. Esperes úr a beadványban foglalt állítások megvizsgálására, a panaszosokkal való tárgyalásra és azok felvilágosítására, a békés elintézés megkísérlésére Boros Jenő tanácsbíró és dr. Harcsár Géza ügyész urakat küldte ki a csengerbagosi gyülekezetbe, akik e megbízatásuk eleget téve, jelentik, hogy a békés elintézés nem sikerült s indítványozzák, hogy panaszosok kérését utasítsa el közgyűlésünk, a presbiteriumot pedig kötelezze arra, hogy az érvényben levő díjlevélben foglalt lelkeszi javadalmat csonkítatlan összegben szolgáltatassa ki.

Közgyűlésünk megütközéssel állapítja meg, hogy

a csengerbagosi egyházközség tagjai a változott viszonyokra és kedvezőtlen gazdasági helyzetre hivatkozással, 1920 év óta több ízben tettek már kísérletet – sajnos, részben eredményesen – a lelkesi fizetés leszállítására,

sajnálatlaltal tapasztalja azt is, hogy ebben a gyülekezetben a lelkipásztor és gyülekezeti tagok közötti jó viszony sok kívánnivalót hagy maga után s bizonyos mulasztások kapcsán felmerült és évek során át megismételt panaszok – amelyek különben teljesen függetlenek a lelkesi javadalom kérdéséről – megnyugtató elintézést mindezideig nem nyertek,

kiküldött bizottság jelentéséből, az ottani viszonyok, a tényállás helyes ismeretéből meggyőződést szerezve közgyűlésünk arra nézve, hogy a csengerbagosi egyházközség tagjainak nagyobb része tűrhető anyagi helyzetben van és az egyházi adóteher viselés tekintetében nincsenek kedvezőtlenebb helyzetben, mint más hasonló körülmények között élő egyházközségek tagjai, panaszosokat kérelmükkel elutasítja s elkötelezi a csengerbagosi egyházközség presbiteriumát, hogy a lelkesi javadalmat a 48/925 sz. em. határozattal jóváhagyott, a jelenben érvényben levő díjlevél alapján folyó évi szeptember hó 10 napjáig hiánytalanul szolgáltatassa ki, ennek fedezetéül szolgáló kivetéseket szedje be s ennek megtörténtét az esperesi hivatalnok jelentse.

Tekintettel azonban arra, hogy a harangszenelési ünnepségek bevételeinek elszámolásánál felmerült szabálytalanságok miatti panasza, a panaszos feleknek nem épen alaptalan, mert a már megállapított kár a presbiterium 1933 évi április hó 8-án 6 sz. alatt kelt és iratokhoz csatolt határozata szerint, a mai napig sem fizettetett vissza az egyháznak: utasítja közgyűlésünk a csengerbagosi presbiteriumot, hogy ezt a megállapított hiányt a mulasztást elkövetőktől azonnal szedje be s a f. évi június hó 1-ig szabatosan megszövegezett, a további kétségeket eloszlató megállapításokat magában foglaló jegyző-

könyvi határozatának a bemutatása mellett igazolja, hogy ezen sok zavart keltő, állandó gyanúsítgatásokra és bizalmatlankodásra alkalmat nyújtó kérdés közmegnyugvást keltően tisztázást és végleges elrendezést nyert.

Egyben fölkeri közgyűlésünk az egyházmegyei elnökséget, hogy arra az esetre, ha a csengerbagosi presbiterium és lelkész ezen utasításoknak eleget nem tennének a fegyelmi eljárást haladéktalanul tegyék folyamatba ellenük.

14. Olvastatott a szatmári presbiteriumnak a lelkészek tüzifa járandóságának tárgyában hozott 4 – 1933 sz. határozata.

Egyházm. közgyűlés jóleső örömmel értesül a lelkészeit megbecsülő, azok jogos igényeit méltányoló és tisztességes megélhetésüket újabb áldozatok árán is biztosítani akaró szatmári presbiterium megértő és igazságérzetéről tanuskodó határozatáról s azt megerősíti.

15. Olvastatik hiripi lelkész és gondnok előterjesztett kérelme, miszerint adjon engedélyt közgyűlésünk a hiripi egyháznak arra, hogy lelkészi fizetési alapjából a f. évi költségvetés egyensúlyba hozása céljára 16700 Leit vehessen kölcsön, amelynek visszafizetésére ezidőszert határozott tervet nem tudnak előterjeszteni; rábizzák közgyűlésünkre egy ilyen tervnek előírását.

Utasítja közgyűlésünk a hiripi presbiteriumot, hogy a kölcsön tárgyában hozzon névszerinti szavazással törvényszerű határozatot, melyben mondja ki, hogy a kölcsönvett összeget 5 év alatt – más fedezet hiányában rendkívüli adóból -- az alapnak (évi 6%-os kamattal) visszafizeti. Ezt a határozatot az összes presbiterek aláírásával ellátott „Biztosítéki okirat”-tal együtt terjessze be az esperesi hivatalhoz.

Esperes urat pedig felhatalmazzuk, hogy a kölcsön felvételét e jegyzőkönyvi számra utalással közgyűlésünk nevében jóváhagyhassa és felterjeszthesse megerősítés végett az egyházker. gyűlésre.

16. A nagybányai presbiterium 18/1933 sz. törvényszerű határozatával egyhangulag kimondotta, hogy posta-bérház javítási és néhai lelkész gyógykezelésével, halálával és eltemetésével járó költségek fedezetére az eddigi 150.000 Leis

kölcsönhöz még 51.112 Leit vesz saját alapjaitól kölcsön és az összesen 201.112 Leire menő összeget 10 egyenlő részletben évi 20.000 Leiel törleszti vissza és pedig a külön rendeltetéssel bíró és meghatározott célt szolgáló alapoknak évi 6%-os kamattal, — az egyház közszükségleteire rendelt alapoknak pedig kamatmentesen.

A kölcsön visszafizetését biztosító „Adóslevél” és a kölcsönvett alapokról szóló kimutatás beterjesztve.

Közigyűlésünk a nagybányai presbiterium 18/1933 sz. határozatát jóváhagyja és megerősítés végett a kerületi gyűlésre felterjeszti.

17. A szatmárnémeti egyházközség presbiteriumának új adókulcs megállapítása és életbeléptetése tárgyában 1932. nov. 6-án 97 sz. alatt szabályos formák között kelt határozatát

közigyűlésünk azzal a kiegészítéssel erősíti meg, hogy a számítás alapja az adózó egyháztagnak az egyes osztályokban megállapított nyers jövedelme.

18. A pusztadaróci egyházközség presbiteriumának 1933 ápr. 2-án, 2. sz. alatt új egyházi adókulcs megállapítása tárgyában kelt s Ember Gézáné sz. lázári Nagy Adél egyháztagnak által felebbezéssel megtámadott határozatát

közigyűlésünk először formai okokból (mert az Egyh. I. tc. 43 §-a nem lett betartva), másodszor felebbező indokainak helyt adva feloldja és utasítja presbiteriumot, hogy az új adókulcs megállapításánál méltányossági szempontokat is figyelembe véve, egyetlen egyháztagnak ne terheljen olyan nagyszámú, az eddigi adóját kétszeresen is felülmúló adóteherrel, amely az egyh. község összes tagjai által fizetett egyházi adó végösszegének több mint egynegyed részét teszi ki, s aminek a megfizetésére felebbező képtelen, de nem is kötelezhető!

19. Sike Károly és társai, a kőszegremetei egyházközség tagjai az ottani presbiterium 1933. ápr. 18-án kelt 3 sz. határozatát, mellyel az egyházi adót az eddig érvényben levő adókulcs alapján vetette ki, azon indokolással, hogy ez az adókulcs már nem megfelelő, stb. megfelebbezik s új adókulcs megállapítására egy egyházmegyei küldöttséget kérnek.

Közigyűlésünk felebbezők kérésének helyt adva Peleskey Sándor és dr. Jakó Endre tanácsbírákat

küldi ki a kőszegremetei egyházközségbe, kiknek jelentéséig a felebbezéssel megtámadott határozat tárgyában a határozathozatalt felfüggeszti.

20. Tárgyalta az egyházmegyei közgyűlés a krassói egyház presbiteriumának 17/1932 számú határozatát, melyben tartozásai részben való visszafizetéséről elszámol, bemutatva a presbiterium 3/1932 számú határozatát is, melyben 79.911 Leit tevő saját alapjai kölcsönvételét is elhatározta, tartozásai rendezése céljából.

Mivel a krassói egyházközség presbiteriuma 43/1929. 38/1930 számú határozataiban a krassói hitelszövetkezettől 200.000 Lei kölcsön felvételét határozta el s e határozatokat a felsőbb egyházi hatóságok is helybenhagyták, a 17/1932 számú presbiteri határozatban pedig a krassói fogyasztási szövetkezettel s Litteczky Endrével fennállott és fennálló tartozásokról is említés van téve: egyházmegyei közgyűlés érdemi határozathozatal előtt felhívja a presbiteriumot arra, hogy

1. pontosan állapítsa meg kivel vagy kikkel szemben, milyen összegű tartozásai állanak fenn az egyházközségnek, mikor válnak azok esedékesekké, azok után külön-külön milyen kamat befizetésére kötelezte magát az egyházközség s ha ezek közül egyik vagy másik kölcsön felvétele tárgyában a fellettes egyházhatóságok még nem határoztak volna, a hozott presbiteri határozatok bemutatása mellett kérje utólag határozatai jóváhagyását,

2. állapítsa meg azt, hogy a 3/1932 számú presbiteri határozatban 1–15 sorszám alatt megjelölt s kölcsön vett alapjai közül melyek azok, amelyeknek az egyház fenntartásától eltérő más rendeltetése van, hozzon határozatot arra, hogy amíg ezeket az alapokat az egyház mint kölcsön tőkéket használja az alapok külön rendeltetése miként nyer kielégítést, milyen kamatot térít meg ezeknek az alapoknak s mikor fizeti vissza a kölcsönvett alapokat.

21. Lelkészerterkezetlet a lelkészi kar nyomoruságos helyzetével foglalkozván, odanyilatkozott, hogy keresse meg közgyűlésünk a főtiszteletű Püspök urat és az egyházkerületi közgyűlést, hogy úgy a romániai egyetemes református egyház szer-

vein, mint a parlamenti képviselők útján egy a tényeket magábanfoglaló memorandumban tárja fel a református papság helyzetét, annak előidéző okait a pénzügyminiszter, a miniszterelnök és Őfelsége a király előtt és szorgalmazza a) elmaradt államsegély illetményeink azonnali sürgős kifizetését b) hogy államsegélyünk a hasonló képesítéssel bíró tisztviselők fizetése alapul vételével emeltessék fel, vagy ha c) mindezek azonnal és eredményesen eirendezhetők nem lennének, adjon engedélyt a miniszter úr, hogy külföldön élő hittestvéreinkhez köszönetadományokért fordulhassunk.

A kolozsvári egyházmegye esperesének 214/1933 sz. megkeresésében ajánlatba hozott bukaresti deputáció kiküldetését helyesléssel tudomásul vette és egyházmegyénk képviselőjével dr. Koronka Pál adójáni lelkészt bizta meg.

Közgyűlésünk a lelkészértekezlet előterjesztését helyesléssel tudomásul veszi, s azzal a kérelemmel terjeszti fel a főtiszt. püspök urhoz, és az egyházker. közgyűlésre, hogy a lelkészek naponta fokozódó nyomorúságának megszüntetése érdekében a fenti elgondolások szerint hathatósan közremunkálni kegyesen méltóztassék.

22. Tárgyalás alá vétetett az új Egyh. II. tc. zsinati tervezete, s miután az általános tárgyalás elvi megállapításán túl, részleteiben is kívánja véleményét nyilvánítani

közgyűlésünk jelen törvénytervezetre vonatkozó véleményes javaslat elkészítésével, az egyházmegyei elnökség elnöklete alatt Boros Jenő, Sárközi Lajos, Debreczeni István, Papp József, dr. Harcsár Géza, dr. Nagy Sándor, dr. ajtai Nagy Gábor, a főjegyzők és Peleskey Sándor előadókól álló bizottságot küldi ki, azzal, hogy e bizottság a maga véleményes javaslatát közgyűlésünk nevében terjessze fel a főtiszt. egyházker. közgyűlésre.

23. Olvastatott a tanügyi bizottságnak a félévi ellenőrző látogatások tárgyában kelt jelentése, melyszerint a f. évben 47 egyházközségben tartatott ellenőrző látogatás. A talált eredmények szerint az iskolák közül 22 jeles, 25 jó, 2 elégséges és a szatmárgörbedi iskola alig elégséges osztályzatúnak minősített. Az egyházainkra is mindinkább súlyosodó gazdasági válság dacára is tanítói karunk lelkiismeretesen végzi felada-

tát, mert iskoláink színvonala a tanítás eredményét illetőleg a múlt évi eredménnyel szemben ismét javult.

A felekezeti iskolával nem bíró gyülekezetekben a vallás-tanítást a lelkészek és a segédlelkészek, az énektanítást pedig legtöbb helyen a kántorok végzik, kivéve Aranyosmedgyest és Dabolcot, ahol a hitoktató is a kántor. Az aranyosmedgyesi hegyen azonban 27 állami iskolai református növendék hitoktatáskan nem részesült. A vallástanítás eredménye általában jó, kivéve Sárközüjlakot, hol a hitoktatás alig elégségesre minősített és Szatmárhegyet, ahol az énektanítás, a kántor mulasztása miatt gyenge.

A beiskolázás általában kielégítő, kivéve Halmit és Máramarosszigetet.

A tantermek megfelelőek, a tanfelszerelés azonban hiányos: Halmi, Hosszumező, Kisbábony, Sárköz, Szinérváralja és Turterebes egyházak iskoláiban.

A tanulók iskolabajárása megfelelő.

Kétségbeejtő azonban iskoláink helyzete az évről évre szaporodó tanítófizetés hátrálékok miatt, oka az egyházi adó meg nem fizetése. Igen nagy a fizetés hátrálék: Atya, Avasujváros, Batiz, Felsőbánya, Józsefháza, Halmi, Hosszumező, Kakszentmárton, Kisbábony, Kőszegremete, Mikola, Pettyén, Ombód, Szamoskrassó, Tamásváralja, Turterebes és Udvariban.

Szomorú dolog, hogy a törvényhozásilag biztosított községi iskolai segély kiadását a legtöbb helyen megtagadják.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a tanügyi bizottságnak itt érintett jelentése alapján, örömmel állapítja meg, hogy iskoláink színvonala, a tanítás eredménye, úgyszintén állami iskolába járó növendékeink vallás-oktatásának eredménye is jó, sőt előző évihez viszonyítva ismét javult. A részletekre vonatkozólag

a) az aranyosmedgyesi presbiteriumot elkötelezi, hogy az aranyosmedgyesi hegyi állami iskolába járó református tankötelesek vallásoktatásáról még a folyó évben gondoskodják,

b) mindazon tanítókat, akiknek tanítása alig elégségesre minősített meg inti és utasítja, hogy a tanév végére mulasztásaikat pótolják.

c) az állami iskolába járó növendékek óralátogatásának ellenőrzése céljából „Ellenőrző lap” kiadá-

sát határozta el, azok kötelező használatára hitoktatókat utasítja.

24. Olvastatott a következő jegyzőkönyv:

Jegyzőkönyv.

Felvéve Szatmáron, 1933 év április hó 21-én tartott belmissziói bizottsági ülés alkalmával.

Jelen voltak: Széll György esperes, Sárközi Lajos, Viski Ferenc bizottsági tagok és Kürthy Károly előadó.

Bizottság a missziói körök 1932 évi állapotáról, a missziói lelkészek munkásságáról szóló jelentését és javaslatait a következőkben terjeszti elő.

I. Avasujvárosi missziói kör.

Körlelkész: Széll György avasujvárosi lelkész, esperes. Működési köre a központon kívül kiterjed: Avasfelsőfalufiókegyh., Bikszád, Bujánháza, Kányaháza, Komorzán, Lekencze, Mózesfalu, Ráksa, Rózsapallag, Tartólcz, Terep, Ujfalu szórványokra.

A fiókegyházban 215, a szórványokban 65, összesen 280 a református hivek száma a legújabb összeszámolás szerint.

Istentiszteletre hitfeleink a központba: Avasfelsőfaluba járnak.

Körlelkész és segédlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 8 alkalommal 413 résztvevővel, urvacsorát osztott 3-szor 69 résztvevővel. Esetenként más felkért lelkészek is végeztek istentiszteletet, úgy, hogy átlagosan minden hónapra esik egy ilyen szolgálat. Tartott továbbá két presbiteri gyűlést. Egyházi számadást készített, választói névjegyzéket állított össze rajta. Kiosztott 20 drb. „Árvaházi képes Naptár“-t ingyen. A megépítendő imaházhoz beszereztetett 18.603 Lei értékű anyag. A vallástanítást hetenként egyszer az állami iskolában a vámfalui lelkész végezte ingyen, fuvardíját a fiókegyház megtérítette mindenkor.

A fiókegyház vagyoni adatai:

Templom alap évi jövedelme	3.600 Lei
Tőkepénze	54.650 „
A hivek adományai: perselypénz	1.560 „
Adományok	7.005 „
Báli jövedelem és kerti jövedelem	5.411 „
Egy évi kivetett egyházi adó	4.150 „

Az évi adóból befolyt összesen	2.950	Lei
Folyó évi egyházi adó befizetetlen . . .	1.200	„
Előző évi hátralék	9.935	„
Számadás szerint:		
Bevétel	34.994	„
Kiadás	22 411	„
Pénztári maradvány	12.583	„
Ingatlan vagyona forgalmi értéke . . .	26.000	„
Ingó vagyona értéke	79.459	„
Összes vagyon értéke	105.459	„
Kiszállási költség	2.000	„
Beszerzett anyag az imaház építéshez .	18.603	„
Ezzel az összvagyon	124.062	„

II. Erdődi missziói kör.

Körlelkész: Peleskey Sándor szatmárhegyi lelkész. Működési köre kiterjed: Erdőd, Felsőhomoród, Középhomoród, Krasznabéltek, Nagymadarász, Oláhgyűrűs, Oláhmeddes, Réztelek és Szokond szórványokra.

A leányegyház a missziói központtól 8, a legtávolabbi szórvány — Oláhmeddes — pedig 15 km-re fekszik.

A leányegyházban 204, a szórványokban 78, összesen 282 a reformátusok száma. 8 ref. növendéket az áll. el. iskolában Pásztorné Halarka Margit tanít.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 12-szer, esketett 1, keresztelt 3, temetett 3, urvacsorát osztott 6 alkalommal. Presbiteri gyűlést tartott 4-szer, meglátogatott 27 családot és 3 beteget, kiosztott 4 bibliát, 6 énekeskönyvet, 9 vallástant, 20 drb. vallásos olvasmányt 1350 Lei értékben, melyből visszatérült 980 Lei. Kiszállási összes költsége: 1430 Lei.

A leányegyháznak van iskolája.

A leányegyház vagyoni adatai:

Templomépítési alap	38.275	Lei
Templomépítési alap évi jövedelme . .	3.827	„
A hivek pénz, vagy persely adománya .	645	„
Egy évi kivetett egyházi adó összege .	2.100	„
Az évi adóból befolyt összesen	1.500	„
Befizetetlen adóhátralék	600	„

Számadás szerint:

Bevétel	7.324	„
Kiadás	7.284	„
Pénztári maradvány	40	„
Ingatlan vagyona forgalmi értéke . . .	100.000	„
Ingó vagyona értéke	2.500	„
Összes vagyon értéke	140.815	„

III. Felsőbányai missziói kör.

Körlelkész: Spáczay Árpád felsőbányai lelkész. Működési köre Giródtótfalu, Kapnikbánya, Magyarkékes és Szakálasdombó szórványokra terjed ki.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 3-szor, urvacsorát osztott 2 alkalommal, meglátogatott 12 családot. Kiosztott 4 vallástant, 18 drb. vallásos olvasmányt. Kiszállási összes költsége: 1350 Lei.

A gondozott szórvány vagyoni állása:

Tőkepénze: 3.030 Lei

Pénzadakozás: 711 „

Számadás szerint:

Bevétel: 711 „

Kiadás: 1.350 „

Adósság: 639 „

IV. Nagybányai missziói kör.

Körlelkész: Oláh Sándor nagybányai lelkész. Működési köre kiterjed: Erdőszáda leányegyház, Alsófernezely fiókegyház, Alsóujfalu, Borpatak, Farkasaszó, Feketefalu, Felsőfernezely, Láposhidegkut, Lénárdfal, Oláhtótfalu, Szamosujfalu, Tomány, Tőkésbánya és Zazar szórványokra.

A szórványokban 165 a református hivek száma.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 14 alkalommal, keresztelt 6, esketett 3, temetett 3, urvacsorát osztott 8 alkalommal. Presbiteri gyűlést tartott 8-szor, meglátogatott 1 beteget és 14 családot, kiosztott 112 drb. különféle iratterjesztési művet, vallástant és egyházi éneket tanított 56 órán az állami elemi iskolában 18 növendéknek. A kiosztott könyvek értéke 1490 Lei, melyből visszatérült 1140 Lei. Kiszállási összes költsége: 9314 Lei. A könyv adományozásához hozzájárultak:

a királyhágómelléki egyházkerület és Kovács Gyula könyvke-
reskedő.

Erdőszáda leányegyházban a gróf Dégenfeld Miksa főgond-
nok áldozatkészségéből áll fenn az iskola, ki a tanítónő teljes
ellátásáról is gondoskodik és készpénz fizetéséhez jelentős ösz-
szeggel hozzájárult. Emellett a csekély számu és igen szerény
viszonyok között élő hivek is erejüket meghaladó áldozattal
járulnak hozzá az egyház- és iskolafejlesztéséhez.

Alsófernezely fiókegyház hivei anyagi helyzetük kedvezőt-
len és kereseti viszonyaik nehézsége dacára az imaházuk rend-
behozatalára 1929 évben felvett adósságukat a legnagyobb
részben letörlesztették. Az istentiszteleteket buzgósággal láto-
gatják, gyermekeiket vallásos órákra rendszeren járatják. Ameny-
nyiben pedig a vallásoktatás költségeit a hivek szegénységük
miatt nem voltak képesek viselni, mely 4320 Leit tett ki, ezt
áldozatteljes gondoskodásból a nagybányai anyaegyház teljesi-
tette. Ugyancsak ő látta el tankönyvekkel az arra szorultakat
és ruházott fel 4 gyermeket áldott karácsony ünnepén.

A leányegyház vagyoni adatai:

Tőkepénze	17.832	Lei
A hivek adománya	1.092	„
Egy évi kivetett egyházi adó	3.460	„
Az évi adóból befolyt	3.120	„
Befizetetlen adóhátralék	340	„

Számadás szerint:

Bevétel	10.396	„
Kiadás	10.118	„
Pénztári maradvány	278	„
Ingó vagyon értéke	17.832	„
Összes vagyon értéke	17.832	„

Alsófernezely: saját imaháza van.

Tőkepénze	2.279	Lei
A hivek adománya	970	„
Egy évi kivetett egyházi adó	2.600	„
Az évi adóból befolyt	2.120	„
Befizetetlen adóhátralék	475	„

Számadás szerint:

Bevétel	5.860	„
Kiadás	3.920	„
Pénztári maradvány	1.940	„

Adósság	1.500	Lei
Ingatlan vagyona forgalmi értéke . . .	70.000	"
Ingó vagyona értéke	2.279	"
Összes vagyon értéke	72.279	"
Borpatak:		
Tőkepénze	5.213	Lei
A hivek adománya	600	"
Ingó vagyona értéke	5.213	"
Összes vagyon értéke	5.213	"

V. Nagybecskői missziói kör.

Körlelkész: Takács Lajos nagybecskői lelkész. Működési köre kiterjed az anyaegyházon kívül: Alsóróna, Alsóvisó, Batiza, Borsabánya, Borsa, Dragomérfalva, Felsőróna, Felsővisó, Glód, Havasmező, Izakonyha, Izasópatak, Izaszacsal, Jód, Kisbecskő, Középvíró, Leordina, Majszin, Oroszkő, Petrova, Rászócska, Rónaszék, Rozália, Ruszkova, Sajó, Sajómező, Szelistye, Szurdok, Tiszakarácsonyfalva, Tiszalonka és Visó völgy szórványokra.

A központtól a legtávolabbi szórvány – Borsabánya – 79 km-re fekszik.

A központban 20, a szórványokban 154, összesen 174 a reformátusok száma.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott az anyaegyházban 39, a szórványokban 9, így összesen 48-szor. Keresztelt 3, konfirmációt végzett 1, presbiteri gyűlést tartott 5 esetben. Meglátogatott 12 beteget és 45 családot, kiosztott 41 drb. iratterjesztési művet, vallást tanított 7 alkalommal. A kiosztott könyvek értéke 716 Lei, melyből visszatért 416 Lei.

Központi anyaegyháznak van temploma és lelkészlaka 899 □ öl területtel.

Központi anyaegyháznak vagyoni állása:

Alapítványi jövedelme	124	Lei
A hivek adománya	1.124	"
Egy évi kivetett egyházi adó	700	"
Az évi adóból befolyt	200	"
Befizetetlen adóhátralék	500	"
Számadás szerint:		
Bevétel	14.376	"
Kiadás	14.333	"
Pénztári maradvány	43	"

Adósság	10.119	„
Ingatlan vagyona forgalmi értéke . . .	108.500	„
Ingó vagyona értéke	20.304	„
Összes vagyon értéke	128.804	„

VI. Szamoskrassói missziói kör.

Körlelkész: Várady József szamoskrassói lelkész. Működési köre kiterjed: Alsóhomoród, Borválaszt, Ivácskó, Résztelek, Szamosborhid, Szamoslippó és Szinfalu szórványokra.

A szórványokban 59 a református hlvék száma.

Körlelkész missziói utjában az egyes családokat kereste fel s buzdította őket egyházunk és fajunk iránti szeretetre. E családi látogatások kapcsán áhitatot is tartott. Kiosztotta közöttük a „Református Család“ és a „Református Jövő“ vallásos lappéldányokat az anyaegyház hiveinek ajándékából. A szét-szórtságban élő hlvék buzgón látogatják az anyaegyház istentiszteletét, urvacsorával élnek és adakoznak.

Missziói bizottság a fenti összefoglaló jelentést tudomásul veszi s ennek kapcsán hálásan könyveli el Kolos Vince vámfalui lelkésznek azon dicséretes tevékenységét, hogy az avasfelsőfalui állami elemi iskola református növendékeit díjtalanul hitoktatásban részesíti s neki ezért köszönetet mond. A krassói missziói körben fel nem használt 700 Lei hova fordítására nézve pedig javasolja, hogy ezen összeg ez idő szerint a Gombáson e nemű és irányu szolgálattal teljesítő szatmári s. lelkésznek adassék ajándékba.

Közgyűlésünk a missziói bizottság fenti jegyzőkönyvét tudomásul veszi s javaslatát határozati erőre emeli és mellékleteivel együtt felterjeszti a főtiszteletű egyházker. közgyűlésre.

25. Olvastatott a következő missziói bizottsági jelentés és javaslat:

„Bizottsági ülés a lelkiügyekkel foglalkozó presbiteri gyűlések jegyzőkönyveivel kapcsolatban mindenek előtt megállapítja, hogy gyülekezeteink legnagyobb része nem tett eleget az 1932 év szept. hó 9-én tartott egyházmegyei közgyűlésünk idevonatkozó 45 számú határozatában foglalt rendelkezéseknek, amennyiben 27 egyházközségből egy sornyi jelentés sem érkezett be, dacára a többszöri felhívás és sürgetésnek. A 23 gyüleke-

zetből beérkezett jelentés pedig tarkaképet mutat, mert a legtöbb egyház azon beszámolóját ismételte meg csak jelentésében, melyet megtett már a vasárnapi iskolák és bibliakörökre vonatkozó jelentésében a múlt év folyamán. Nem hallgathatjuk el azonban azt a sok panaszkodást, kétségbeesettséget, mely több jelentésből hangzik, hogy hiveink nagy része és ami fájóbb, azok előljárói még sok helyen mindig a közönyösség álmát alusszák. De figyelemre méltatjuk az orvoslást igénylő hajók meglátását és feltárását s azokat a módokat, mellyel azokon gyülekezeteink vezetői könnyíteni, segíteni akarnak. Jól esik látni, hogy több helyen éber vigyázással vannak az őrállók és tudatos kitartással igyekeznek összetartani a gyülekezetet és igyekeznek megmenteni a megtévelyedetteket. A lelkigyűléseknek a magvát tulajdonképen ez a megtartani, menteni, védeni és gyógyítani akaró tevékenység határozza. Több esetben azonban hiányzik a visszaesők megátalkodottságával és makacsságával szemben a fenytésnek és büntetésnek az az eszköze, mely hatékonyan sujt a zavartszítókra és ami helyreállíthatja a megbolygatott rendet.

Több gyülekezet már ezért is védelem utáni sóvárgásában a legkifejezettebben egyházfegyelmi rendszabályokat vár és sürget, vagy azokat a maga által jónak vélt módon beállítja és életbeléptetni határozza. Olyan jelenség ez, melyet nem hagyhatunk figyelmen kívül, mert nagy érdekek forognak itt kockán, melyek megoldása és egyetemesen kötelező rendelkezése egyik legsürgősebb feladata megújítani akaró egyházi életünknek. Amikor ezeknek munkabavételét a maga részéről is kéri, a beérkezett lelkiügyekkel foglalkozó presbiteri gyűlések jegyzőkönyveit s az azokban foglaltakat tudomásul veszi és az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni határozta.

Határozat. Egyházmegyei közgyűlésünk missziói bizottság javaslatát határozati erőre emeli s iratokkal együtt felterjeszti a főtízt. egyházker. közgyűlésre.

26. Tárgyaltatott számvevőszék következő jegyzőkönyve:
Jegyzőkönyv. Felvétellett Szatmáron, 1933. május 2 án a nagybányai ref. egyházmegye számvevőszékének gyűlésében. Jelen vannak alulirottak.

1. sz. Előadó ismerteti az 1932. évi egyházmegyei közpénztári és tőkepénztári számadások vizsgálatáról szóló jelentését, melyszerint a számadás 130.154 Lei bevétellel, 106.714 Lei ki-

adással, így 23.440 Lei pénzmaradvánnyal zárul. A bevételi és kiadási tételek kellően okmányolva vannak. A számadások számadatilag és a csoportosítás tekintetében jók, az átmenetileg kezelt összegek elszámolása is kifogástalan.

Az egyházmegyei köztartozások számlája – sajnos – olyan nagy összegű hátralékot tüntet fel, amire eddig nem volt példa s ami, ha állandósulna, megbénítaná az egyházmegye igazgatását s kétségessé tenné azon intézmények fennmaradását, melyeket egyházmegyénk közvetve, vagy közvetlenül támogatni hivatott. Mivel e kérdéssel az esperesi jelentés is foglalkozik, itt csak a zárószámadásra kell utalnunk, hogy úgy a bevételi, mint a kiadási hátralékok tekintetében komoly lépések megtételére kérjük az egyházmegye közgyűlését.

A tőkék, bár jelentős összeggel nem fogytak az előző évi állapothoz viszonyítva, kamatot azonban nem hoztak! Elhelyezésük ugyanaz, mint az előző évben; az értékek hiány nélkül megvannak s a számadásban feltüntetett összegekkel megegyeznek.

Végül bemutatja előadó a számadás zárótételeit magában foglaló kimutatásokat, a jegyzőkönyvben leendő közzététel céljából.

2. sz. Az egyházmegyei közgyűlés 42/932 – III. sz. határozatával pótlás végett visszaadott *adorjáni, kőszegremetei és szatmárhegyi* számadások az 1931. évről a megállapított hiányok kiküszöbölésével terjesztettek be ismét, s most már rendben vannak, jóváhagyhatók.

3. sz. Ugyszintén a *vámfalui* 1931. évi és *pusztadaróci* 1924 – 1931. évi számadások is, e jegyzőkönyv mellékleteit képező számvevői jelentések szerint teljesen rendben vannak és jóváhagyhatók.

4. sz. *Az egyházközségek* 1932. évi számadásai közül 12 későn, csak az utóbbi napokban került a számvevőszékhez, emiatt megvizsgálásuk nem volt teljesíthető; 15 számadás pedig nem is lett beterjesztve. Ezért kívánatos lenne, ha az összes, számadásokra vonatkozó számvevőszéki jelentések és javaslatok együttesen, a közelebbi közgyűlésen lennének előterjeszthetők. Gondoskodni kell természetesen arról, hogy legkésőbb f. évi július hó 1-ig megkaphassa számvevőszék az összes számadásokat.

5. sz. *A lelkeszi könyvtár* 1930 – 1932. évi számadásait

Kolos Vince könyvtáros, a három évről egybevonva állította össze és terjesztette be, mely 10.691,75 Lei bevétellel, 6.599,50 Lei kiadással, így 4.091,75 Lei pénzmaradvánnyal zárul; bevételi, kiadási tételek okmányolva vannak. Sajnos, hogy az 1930. évi tagdíjakat könyvtáros nem használta fel idejében a könyvtár gyarapítására, ezért a magas egyenleg. Számvevőszék határozati javaslata: „Egyházmegyei közgyűlés a lelkészi könyvtár 1930 – 1932 évi számadásait elfogadja, könyvtárost a számadások kötelezettsége alól, óvás mellett felmenti, egyben azonban felhívja arra, hogy a maradványt az 1931 évi illetménnyel együtt a könyvtár gyarapítására, a könyvtár bizottsággal együtt mielőbb használja fel s erről közelebbi közgyűlésünkre tegyen jelentést. Számadásai az egyházmegyei levéltárba helyezendők. Megállapítatik, hogy az 1931 évi tagilletmény összege (5100 Lei) nem szerepel a bevételek között s hogy az Boros Jenőnél van letétben. Továbbá 1932 évre pedig a mostoha viszonyokra tekintettel, a tagilletmények – a lelkészi kar óhajának megfelelően – nem irattak elő és nem szedettek be.”

6. sz. A lelkészértekezlet 1932 évi számadásai szerint I. a lelkészi gyorssegély pénztár állaga a) takarékbetétben 4611 Lei, b) betét Nagybányán 7950 Lei, összesen 12.501 Lei, II. értekezleti tőke a) szatmárvármegyei takarékbetétben 3324, b) letét Nagybányán 2900, c) szövetkezeti betét Szamoskrassón 19.039, összesen 25.263 Lei. Végösszegben 37.824 Lei, ami az előző évihez viszonyítva 1059 Lei emelkedést mutat. Sajnos, a betétek után alig van valami csekély kamat.

Számvevőszék határozati javaslata: „Egyházmegyei közgyűlésünk a lelkészértekezlet 1932 évi számadásait jóváhagyólag tudomásul veszi s Dávid Sándor pénztárosnak a felmentvényt óvás mellett megadja. Nyilvántartásba veszi, hogy a lelkészértekezlet tagjai által fizetni vállalt 100 Lei évi tagdíj az 1932 évben nem fizettetett, az elhalt lelkészek temetési gyorssegélyének fedezetéül szolgáló alaphoz azonban úgy a nyugdíjazott, mint az újonnan választott lelkészek hozzájárultak!”

7. sz. Az esperes ur kezelésében levő folyószámlai tőke kezelését számvevőszék az idő rövidsége miatt meg nem vizsgálhatván, erre vonatkozó javaslatait szintén közelebbi közgyűlésünk előtt kívánja előterjeszteni.

8. sz. A f. évi költségvetésre vonatkozólag pedig azt javasolja számvevőszék, hogy a megelőző évi költségvetés nyo-

mán s a zárszámadások figyelembe vételével méltóztassék a költségvetést megállapítani, új tétel gyanánt egyedül a levéltár rendezésre iktatva bele 3000 Leit. Az ösztöndíj és népiskolai segélyekre viszont csak olyan minimális összeg irányoztassék elő, mi az illető tőkék hozamában fedezetet talál. Így a szükséglet az egyházak hátrálékos járulékaik 75%-ának, a nyomtatvány hátrálékok 50%-ának s a lélekszám utáni 1.70 Lei adó számbavételével fedezetet talál. Az így összeállított költségvetést számvevőszék a jegyzőkönyv melléklete gyanánt bemutatja s elfogadásra ajánlja. Km. Oláh Sándor előadó, Kürthy Károly sk., Szabó Endre sk."

Egyházmegyei közgyűlésünk a számvevőszék fenti jegyzőkönyvét tudomásul veszi s a maga jegyzőkönyvébe beiktatni rendeli s ezzel kapcsolatosan a következő határozatokat hozza:

1. az egyházmegyei pénztár 1932 évi számadásait, a számvevőszék jelentése alapján elfogadja, megerősíti s Gacsályi Zsigmond pénztárosnak, hűséges fáradozásáért és gondos jó munkájáért köszönetet mondva, a felmentvényt — óvás mellett — megadja. Kimondja egyuttal, hogy a számadások zárótételeit magukban foglaló kimutatásokat az egyházmegyei jegyzőkönyv melléklete gyanánt kiadja;

2. az adorjáni, kőszegremetei, szatmárhegyi és vámfalui 1931 évi, ugyszintén a pusztadaróci 1924 — 1931 évi számadásokat, miután a kívánt pótlásokkal el vannak látva, illetve a vizsgálat során felmerült kérdések tisztázva lettek velük kapcsolatosan, elfogadja és megerősíti;

3. az egyházközségek 1932 évi számadásaira vonatkozó együttes jelentést közelebbi gyűlésében fogja tárgyalni;

4. a lelkészi könyvtár és a lelkészértekezlet számadásai tárgyában számvevőszék 5. 6. pont alatti javaslatait helyesléssel elfogadja és határozati erőre emeli;

5. a folyószámlai tőke kezelés vizsgálata ügyében is közelebbi gyűlésében vár javaslatot és tesz intézkedést;

6. az 1933 évi költségvetést 185.690 Lei fede-

zettel 185.680 Lei szükséglettel elfogadja és megálapítja, a folyó évi egyházmegyei adót lélekszám után 170 Leiben veti ki s az így összeállított költségvetést jegyzőkönyv melléklete gyanánt közzét teszi.

27. Olvastatott a szigeti liceumra vonatkozó következő jelentés és javaslat:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

1. Az egyházmegyei közgyűlés 1932. szeptember 9-én 50 szám alatti határozatának 2. pontjában elrendelte a Liceum új szabályzatának elkészítését. Az igazgatótanács 1933. április 21-én tartott gyűlésének 4. pontjában hozott határozatával megállapította az ide mellékként csatolt „Szabályrendelet” szövegét kérve ezen szabályrendeletnek az elfogadását.

2. A nyiregyházi lelkész a főtiszteletű püspök urhoz kérvényt küldött, melyben a szigeti liceumnak a hozzájárulását kéri egy Nyiregyháza környékén létesítendő missziói lelkészség felállításához, amely kérvényt a főt. püspök ur az egyházmegyehez illetve az igazgatótanácshoz küldött le. Kérvényező a hozzájárulást a szigeti liceum Sima pusztai birtoka egy kisebb területi részének átengedésében gondolja és kéri. Az igazgatótanács 1933. április 21-én 3. pont alatti határozatában kimondta, hogy tekintettel arra, hogy a Sima pusztára vonatkozó végrendelkezés úgy a birtok jövedelmének hovafordítása, mint a vagyon állagának fenntartására vonatkozólag határozottan és félre nem érthetőleg intézkedik, a kérést nem tartja teljesíthetőnek, mivel a végrendelettel ellentétben áll.

3. A Sima pusztai birtokból az 1922. évi pénzügyigazgatósági kiszámítás szerint 1743 korona tiszta jövedelem után vagyonváltság címén vagy 196 kat. hold lett volna kisajátítandó, vagy ez a kisajátítás 1274 q buza árával lett volna beváltandó. A pénzügyigazgatóság ezen határozata ellen intézetünk ottani megbízottja Szegedy Gyula ügyvéd, liceumunknak 25 éven keresztül volt ügyésze és a bérlőnk felebbezéssel éltek a pénzügyminiszteriumhoz. Megbízottainktól beérkezett jelentés szerint a pénzügyminiszterium a felebbezésnek helyt adott és a pénzügyigazgatóságnak 14325-933. II. szám alatti határozatát 27618/1933. VIIc. számú rendelkezésével megváltoztatta és hivatkozással az 1921. évi XLV. tc. 2. §-a 2. pontjára az intézetet a vagyonváltság kötelezettsége alól teljesen felmentette.

4. Igazgatótanács a gazdasági bizottság által felülvizsgál-

tatta az 1932. évi számadást és vagyonleltárt és a gazdasági bizottság által felvett jegyzőkönyvhöz csatolt igazgatótanácsi jegyzőkönyvi kivonatban megállapította a Liceum 1932. évi bevételi és kiadási téteteleinek, valamint a vagyonleltárának a végösszegét, a mely végösszeg vagyonnövekedést mutat. A költségvetés szerint előirányzott munkálatok, sajnos, az előírás szerint nem voltak elvégezhetők, minthogy a jövedelmek időközbeni apadása ezt megakadályozta. Így különösen zavart okozott intézetünk főbérelőjének az állami tanítóképzőnek a kiköltözése, s ez egymaga 150000 lei jövedelemcsökkenést jelentett, a melynek a kihatása a jelen évi költségvetésünkben még inkább érzik. A bérhátralékok behajtására az intézkedések megtétettek és folyamatban vannak, azonban a gazdasági helyzetnek napról-napra való romlásával a behajtás is nehezebben megy.

5. Az ez évi költségvetésünket az előző pontban mondtak miatt nem sikerült úgy összeállítani, hogy a folyó kiadásokat a folyó évi rendes bevételek fedezzék annak dacára, hogy a dologi kiadásokat a minimálisra redukáltuk, így az igazgatótanács az előtt az alternatíva előtt állott, hogy vagy a személyi kiadások nagy részét törli, vagy pedig rendkívüli fedezetről gondoskodik. A személyi kiadások csökkentése azt jelentené, hogy beszüntetjük, vagy legalább is lényegesen redukáljuk a szatmári főgimnáziumban működő két tanár fizetését és beszüntetjük a tanulmányi segélyek folyósítását. Az igazgatótanács azon az állásponton volt, hogy sem a szatmári főgimnázium fejlődését nem veszélyeztetheti egy ilyen radikális megoldással, sem a már segélyezett tanulók pályáját nem törheti ketté mindaddig, míg csak egy lehetőség is van ezen kulturkötelezettségek teljesíthetésére. Ezen kötelezettségek jelen évre való vállalása azonban legalább is 130000 lei előteremtését teszi szükségessé. Ez évre a feladat még megoldhatónak látszik, minthogy az intézetünknek hátralékos követeléseiből remélhetünk annyit behajtani, hogy ezen deficitet eltüntethetjük, de ez az 1933. évre már vagyonsökkenést jelent, minthogy ezen hátralékok a vagyonleltárban mint pozitív vagyon szerepelnek. A mennyiben a gazdasági helyzet nem javul és intézetünk jövedelmei nem szaporodnak, a jövőben kénytelenek leszünk a személyi kiadásoknak a csökkentéséhez is folyamodni.

Határozati javaslat:

Egyházmegyei közgyűlés:

1. elfogadja az igazgatótanács 1933. április 21-én 4. pont alatti határozatában megállapított „Szabályrendelet”-et ezen jegyzőkönyvi ponthoz csatolt szövegezéssel és 3 eredeti példányban — egy példány az egyházkerület részére, egy a nagybányai egyházmegye és egy a szigeti liceum irattára részére — megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel.

2. a nyiregyházi missziói lelkészi állás létesítésére vonatkozólag magáévá teszi az igazgatótanács álláspontját és határozatát és kimondja, hogy most annál kevésbé járulhatna ilyen dologhoz, minthogy a rendelkezésre álló kulturális vagyon jövedelme a saját legelemibb kulturszükségletek kielégítésére sem elegendő,

3. örömmel veszi tudomásul, hogy a Sima pusztai birtok a vagyonváltság alól teljesen felmentetett és az ez ügyben kifejtett munkásságukért úgy Szegedy Gyula ügyvédnek, mint Klár Sándor bérlőnek elismerését és köszönetét fejezi ki,

4. az 1932. évi számadás és vagyonleltárra vonatkozólag az egyházmegyei számvevő jelentése és javaslata alapján az igazgatótanács által megállapított és elfogadott számadást és vagyonleltárt az azokban megállapított összegekkel és értékekkel elfogadja és jóváhagyja és a liceum pénztárnokának a felmentvényt megadja,

5. tudomásul veszi az igazgatótanácsnak a költségvetés összeállítása alkalmával kifejezésre juttatott azon határozatát, hogy a liceum még deficit árán is a végsőkig igyekszik eleget tenni kulturális kötelezettségének és az így összeállított költségvetést jóváhagyja.

Egyházmegyei közgyűlés az előterjesztett javaslatot határozati erőre emeli.

28. Tárgyaltatott a kakszentmártoni presbiteriumnak f. évi 8. sz. határozatában foglalt kérelme az egyház magtárkamat pénzének a tanítói lakás kijavítására felhasználhatása iránt.

Közgyűlésünk engedélyt ad a kakszentmártoni egyháznak arra, hogy 7300 Lei magtárkamat pénzét jelzett célra felhasználhassa.

29. A nagybocskói missziói egyház presbiteriuma arra kéri közgyűlésünket, hogy 69/926 sz. határozatával megszavazott 5000 Lei segélyt fizesse ki végre a nagybocskói egyház részére, továbbá az 1930 évben nyert 1000 Lei összeget is folyósíttassa számára évi állandó segély gyanánt, hogy így adósságait kifizethesse és szükségleteit fedezhesse.

Közgyűlésünk megállapítja, hogy ez a segélyösszeg fedezet hiánya miatt mindezideig nem volt kifizethető, továbbá annak azonnali kifizetése iránt ugyancsak fedezet hiánya miatt most sem intézkedhetik, utasítja azonban pénztárnokot, hogy amennyiben az egyh. megye hátrálék követelése befolyik, a nagybocskói egyház segélyét – akár részletekben is – egyenlítsse ki.

Az 1000 Lei évi állandó segély folyósítására azonban kötelezettséget nem vállal, mert igaz ugyan, hogy 61/930 sz. határozata kapcsán az esperes úr által kezelt folyószámlai tőke terhére kiutalt és ki is fizetett 1000 Lei egyszersmindenkori segélyt a nagybocskói egyház számára, ám azóta e tőke jövedelmezősége is megszűnt, sőt maga a tőke sem vehető igénybe, mert takarékbetét gyanánt van elhelyezve, így e tőke vagyonterhére újabb kötelezettségeket nem állapíthat meg.

30. A szatmárnémeti presbiterium f. évi március hó 5-én tartott gyűlésében elhatározta (20 sz. a.), hogy a Fazekas József által megvételre ajánlott 1252 □ terjedelmű gyümölcsös lankát 17.000 Lei vételárért megveszi és ezt az összeget nevezett eladónak az egyháznál fennálló adóssága részbeni törlesztésébe betudja; egyuttal beleegy zését adja abba, hogy Fazekas József az egyháztól vásárolt 262 □ öl területű parcellából 117 □ ölet Büte Ferenc és neje szatmárnémeti lakosoknak 8500 Leiért eladhasson, hogy a vételárat az egyház által megvett latorszegi lanka tehermentesítésére fordíthassa.

Közgyűlésünk a presbiterium 20/1933 sz. határozatát helybenhagyva, megerősíti azt az osztályos egyezséget és térrajzot, mely a szatmárnémeti egy-

házközség, továbbá Fazekas Sándor és neje között a szatmárnémeti 3063 és 5734 sz. betétekben felvett ingatlanokra kötött; megerősíti azt az adásvételi szerződést, mely az egyházközség, mint eladó és Büte Ferenc és neje mint vevők között a szatmári 931 sz. betétben 14783/11 hrsz. a. felvett ingatlanra, – továbbá Fazekas Juliánna és Fazekas József mint eladók és az egyházközség, mint vevő között kötött adásvételi szerződést azzal, hogy csak akkor lesz el-látható mindenik okirat a jóváhagyási záradékkal, ha úgy az osztályos egyezséget, mint a térrajzot aláírja Fazekas Eszter Szabó Ferencné szatmári lakos is; és a térrajzon az 5475/3 hrsz. részletből alakított, de számmal és területtel el nem látott, az egyházközségnek jutó kis háromszögű terület vagy a szomszédos parcellákba beolvasztatik, vagy külön hrszámmal és területtel ellátva az egyházközség tulajdonába jutott területként elkülönítve lesz kitüntetve.

E határozatot az ügy irataival a Főt. és Mélt. egyházkerületi gyűlésre felterjesztjük.

31. A szatmárnémeti presbiterium f. évi február hó 19-én tartott gyűlésében 10 sz. a. – saját becselő bizottsága javaslatára elhatározta, hogy Bakk István szatmári lakostól megveszi a szatmárnémeti határ hamvaszeri részében 15980 hrsz. alatt fekvő 1 kat. hold és 311 □ öl terjedelmű lankai földet 20.000 Leiért, nevezetnek az egyháznál fennálló tartózásába; az ezen felül mutatkozó 2800 Lei kamattartozásból pedig 800 Leit kamatmérséklés címen elenged.

Közgyűlés – ügyész ur indítványával megegyezőleg – a szatmárnémeti presbiterium 10/1933 sz. határozatát, illetve a bemutatott adásvételi szerződést azzal a kikötéssel hagyja jóvá, hogy eladó az ingatlanra 1000 kor, tőke és járulékai erejéig feljegyzett végrehajtási zálogjog törlését 90 nap alatt eszközölni köteles. Felkéri közgyűlésünk esperes urat, hogy e kikötést ellenőrizni és a szerződést jóváhagyó záradékkal ellátni sziveskedjék.

Együttal kimondja közgyűlésünk, hogy a 2000 Lei tartozás eladó részéről nem kamat, hanem tőketartozás címen marad fenn az egyházzal szemben.

E határozatot az ügy irataival egyházkerületi gyűlésre felterjesztjük.

32. A sándorhomoki egyház az Egyházkerület rendelkezése alatt álló Baldácsy-alapból segélyt kér.

Közgyűlésünk a kérelmet támogatja és pártoló javaslattal terjeszti fel a Főt. és méltóságos Egyházkerületi közgyűlésre.

33. A tamásváraljai egyházközség segélyt kér a Baldácsy-alapból.

A kérelmet közgyűlésünk támogatja és pártoló javaslattal küldi fel a Főt. és méltóságos egyházkerületi gyűlésre.

A kérvényhez az egyház költségvetése pótlólag beküldendő.

34. Az egri-i egyházközségnek a Baldácsy-alapból leendő segélyezés iránti s az egyház folyó évi költségvetésével felszerelt kérelmét

közgyűlésünk pártoló javaslattal ajánlja a Főt. és méltóságos Egyházkerületi közgyűlés jóakaratu figyelmébe.

35. Az avasfelsőfalui fiókegyház képviselőjében lelkész, gondnok és 3 presbiter imaház-építésre a Baldácsy-alapból 5000 Lei segélyt kérnek; megemlítve, hogy az imaház építési-terv és költségvetés csatolva van az ajándékozási szerződés jóváhagyásához és imaház megépítési kérvényhez.

Közgyűlésünk az avasfelsőfalui fiókegyház kérelmét a Főtiszt. és méltóságos Egyházkerületi közgyűlés legmesszebbmenő jóindulatába ajánlja.

36. Turterebesi egyházközség képviselőjében lelkész és gondnok segélyt kérnek a Baldácsy-alapból különböző cimeken fennálló 19.724 Lei hátralékos tartozások részbeni rendezhetésére.

A kérelmet közgyűlésünk pártoló javaslattal küldi fel a Főtiszteletű és méltóságos Egyházmegye kerületi gyűlésre.

A kérvényhez pótlólag a f. évi költségvetés csatolandó.

37. Az egyházmegyei Népiskolai Segélyalapból segélyt kérnek a hiripi, kipeleskei és turterebesi egyházak.

Egyházmegyei közgyűlésünk sajnálattal állapítja meg, hogy a Népiskolai segélyalap után ezidőszent

nem áll egyházmegyénk rendelkezésére segélyül ki-
osztható összeg. A beadott kérelmeket azzal adja ki
a segélyosztó bizottságnak, hogy a legközelebbi se-
gélyosztás alkalmával mindhárom egyház kérelmét
elsősorban vegye tekintetbe.

38. A kiskolcsi egyház presbiteriuma 1932 július 31-én 4.
szám alatt hozott határozatával a tanítói udvaron istálló és
melléképületek felállításának költségeire az évi rendes költség-
vetésben előirányzott 20.000 Lei rendkívüli adó kivetési kulcsát
állapította meg, s közgyűlésünktől ennek a határozatának a
megerősítését kéri.

Közgyűlésünk a kiskolcsi egyház törvényes for-
mák betartása mellett hozott fenti határozatát meg-
erősíti, s az abban foglalt rendkívüli adó kivetését
engedélyezi.

39. A „Nagybányai református egyházi énekkar“ alakuló
gyűlésén megállapított és a presbiterium által is jóváhagyott
alapszabályait

közgyűlésünk megerősíti.

40. A „Felsőbányai református ének és zenekar házsa-
bályait“, melyet a presbiterium 14/1933 sz. határozatával el-
fogadott

közgyűlésünk megerősíti.

41. Az „Óvári-i református énekkar alapszabályát“-t
közgyűlésünk a következő utasításokkal adja vissza:

1. Az 5. §-ból törlendő az a pont, melyszerint
igazolatlan mulasztás esetén a lapok pénzbírságot
fizetni kötelesek.

2. Határozottan beiktatandó, hogy az énekkar
a presbiterium felügyelete alatt áll és évi számadásait
felülvizsgálás végett presbiterium elé terjeszti.

3. Feloszlás esetén az énekkar minden vagyona
az egyházra száll s ha idővel az énekkar folytatja
működését, vagyonát visszakapja.

42. Az erdődi fiókegyház lelkesze és főgondnoka az egy-
házker. közgyűléshez intézett beadványukban azt kéri, hogy
a 98%-ában nincstelen zsellérekből álló egyház mindennemű
egyh. kerületi járulék fizetése alól a multra, jelenre és jövőre
nézve mentessék fel.

Közgyűlésünk, bár nem hive a közegyház fontos

érdekeit szolgáló kerületi járulékok törlésének, mégis tekintettel az erdődi fiókegyháznak a kérelemben ecsetelt közismert helyzetére, a kérést pártoló javaslattal terjeszti fel az egyházker. közgyűlésre.

43. A vámfalui egyház presbiteriumának 48.186 Leit kitevő kulturadó, tanulmányi-segély és kulturtaxa hátralékának elengedése tárgyában kelt kérelmét

közgyűlésünk ajánlás nélkül terjeszti fel a főt. egyházker. közgyűlésre.

44. A halmi-i presbiterium a gyülekezeti lélekszámnak 885-ben leendő megállapítását, ennek megfelelőleg az egyházkerületi és megyei járulékok mérséklését s eddigi 47.900 Lei összegű hátralékának 5 évi kamatmentes, egyenlő részletben való megtérítését kérelmezi.

Közgyűlésünk a halmi-i egyházközség lélekszámát 885-ben állapítja meg s midőn ezt a főtiszteletű egyházker. közgyűlésnek bejelenti, utasítja egyházmegyei pénztárnokot, hogy az 1933 évi egyházmegyei járulékokat már ezen lélekszám figyelembe vételével vesse ki. A maga részéről hozzájárul ahhoz, hogy a halmi-i egyházközség presbiteriuma, megfelelő biztosító okirat kiállítása mellett, egyházmegyei hátralékait 5 év alatt fizethesse ki s a beadványt pártoló ajánlással terjeszti fel az egyházker. közgyűlésre.

45. A hiripi presbiterium kérelmét, amelyben elpanaszolja, hogy semmiféle segítyt nem kap iskolája fenntartására, holott azt külső segíty nélkül tovább fenntartani képtelen,

közgyűlésünk pártolással terjeszti fel az egyházker. közgyűlésre.

46. A vetési egyház presbiteriumának egyházkerületi hátralék tartózásainak csökkentése tárgyában kelt kérelmét

közgyűlésünk felterjeszti a főtiszteletű egyházker. közgyűlésre.

47. Az avasfelsőfalui fiókegyház nevében Nagy István gondnok ideiglenes ajándékozási szerződés bemutatása mellett jelenti, hogy Bartos Ferencné özvegy szül. Keresztszegi Rozália, Németi Gyula és neje Istvánfi Erzsébet avasfelsőfalui lakosok, az ottani 85. sz. telekj.-ben 97. hrsz. a. felvett beltelkükből 120 □ öl területű telekrészt adományoztak az avasfelsőfalui fiókegyházközségnek azzal a kikötéssel, hogy a gyülekezeti

imaház, mint központi fekvésű helyen, ezen építtessék fel. Kéri ezen ajándékozási jogügylet jóváhagyását, ezenkívül az avasfelsőfalui 2386 sz. tjk-ben 219/6 hrsz. alatt felvett és az egyház tulajdonát képező, eddig imaház építésére rendelt, de most már feleslegessé vált beltelek eladásának engedélyezését s ez eladásból remélhető 10.000 Lei eladási árnak az imaház építési költségeire való felhasználhatását is kéri; továbbá az építendő imaház tervének és költségvetésének bemutatása mellett kéri az építési engedély megadását, végül pedig az építés költségeinek fedezetére adomány gyűjtésre kér engedélyt és támogatást.

Közgyűlésünk az avasfelsőfalui fiókegyház beadványában foglalt kérelmeknek helyt adva, az elől említett ajándékozási, ugyyszintén eladási jogügyletekhez a jóváhagyását megadva

1. felhívja az avasfelsőfalui fiókegyház presbiteriumát, hogy a fenti ajándékozási jogügylet tárgyában kell s a telekkönyvi átíratásra alkalmas okiratot haladéktalanul készítse el és mutassa be az esperesi hivatalnál,

2. az eladni szándékolt beltelek adásvételi szerződését is mutassa be annak idején az esperesi hivatalnál, esperes urat pedig fölkéri közgyűlésünk, hogy ezen okiratokat e számra hivatkozással záradékolja és megerősítés végett terjessze fel az egyházker. közgyűlésre.

3. Az imaház bemutatott építési tervét és költségvetését jóváhagyja közgyűlésünk, egyuttal azonban arra utasítja a fiókegyház presbiteriumát, hogy az építés megkezdése előtt, a vállalat munkábaadása, a szerződés megkötése, az építés mennyiségének és menetének megállapítása és a szakszerű ellenőrzés kérdésének a tisztázása végett lépjen érintkezésbe az egyházmegye építési szakértőjével, kinek véleményes javaslata alapján felhatalmazza esperes urat az építési engedély kiadására,

4. mivel kegyadomány gyűjtési engedélyeket ezidőszert nem adnak ki, fiókegyház erre irányuló kérelme tárgytalan.

48. Tárgyaltatott Erdőszáda és Hagymáslápos egyesülésé-

nek ügye dési esperes 92/1933, nagybányai lelkész 125/1933 sz. és a nagybányai presbiterium 20/1933 sz. határozata kapcsán.

Egyházmegyénk közgyűlése a felvetődött kérdésben álláspontját az alább következőkben határozza meg:

Kétségtelen, hogy a két gyülekezet társulása úgy a közegyház, mint mindkettő sajátos érdekei szempontjából szükséges volna. Közgyűlésünk azonban nem adhatja ahhoz beleegyezését, hogy a gróf Degenfeld család révén ősi kapcsolatok és kegyelettel ápolt emlékek elszakíthatatlan szálaival egyházmegyénkhez fűzött erdőszádai egyházközséget átadja más egyházmegyének sőt kerületnek még akkor sem, ha érte cserébe más hasonhelyzetű gyülekezet kebelezetnék az Erdélyi egyházkerületből egyházmegyénkbe. Nem is lát a maga részéről más megoldást elfogadhatónak, mint azt, hogy Hagymáslápos csatoltassék át egyházmegyénkhez, mert ezt az áldozatot Hagymáslápos lelkészi állásának fenntarthatásáért az Erdélyi egyházkerületnek kell meghoznia.

Egyébiránt az ügyiratait e jegyzőkönyvi szám kapcsán felterjeszti közgyűlésünk az egyházkerületre.

49. A patóházai presbitérium jóváhagyás végett bemutatja a közte és a Schwartz testvérek palakereskedő és palafedő szatmári cég között a patóházai templom fedelezése tárgyában kelt szerződést.

Közgyűlésünk az alkalmi szakértők véleménye szerint körültekintéssel szerkesztett és az egyház érdekeit megvédő, egyébként a jutányos árakat megállapító szerződést jóváhagyja s iratokkal együtt pártolólág terjeszti a főtiszteletű egyházker. közgyűlésre, hogy a patóházai egyházat ezen építkezése során a Baldácsy alapból segélyben részesíteni méltóztassék.

50. A patóházai presbitérium az elavult templomfedél kicserélését, illetve palával való fedelezését határozta el. Közben az az óhaj kért megvalósítást a gyülekezet tagjai sorában, hogy ezzel a munkálattal egyidejűleg az 1925. évben vihar által lesodort toronytetőt is állítsák helyre, a melynek bekerülési költségeire az egyháztagoknál kihelyezett tőkék összegé-

ben és az újabb önkéntes ajánlásokban meg is van a kellő fedezet. Ezeket a tőkéket azonban egyelőre nem tudják bevonni, azok visszafizetése csak a presbiterium által már megállapított részletekben eshetik meg. Ezért presbitérium 13. 17/933 sz. határozataiban 30000 Lei kölcsön felvételét mondotta ki, illetve a kölcsön felvételéhez kéri felettes hatóságai hozzájárulását.

Közgyűlésünk a patóházai presbitérium idézett határozatainak tudomásul vétele mellett, iratokat azon kéréssel terjeszti a főtisz. egyházker. közgyűlésre, hogy a kért kölcsönt engedélyezni és az egyházkerület tőkéiből folyósítani s ezzel a patóházai kis gyülekezet helyes elgondolásból fakadó törekvését előmozdítani méltóztassék.

51. Angi Géza és társai kiskolcsi egyháztagok megfelelően a kiskolcsi presbitérium 1933 évi febr. 19-én 7. szám alatt kelt azon határozatát, melyben a Koós Ferenc tanító részére 1931 okt. 17-én 3 sz. alatt megszavazott évi 3000 Lei fizetési pótlékot 1932 szept. 1-től kezdve beszünteti, de az 1931 szept. 1-től 1932 aug. 31. időre esedékes 3000 Leiből még ki nem fizetett 1953 Leit kiadni rendeli.

Egyházmegyei ügyész ur iratokhoz csatolt indítványa szerint felebbezett határozat feloldandó a felebbezésben foglalt indokok mellett azért is, mert az 1931 okt. 17-én kelt 3 sz. presb. határozat azok közé a határozatok közé tartozik, melyek az Eh. I. tc. 15. §. c. pontja alapján felettes egyházhatósági jóváhagyás után hajthatók végre s ez a határozat a felebbezők által beadott felebbezés alapján felülbírálnak.

Közgyűlésünk felebbezés elutasításával a kiskolcsi presbitérium 1933 febr. 19-én kelt 7. sz. határozatát megerősíti.

Kétségtelen, hogy megtámadott határozatnak annak idején jóvá kellett volna hagyatni, viszont az is kétségtelen, hogy az abban foglalt tanítói fizetés kiegészítés (pótlás) a felsőbb egyházhatóságok intencióival megfelelően állapított meg s amennyiben ez az összeg annakidején az esperesileg jóváhagyott költségvetésbe felvételre s fedezetéről gondoskodás történt, s a ki nem fizetett rész fedezete az egyházi adózók hátrálék tartozásaiban jelenleg is meg van,

presbitérium helyes elgondolásból fakadó fenti határozatát meg kellett erősíteni.

52. Olvastatott a szamosdarái presbitérium f. évi április 18-án hozott 3. sz. határozatában foglalt kérelem, mely szerint mentse fel közgyűlésünk az egyházat a templomalapból kölcsönzött 12.000 lei és kamatai, összesen 16,551 lei visszatérítésének kötelezettsége alól.

Közgyűlésünk tekintettel arra, hogy az egyház a templomalapból kölcsönvett kérdéses összeget olyan épület kijavítására használta fel, mely nemcsak iskola, de egyuttal istentiszteleti célra is szolgál – a kölcsönvett összeg 50%-ának visszafizetése alól az egyházat felmenti; egyuttal megengedi, hogy a kölcsön másik részét 6 év alatt egyenlő részletekben és kamatmentesen fizesse az alapnak vissza.

53. Tárgyalás alá vette közgyűlésünk a nagytrnai presbitérium f. évi ápr. hó 14-én tartott gyűlésének 2 sz. határozatában foglalt előterjesztést, melyben kéri presb., hogy az egyház, egyházmegyei és egyházkerületi hátralékos tartozásai csökkentessenek olyan összegre, amelyet a nagytrnai egyházmegye legkisebb és legszegényebb egyháza elviselhet és befizethet.

Közgyűlésünk a nagytrnai kicsiny egyház szomorú helyzetét megvilágító előterjesztésben foglalt kérelmet a maga részéről akként teljesíti, hogy egyházmegyei hátralékos tartozásának 50%-át az egyház terhéről törli.

A kerületi tartozások tárgyában is ilyen értelmű javaslattal küldi fel a kérelmet az egyházkerületi közgyűlésre.

54. A nagytrnai egyház presbitériuma vonatkozó határozatai kapcsán bemutatja 4, illetve 3 példányban a következő alapok alapító leveleit:

1. „Szaploneczay Bertalan lelkész emlékalap“ című 24.311 Lei, a nagytrnai református egyház elhunyt lelkészeinek özvegye és árvái istápolására.

2. „Kovács Gyula presbiter alap“ 5000 Lei, szorgalmas tanulók énekes könyvvél ellátására.

3. „György Mihályné szül. Nagy Nelly alap“ 10.000 Lei, egyházfenntartó jellegű.

4. „Maday Pál presbiter-alap“ egyházfenntartási célra.
5. „id. Kertész Gyula alap“ 2000 Lei, egyházfenntartási célra.
6. „ifj. Székely Arpád alap“ 1600 Lei egyházfenntartó jellegű.
7. „Károli Gáspár alap“ Szaploneczay Bertalan és neje adománya, vasárnapi iskolások bibliával és vallásos iratokkal ellátására.
8. „Körössy József alap“ 2000 Lei, az egyházat huzamosabb ideig hiven szolgáló, de munkaképtelenség miatt állásától megválni kénytelen harangozó segélyezésére.

Közigyűlésünk az elsorolt alapoknak mint ilyeneknek, szabályszerűen kiállított alapító leveleit jóváhagyó záradékkal ellátja és azokat a bennük megnevezett egyének és levéltárak részére szétosztja.

Az 1 pont alatti megerősítés végett a kerületi gyűlésre felterjeszti.

55. Eskütételre jelentkezett Ferenczy Károly adorjáni tanító, aki hivatali esküjét letévén, esperes ur üdvözlő s munkásságára sikert, áldást óhajtó szavai után

közigyűlésünk jókívánata kíséri nevezettet szolgálati helyére.

56. Az Eh. V. tc. zsinati javaslatának felülvizsgálására közigyűlésünk bizottság kiküldését határozza el és ennek tagjaiul esperes és gondnok elnöklete alatt megválasztja a lelkészi és világi főjegyzőket dr. Nagy Sándor, dr. ajtai Nagy Gábor, dr. Harcsár Géza, Boros Jenő, Sárközi Lajos, Debreczeni István és Peleskey Sándor urakat, felhatalmazván e bizottságot arra, hogy munkálataikat közigyűlésünk nevében terjesszék fel az egyházker. közigyűlésre.

57. Barkász Imre patóházai lelkész a 47—1931 sz. fegyelmi bírósági ítélettel 15.000 Lei pénzbírság megfizetésében elmarasztaltatott. Ebből a bírságból 6000 Leit kifizetett s most azzal a kéréssel fordul közigyűlésünkhöz, hogy változott viszonyokra tekintettel, amikor az államsegély fizetés kiegészítés 65%-os csökkentése miatt a maga és családja megélhetése nincs tovább biztosítva, gyakoroljon kegyelmet vele szemben közigyűlésünk s a még fizetetlen 9000 Leit engedje el.

Közgyűlésünk jogerős birói ítélettel állván szemben, a beadványban foglalt kérelmet elutasítja.
58. A tárgysorozatba felvett ügyek letárgyalása és esperes ur hálaadó, áldástkérő imája után
esperes ur a közgyűlést bezárta.

Hitelesítjük:

Szatmár, 1933. május hó 9. napján.

dr. Böszörményi Emil

egyh. megyei gondnok.

dr. Mártha József

vil. főjegyző.

Tereh Géza

vil. jegyző.

dr. Harcsár Géza

ügyész.

Széll György

esperes.

Oláh Sándor

egyh. m. főjegyző.

Visky Ferenc

jegyző.

Boros Jenő

E jegyzőkönyv 5-7, 10-11, 13, 17-19, 21-23, 26, 29, 38, 42-47, 49-51, 56-58 számait Oláh Sándor lelkeszi főjegyző.

1-4, 8-9, 12, 14-16, 28, 30-37, 39-41, 48, 52-55 számait Visky Ferenc lelkeszi jegyző.

59, 64-65 számait dr. Mártha József vil. főjegyző.

60-63 számait Tereh Géza világi jegyző.

20. számát dr. Harcsár Géza ügyész.

24-25 számait Kürthy Károly előadó.

27. számát Kisgyörgy János előadó jegyezték.

A bíróság határozatai.

59. Felvétel Szatmárnémetiben 1933 május hó 2-án a nagybányai egyházmegyei bíróság által a befolyt pénzekről s birságokról való esperesi jelentés tárgyalásáról.

Jelen vannak Széll György esperes s dr. Böszörményi Emil gondnok elnökség, Bogdán Lajos, Boros Jenő, dr. Helmeczy József, dr. Jakó Endre, gy. Kovács József, Magoss Ferenc, Nagy Béla, dr. Nagy Sándor, Peleskey Sándor és Sárközi Lajos tanácsbírák s dr. Mártha József jegyző, dr. Harcsár Géza egyházmegyei ügyész.

Esperes jelenti, hogy Barkász Imre a 15.000 Lei büntetésére két ízben fizetett 500–500 Leit, s így ma a büntetésből fizetetlen 8000 Lei.

A Gönczy Sándor esperes, nagykárolyi lelkész ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben marasztalt nagykárolyi egyházközség az eljárási költséget máig sem fizette ki, — a behajtási eljárás folyamatba van.

Végzés

A nagybányai egyházmegyei bírósága az esperesi jelentést tudomásul veszi s miután a Gönczy Sándor ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben a királyhágómelléki ref. Egyházkerület Elnöksége kijelölése folytán járt el, felkéri az egyházkerület Főtiszteletű Elnökségét, hogy míg a behajtási eljárás sikerre vezet, az eljárási költségeket előlegezze, mert azokat nem az egyházmegyei pénztár, hanem a kiküldött fedezte.

Kmf.

60. A nagybányai ref. egyházmegyei bírósága, mint közigazgatási bíróság Csaholczi Antal szamosdarai lakosnak református egyháztagnak egyházi adó kivetése ellen beadott felleb-

bevése tárgyában alulirt helyen és napon a következő határozatot hozta:

Végzés

A nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság elutasítja Csaholczi Antal felebbezését.

Indokolás

Mivel megállapítást nyert, hogy panaszló felebbezését a törvényes 15 napi határidőn túl adta be, felebbevése az E. T. III. t. c. 19 §-a alapján elutasítandó volt.

Kelt Szatmár, 1933. május 2.

61. A nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság a Nagy Károly és társai batizi lakosok által az egyházközségi gondnok választása ellen beadott fellebbezés, mint közigazgatási bírósági ügyben az alantirt helyen és napon a következő határozatot hozta:

Végzés

A nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság Nagy Károly és társai batizi lakosok által a gondnok választás ellen beadott fellebbezés joghatályát megszünteti.

Indokolás

Fellebbezők 1933 április 24-én kelt, az iratokhoz csatolt nyilatkozata szerint felebbezésüket visszavonták, ezekből a fellebbezés joghatálya megszűntnek mondandó ki.

Kelt Szatmár, 1933 május 2.

62. A nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság a szatmárgörbedi leányegyház presbiteriumának és gondnokának Lengyel János tanító fizetés kiszolgáltatási ügyében beadott perujítási kérelme, mint közigazgatási bírósági ügyben az alantirt helyen és napon a következő

ítéletet

hozta:

A nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint közigazga-

tási bíróság részben helyt ad a szatmárgörbedi leányegyház presbiteriuma perujítási kérelmének és az 55/1932 e. m. bírósági ítélet azon részét, mely Lengyel János tanítónak 7000 Lei javadalom kiszolgáltatását rendeli, — az ítélet többi rendelkezéseinek érvényben hagyása mellett, — hatályon kívül helyezi.

Indokolás

A beszerzett iratokból és a kihallgatottak vallomásaiból a bíróság megállapítja, hogy a szatmárgörbedi ref. leányegyház az 212/1933 sz. a. 1933 január 30-án iktatott jegyzőkönyvvel olyan, az ügy lényegére vonatkozó új bizonyítékot szolgáltatott, melyet az alapperben nem használt, tehát a perujítási kérelemnek helyt kellett adni. Részlegesen hatályon kívül kellett helyezni a perujítási kérelemmel megtámadott 55/1932 sz. ítéletet azért, mert a hivatolt jegyzőkönyvből megállapítható, hogy panaszos az 1931/32 isk. évre a 7000 Lei kiegészítésről lemondott, ennek ellenértéke gyanánt elfogadván a politikai község által nyújtandó segélyt. Ez okból és mert a panaszos kifejezetten nem is kérte a 7000 Lei megfizetését, az részére a kérelmen való tulterjeszkedéssel, tehát törvényellenesen ítéltetett meg.

Elnök megállapítja, hogy az ítélet kihirdetésekor érdekelt felek jelen vannak s ezután felhívja őket aziránt való nyilatkozattételre, hogy megnyugosznak e az ítéletben, vagy fellebbeznek.

Egyházmegyei ügyész, panaszosok és panaszlott az ítéletben megnyugosznak.

Kelt Szatmár, 1933 május 2.

63. A nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság a a szatmárgörbedi leányegyház presbiteriumának Lengyel János tanító elleni fegyelmi panasza, mint fegyelmi ügyben alulírt helyen és napon a következő

ítéletet

hozta:

A nagybányai ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság, Lengyel János panaszlottat vétkesnek mondja ki az E. T. V. t. c. 34 A. 1. 3. pontjaiban körülírt fegyelmi vétségben és ezért a 35 § b. pontja alkalmazásával „feddés“-re itéli. Egyben kötelezi, hogy a felmerült 360 Lei eljárási költséget 15 nap

alatt, különbeni végrehajtás terhe alatt fizesse meg a nagybányai egyházmegyének.

Indokolás

Bíróság az eljárás és a fegyelmi bírósági ülés rendén kihallgatott tanuk vallomásaiból, de elsősorban a kiküldöttvizsgáló biztos, Gy. Kovács József tanácsbíró jelentéséből tényként állapítja meg, hogy a panaszlott 1932 év nagypéntekjén, pünkösti nagyhetében és karácsonyan, valamint az évváró vizsgán ittas állapotban teljesítette szolgálatát, mi által közbotránkozást okozott; b) hogy tanítása nem hozta meg a minimális eredményt sem, amennyiben a félévi dékáni vizitáción az eredmény alig elégséges volt. A panaszlott cselekményei és mulasztásai eképen kimerítik az E. T. V. t. c. 34 §-ának A. 1. 3. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségeket, ezekben panaszlott vétkesnek volt kimondandó és megbüntetendő. A büntetés kiszabásánál enyhítő körülménynek kellett venni panaszlott büntetlen előéletét, továbbá vizsgáló biztos azon megállapítását, hogy tényleg az a látszata van az egyházi épületek nagymérvű elhanyagolásának és a tanító feljelentésekkel való zaklatásának, hogy a halasztathatlan javítások kitolásával és barátságtalan tényekkel az egyházból távozásra bírják a heves vérmérsékletű és tultengő önérzetű, ilyenképen nem kedvelt tanítót. A vétkesség következményeként marasztalendő volt panaszlott az eljárás, rendén felmerült 360 Lei költségben is.

Egyházmegyei ügyész, panaszosok képviselője és panaszlott az ítéletben megnyugosznak.

Kelt Szatmár, 1933 május 2.

64. Esperes megállapítja, hogy Lengyel János szatmárgörbedi tanító panaszlott ellen, a szatmárgörbedi gondnok és presbiterium panaszára folyamatba tett fegyelmi ügyben 1933 május 2-án tartott tárgyaláson hozott ítélet, melyszerint nevezett feddésre ítéltetett, jogerős, így következik a büntetés kiszolgáltatása.

Esperes e szavakkal „megfeddem Önt” a büntetést kiszolgáltatja.

Kelt Szatmár, 1933. május 2.

65. A nagybányai ref. egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság a Váradi Áron és társai által emelt panasza Kolos

Vince vámfalui lelkész ellen folyamatba vett fegyelmi ügyben az 1933. május hó 2-án tartott tárgyaláson a következő

ítéletet

hozta:

A Nagybányai Ref. Egyházmegye Birósága, mint Fegyelmi bíróság a Váradi Aron és társai által előterjesztett panaszra folyamatba tett fegyelmi ügyben Kolos Vincze vámfalui lelkészt az E. T. V. t. c. 34-ik §-ának 1. 2. 3. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek monoja ki s azért őt az idézett törvényzik 35-ik §-ának c. pontja alapján 2000 leu azaz kétezer leu pénzbírságra ítélt s kötelezi, hogy 1100 leu eljárási költséget a Nagybányai Ref. Egyházmegye pénztárába 16 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessen meg.

A nagybányai ref. egyházmegye számadása az 1932. évről

a) BEVÉTEL

Tételszám	TÁRGY	Költség- elő- irányzat	Tényle- ges be- veendő- ség	Bevétel	Hátralék
		Lei	Lei	Lei	Lei
1	1931. évi pénztári ma- radvány	—	—	—	—
2	Tőké, alapok kamatai- ból	16000	4809	4809	—
3	Előző évi hátralékokból	92000	112292	29660	82632
4	Consensus díjakból . .	—	1700	800	900
5	Nyomtatványok árából	4600	11595	3182	8413
6	Vegyes bevételekből .	1000	—	—	—
7	1932. évi egyh. megyei adóból	28350	28385	15547	12808
8	1932. évi főgimn. fenn- tartói járulék	40500	40521	18359	22162
9	1932. évi kés. kamat .	—	—	—	—
10	Bírság- és büntetéspénz	—	9000	1000	8000
11	Alapokból meghatáro- zott célra	—	24365	24365	—
12	Átmenetileg kezelt ösz- szegek	—	32402	32402	—
Összesen:		182450	265069	130154	134915

b) KIADÁS

Tételszám	TÁRGY	Előirányzat		Tényleges kiadás		Hátralé	Tételszám
		Egyen-	Összesen	Egyen-	Összesen		
		ként		ként			
		Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	
	I. Tisztviselők díjazása						
1	Esperes tiszteletdíja .	5000		5000			1
2	Jegyzők tiszteletdíja .	1500		1500			2
3	Tanácsbírák tiszteletdíja	900		300			3
4	Pénztárnok tiszteletdíja	2000		2000			4
5	Számvevők tiszteletdíja	1550		1850			5
6	Könyvtáros tiszteletdíja	200	11150	—	10650		6
	II. Fuvardíj és kész-						
	kiadások						
1	Tanügyi bizottságnak .	2400		1235			1
2	Egyházlátogatóknak .	1200		700			2
3	Egyházker. képviselők	3600		3597			3
4	Kiküldöttek utiköltsége	1500		1573			4
5	Missiói lelkészek fuvarja	2500	11200	2500	9605		5
	III. Írószer,						
	nyomtatványok						
1	Esperesi jelentés, gyű-						
	lési meghívó és jegy-						
	zőkönyv	7000		6460			
2	Esperesi iroda írószer	3000		3138			
	és papír szükséglete	600	10600	635	10233		
3	Postai portó						
	IV. Segélyezésekre						
1	Szatmári gimnáziumnak	40000		—		4000	
2	Ösztöndíjak	1800		1000			
3	Tanítói gyámsegély . .	400		328			
4	Elemi iskolák segélye .	15500		14373			
5	Belmissiói költségre . .	1600	59300	—	15701		
	Átvitel		92250		46189	4000	

alék ei	Tételszám	TÁRGY	Előirányzat		Tényleges kiadás		Hátralék
			Egyen- ként	Összesen	Egyen- ként	Összesen	
			Lei	Lei	Lei	Lei	
		Áthozat		92250		46189	40000
		V. Külömbözők					
1		Vegyes kiadásokra . . .	1000	—	3500	—	—
2		Szatmári gimnáziumnak hátralék	80655	—	20420	—	60235
3		Vasszekrény ára . . .	5500	—	—	—	5500
4		Missiói lelkészek . . .	2500	89655	—	23920	—
		VI. Átmeneti tételek					
1		Tőkésítésre			164		
2		Tőkésítésre kamatokból			3575		
3		Tőkekamat adók . . .			464		
4		Egyházkerületnek . .			32402	36605	
		Összesen:		181905		106714	105735
		a) Bevételek		182450		130154	134915
		b) Kiadások		181905		106714	105735
		Maradvány		545		23440	29180

Vagyon kimutatás :

I. Közpénztári tőkék:		1931.	1932.
1. Készpénz		— Lei	23.440 Lei
2. Takarékbetétek	38.523	„	38.788 „
3. Gróf Dégenfeld Sándor alap	2.654	„	2.654 „
4. Gróf Dégenfeld Béla alap	692	„	692 „
5. Ujfaiussy Miklós alap	2.308	„	2.308 „
6. Egyházmegyei jubiláris alap	5.663	„	5.720 „
	49.840	„	73.602 „

II. Külön rendeltetésű alapok:

1. Államsegély alap	12.376	Lei	13.339 Lei
2. Tanítói gyámegyleti alap	3.828	„	3.500 „
3. Helmeczy József emlékalap	8.076	„	7.915 „
4. Nagy Frigyes emlékalap	8.894	„	9.044 „
5. Egyházmegyei népiskolai segélyalap	93.855	„	83.776 „
6. Nyugdíjalap	1.203	„	1.203 „
7. Kovássy Ákos alap	13.754	„	13.754 „
8. Boross Zoltán iskolaalap	11.508	„	10.005 „
9. Egyházmegyei missiói alap	26.985	„	24.485 „
10. Nagy Béla iskolaalap	17.171	„	15.000 „
11. Dr. Böszörményi Emil iskolaalap	10.820	„	10.577 „
12. Tőkesegély alap	21.395	„	15.651 „
13. Magoss Ferenc alap	10.248	„	10.248 „
14. Lelkészi gyámintézetli alap	7.217	„	7.217 „
15. Nagy Lajos alap	287	„	292 „
	247.617	„	226.005 „

III. Hátralék követelések:

a) Bevétel hátralék rovatában	118.363	Lei	126.915 Lei
	118.363	„	126.915 „

Összesítés:

I. Közpénztári tőkék	49.840	Lei	73.602 Lei
II. Külön rendeltetésű alapok tőkái	247.617	„	226.005 „
III. Hátralék követelések	118.363	„	126.915 „
	415.820	„	426.522 „

Összehasonlítás:

1. Összes vagyon	415.820	Lei	426.522 Lei
2. Összes teher	96.088	„	105.735 „
	Tiszta vagyon:	319.732	„ 320.787 „
	Egyenleg, mint növedék	1.055	„ — „
		320.787	„ 320.787 „

Kelt Kiskolcs — Nagybánya, 1933. május 1.

Gacsályi Zsigmond

e. m. pénztáros.

Oláh Sándor

számvevő.

II. Melléklet.

A nagybányai ref. egyházm. 1933. évi költségvetése

a) Szükséglet.

I. Tiszteletdíjak.

1. Esperesnek	5.000	Lei	
2. Jegyzőknek	1.500	"	
3. Tanácsbíróknak	900	"	
4. Pénztárosnak	2.000	"	
5. Számvevőszéknek	1.550	"	
6. Könyvtárosnak	200	"	11.150 Lei

II. Fuvardíjak és készkiadások.

1. Tanügyi bizottság tagjainak	2.400	Lei	
2. Egyházlátogatóknak	1.200	"	
3. Egyházkerületi képviselőknek	3.600	"	
4. Kiküldöttek fuvar, stb. kiadásai	1.500	"	
5. Missziói lelkészek fuvarja	—	"	8.700 Lei

III. Írószer, nyomtatvány.

1. Esperesi jelentés, meghívó, jegyző- könyv előállítására	7.000	Lei	
2. Esperesi iroda papir, írószer szükség- leteire	3.000	"	
3. Postai portók	600	"	10.600 Lei

IV. Segélyezésekre.

1. Szatmári főgimnázium segélye	40.000	Lei	
2. Ösztöndíjakra	—	"	
3. Tanítói gyámsegély	200	"	
4. Elemi iskolák segélyezésére	2.000	"	
5. Belmisszió költségeire	800	"	43.000 Lei

V. Különfélék.

1. Esperesi káplán nyugdíjint. fennt. járulékára	500	Lei	
2. Esperesi káplán fizetésére	3.000	"	
3. Szatmári főgimnázium segély hátra- léka kiegyenlítésére	100.235	"	
4. Lelkészi gyámintézetnek a vasszek- rény árában	5.500	"	
5. Levéltár rendezésre	3.000	"	112.230 Lei

Összes szükséglet: 185.680 Lei

b) *Fedezet.*

1. 1932. évi pénztármaradvány	23.440	Lei
2. Tőké, alapok kamataiból	500	„
3. Hátralékok 117.602 Lei összegének 75 ⁰ / ₀ -a	88.200	„
4. Nyomtatvány hátralék 8.413 Lei ösz- szegének 50 ⁰ / ₀ -a	4.200	„
5. Gyülekezetek adója lélekszám után 1.70 Leiel	68.850	„
6. Vegyes bevételek	500	„
	185.690	Lei
Összes fedezet:	185.690	Lei
Összehasonlítás: Szükséglet	185.680	Lei
Fedezet	185.690	Lei
Maradvány:	10	Le

Elfogadtatott és megállapított a nagybányai ref. egy-
házmegye Szatmáron 1933. május 2-án 26/6 sz. határozatával.

A nagybányai református egyházmegye 1933.
szeptember hó 19-én Szatmárnémetiben tartott
rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak:

Széll György esperes és dr. Böszörményi Emil e. m.
gondnok elnöklete alatt:

Bogdán Lajos, Boros Jenő, Gy. Kovács József, Peleskey
Sándor és Sárközy Lajos lelkészi, dr. Farkas Antal, dr. Hel-
meczy József, dr. Jakó Endre, Nagy Béla, dr. Nagy Sándor
és Simó Lajos világi tanácsbírák.

Oláh Sándor lelkészi főjegyző.

Visky Ferenc lelkészi, Tereli Géza világi jegyzők.

Dr. Harcsár Géza ügyész.

Az egyházak képviselőitében: Adorján: dr. Koronka Pál
lelkész, Angi Dániel gondnok. Amac: Siető Pál l., Balog Elek
g. Apa: Gulya Géza l., Kató Gyula g., Aranyosmegyes: Szabó
József l., dr. Jakó Endre főgondnok, Atya: Sáfár Imre l., Bu-
jáki János g., Avasujváros: Széll György l., Kovács Imre g.,
Batiz: Dávid Sándor l., Kacsó Zsigmond g., Csengerbagos:
Mogyorós Sándor l., Szilágyi Márton g., Dabolcz: Kiss Endre
g., Egri: Visky Ferenc l., Magoss Gedeon presb., Felsőbánya:
Spáczay Árpád l., Szigyártó Lajos presb., Halmi: Kürthy Ká-
roly l., Tóth Kálmán g. Hirip: Orosz Ernő l., Medgyesi And-
rás g., Hosszumező: Nagy Endre l., ifj. Csurka József g., Jó-
zsefháza: Nagy Pál l., id. Hankovszki Géza g., Kakszentmárton:
Óry Zoltán l., dr. Verner Jenő főg., Kisbábony: Tóth Gábor
l., Varga Antal g., Kiskolcs: Gacsályi Zsigmond l., Boros Ká-
roly g., Kispaleske: Molnár Lajos l., Tar Albert presb., Kő-
szegremete: Kovács Károly l., Henter Ambrus g., Lázári: Óry
Tamás l., Nagy Béla főg., Máramarossziget: Papp József l.,

Dr. Székely Akos h. főg., Mikola: Dobos József g., Misztótfalu: Kiss Sándor l., Varga József g. Nagybánya: Oláh Sándor l., Füle Imre presbiter, Nagybecskó: Takács Lajos lelkész, Nagykolcs: Gyöngyössy Bálint l., Nagytarna: Dénes László lévita-lelkész, Berei Sándor g. Ombod: Gy. Kovács József l., Bencze Sándor g. Óvári: Fehér Bertalan l., Boros János g. Patóháza: Kánya György presb. Pettyén: Bogdán Lajos l., Miklós Zsigmond g. Pusztadaróc Selyeby Géza l., Szabó István g., Sándorhomok: Csüry Miklós l., Tar Bálint g. Sárköz: Diószegi Károly sl., Tóth Gyula presb., Sárközujlak: Szabó Károly l., Lőrinczi János g., Szamosdara: Kovács Gyula l., Székely Gyula g., Szamosdob: Bara József l., Kóka Sándor g. Szamoskóród: Kürthy Dezső l., Imre Gyula g. Szamoskrassó: Váradi József l., Nagy Ambrus g. Szatmár: Boros Jenő Debreczeni István lelkészek, Uray Jenő főg., Szabó József pr. Szatmárnémeti: Sárközi Lajos l., Bakcsy Gergely főg. Szatmárhegy: Peleskey Sándor l., Németh Gyula g. Szatmárudvari: Juhász Péter l., Papp Arpád főg. Szárazberek: Joó Kálmán l., Sarkadi Antal g. Színerváralja: Szabó Endre l., Mándy Zoltán h. főg. Tamásváralja: Bodnár Béla l., Elek Géza g. Turterebes: Szép Kálmán l., Vári Mihály g. Vámfalu: Kolos Vince l., Cseh András g. Vetés: Szarka Károly l., Német Elemér főgondnok.

Tanárképviselők: Ligeti Imre, Kisgyörgy János.

Tanítóképviselők: Kádár Károly, Szőke József.

Segédlelkészek: Kádár Miklós, Kocsmár Boldizsár, Magoss Arpád és Szabó Géza.

A közgyűlés határozatai:

66. Közgyűlés a XC. zsoltár 1. versének közös eléneklésével vette kezdetét, mely után Esperes urral együtt imádkozva kértük a Mindenhatót, hogy kegyelmének verőfényével derítse fel sok nyomorusággal küzködő életünket; legyen erősségünk és bizonyos oltalmunk és cselekedje mindenható kegyelmével, hogy akik anyaszentegyházunk építésére összejöttünk, mi a mának és holnapnak sok bajok özönével küzködő gyermekei, mostani összjövetelünkön – ha csak egy porszemmel is – munkálhassuk a diadalmas boldogabb idők óhajtott eljövételét.

Ima végeztén egyházmegyei gondnok ur megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy tavaszi közgyűlésünk óta az egy-

házak külső helyzetében lényeges változás nem történt; örvendetes jelenség azonban, hogy – amint azt a püspök látogatás alkalmával megállapította – a belső, hitéletben jelentékeny fellendülés tapasztalható s hiszi, hogy ennek áldott hatása az egyházak anyagi előmenetében, megerősödésében is mutatkozni fog. Lelkes szavakban buzdítja a közgyűlés tagjait, hogy minél nagyobb akadályok állanak elő a külső építésben a nehéz viszonyok miatt, annál nagyobb erővel munkálják a belső lelkiépítést, – ápolva és erősítve az emberek lelkében a hitet, ezt az általános gyógyszert, minden bajok között a legnagyobb megtartó erőt.

Aztán szeretettel üdvözli Simó Lajos urat, egyh. megyénk most választott világi tanácsbíróját és szívesen köszöntve a megjelent alkotó tagokat:

a közgyűlést megnyitja.

67. A megjelentek számbavételére elnökség Dávid Sándor lelkészt kérve fel, kijelenti esperes ur, hogy Magoss Ferenc mikolai és Barkász Imre patóházai lelkészek távolmaradásukat illetőleg nála igazolással éltek; az avasujvárosi képviselőt betegsége gátolta a megjelenésben.

Megbizott feljegyzése szerint hiányzik közgyűlésünkről a fentieken kívül id. Kürthy Károly dabolczi lelkész és a nagykolcsi világi képviselő

Közgyűlés e jegyzőkönyvben elől feljegyzett megjelenteket alkotó tagokul elismeri. Esperes ur bejelentését az igazolt távolmaradásokat illetőleg tudomásul veszi; valamint id. Kürthy Károly meg nem jelenését is – előrehaladott korával járó gyengeségére tekintettel – igazoltnak látja.

A nagykolcsi presbiteriumot felhívja, hogy képviselő nem küldését esperes ur előtt – 30 napon belül elfogadható okkal igazolja; ellenkező esetben 100 Lei birságot köteles fizetni a népisk. segélyalap javára.

68. A kinyomatott és az alkotó tagok között szétszított tárgysorozathoz esperes ur még 4 tárgyalandó ügyet jelentvén be, azt

a közgyűlés tárgyalási sorrendül elfogadja.

69. A jegyzőkönyv hitelesítésére

elnökségen és jegyzőkön kívül Boros Jenő és dr.

Harcvár Géza jelöltetnek ki. Hitelesítés helye: Szatmári lelkészi hivatal; ideje f. hó 28-dikának d. e. 10 órája.

70. A szavazatbontó bizottság f. évi aug. 4-én vette számba a vil. tanácsbírói tisztség betöltésére legutóbbi közgyűlésünk által elrendelt szavazás alkalmából beadott szavazatokat s jegyzőkönyvének megállapítása szerint beérkezett 48 egyházból 59 szavazat, melyből kettő – az adorjáni és kispeskei – pecséthiány miatt érvénytelen volt. Az 57 érvényes szavazatból Simó Lajos 46, Nagy Jenő 4, dr. Gyene Károly 3, dr. Ajtai Nagy Gábor 2, Kanizsay Jenő és Kisgyörgy János 1–1 szavazatot kapott. Megállapítja tehát bizottság, hogy Simó Lajos halmi-i földbirtokos ur megkapta az általános szavazattöbbséget. – Szavazatot nem adott Misztótfalu és Tamásváralja.

A választás eredményét közgyűlés örömmel veszi tudomásul. Simó Lajos urat tisztségében – anyaszentegyházunk hasznára készséges és áldásos munkásságot kifejtő szolgálata reményében megerősíti; felhívja őt hivatali esküje letételére s egyuttal elrendeli a szavazatok megsemmisítését.

Szavazatot nem küldött Misztótfalu és Tamásváralja, valamint a hibás szavazatot küldött Adorján és Kispeske egyházak lelkészei a mulasztást 30 napon belül esperes urnál elfogadható okkal igazolni kötelesek, különben államsegélyükből levonhatóan 200–200 Lei bírságot fizetnek a lelkészi könyvtár és népiskolai segélyalap javára.

70/a. Simó Lajos vil. tanácsbíró közgyűlésünk előtt az esküt leteszi; őt esperes ur bizalommal köszönti és áldást kér életére, munkásságára. Megválasztott megköszönve a feléje irányult, kitüntető bizalmat és ígérve, hogy amennyiben ideje és tehetsége engedi, igyekezni fog annak megfelelni.

tanácsbírói székét általános jókívánatokkal kísérve elfoglalja.

71. Az egyházmegye 1932 évi állapotáról, az egyházlátogatási jegyzőkönyvek adatai alapján összeállított esperesi jelentés nyomtatásban megjelent s a közgyűlés alkotó tagjainak még augusztus hó folyamán megküldetett, mint ilyen felolvasottnak tekintetett (lásd e jegyzőkönyv mellékletei között).

Közgyűlésünk az esperesi jelentést tudomásul veszi és e jegyzőkönyvhöz mellékeli.

1. A jelentés adatai az egyházak belső élete terén bizonyos fejlődést, haladást mutatnak ugyan, ám még mindig sok a kifogásolható eljárás, be nem teljesített, valóra nem váltott ígéret:

a hétköznapi templombajárók átlagos száma, az össz lélekszám 1%-át sem éri el;

a kátémagyarázat tartására vonatkozó egyházker. rendelet 9 anyaegyházban még mindig nincs végrehajtva;

iskolás gyermekeink 9 egyházban nem látogatják a hétköznapi istentiszteletet;

vasárnapi iskola sincs még 5 gyülekezetben;

ifjúsági egyesületek és bibliakörök megszervezésére irányuló halasztást nem tűrő felsőbb rendelkezéseknek sem tettek eleget minden gyülekezetben;

az iratterjesztés alig számbavehető eredménnyel zárul;

az egyházi könyvtárak szervezésével 32 gyülekezetben nem foglalkoznak;

az egyház által gyakorolt jótékonyság eredménye épügy, mint a hivek jótékonyságának összege is messze alul marad az előző évinek;

urvacsorával élő presbitereink száma, dacára mult évi közgyűlésünk e kérdésben nyilvánosan kihangsúlyozott felfogásának, felhívásának és figyelmeztetésének, nemcsak hogy nem növekedett, hanem fogyott és fogyott az urvacsorával élő gyülekezeti tagok száma is! Öntudatos, Istennel benső, kegyelmi szövetség állapotában élő református keresztyénre nézve nélkülözhetetlen szükség, egyben elengedhetetlen kötelesség az urvacsorával való rendszeres élés;

a szektárius kitérések száma csekély! vagy pedig nem pontosak az adatok;

viszont nagyon sok a vegyes házasságok száma! e téren óriási kisértések, s bizony nagy veszteségek előtt áll egyházunk, mi ellen védekezni legelsőbbrendű feladata leendő mostantól fogva gyülekezeteink vezetőinek.

2. Egyházaink külső életmenetében sem javultak az állapotok a megelőzőkhöz viszonyítva. Mert, ha az egyházi tőkék összege emelkedést mutat is, viszont emelkedett az adósságok összege is. Ezenkívül pedig a belhivatalnokok ki nem egyenlített járandóságai és az egyházker. és egyházmegyei járulékok címén fél millió Leit meghaladó összeggel vannak hátralékban gyülekezeteink. Veszedelemes állapot ez minden vonatkozásában s a legsivárabb jövő képét tárja elénk, akár a nyomoruság, akár a jószándék hiánya legyen e veszedelemes baj oka!

3. 4. Az iskolai ügyek különösebb megemlítést, részletezést nem igényelnek, sem statisztikai adatok! Hacsak annyiban nem, hogy a tanítás eredménye gyanánt iskoláink sajátos helyzetéből önként folyólag a jövőben nem elégedhet meg közgyűlésünk a csak elégséges eredménnyel, amint hogy hősi elszántsággal kell küzdenünk a kitérések ellen is, a kitérések számának apasztása által!

Mindezek nyomán kimondja közgyűlésünk, hogy az

1. alatti hiányok megállapítása nyomán nem akar most megtorló intézkedéseket tenni, mert abban a meggyőződésben van, hogy ezek (t. i. a hiányok) részint az új istentiszteleti rendtartás bevezetésével, részint az egyházker. nek a belmissziói munkák kötelező beindítására irányuló rendelkezései végrehajtása során a folyó évben már megszűnnek, elenyésznek. Mindamellet ezuton is felhivja illetékes tényezőket arra, hogy az esperesi jelentésben foglalt megállapításokat komoly figyelemre méltatva, felelősségük tudatában mindent kövessenek el arra nézve, hogy az egyházközségek belső életében zavarok ne legyenek, a törvény és a lélek ereje érvényesüljön s az egyházlátogatóság mindenütt minden téren a jó rend, pontosság, kötelességteljesítés jó eredményeit vehesse számba;

2. az egyház küléletére vonatkozó megállapítások kapcsán megújítja közgyűlésünk 7/933 sz. határozatának 5. pontjában foglaltakat, illetve most már várja azok végrehajtását. Megütközéssel veszi tudó-

másul, hogy a szatmáruddvari és berendi egyházaknak új vagyoneleltára mai napig sem lett bemutatva, holott e tárgyban múlt évi közgyűlésünk 6/932 sz. határozata 4. pontja alatt is rendelkezett, sőt ennek a 2 egyháznak folyó évre megerősített költségvetése sincs. E hiányok pótlására Siető Pál számvevőt küldi ki azzal, hogy a vagyoneleltárt és költségvetést 15 nap alatt állítsa össze s terjessze be az esperesi hivatalba. Allapítsa meg e mulasztások okát, számítsa fel költségeit és napidíját. mit esperes ur a mulasztást elkövető terhére fog kiutalni.

3. Örömmel állapítja meg közgyűlésünk, hogy iskoláinkban az előmenetel, a tanítás eredménye nagy általánosságban dicséretre méltó. Midőn ezért elismerését nyilvánítja a tanári és tanítói kar érdemes tagjai előtt, figyelmezteti azon tanítókat is, akik csak elégséges eredménnyel zárták a múlt iskolai esztendőt, hogy jobb eredmény biztosítására törekedjenek és ne feledjék a püspöki jelentés ama szavait, melyszerint a mi iskoláinknak „mintaiskoláknak kell lenniök — nem az állami hatóságok kifogásainak elkerülése végett, hanem a saját érdekünkben!”

Az esperesi jelentésben alig elégséges eredményt tanusító szatmárgörbedi lévita tanítónál, mivel egyházmegyénk kebeléből eltávozott, a fegyelmi eljárás megindításától eltekint, ellenben Selyebý Géza pusztadaróci lelkész ellen, aki az állami iskolai növendékek vallásoktatását csak alig elégséges eredménnyel teljesítette, a fegyelmi eljárást elrendeli, s annak megindítására és lefolytatására egyházmegyei elnökséget fölkéri.

Utasítja a jelentés 60. sz. alatt felsorolt 11 egyházközséget, hogy iskoláik törvényben előirt felszereléséről haladéktalanul gondoskodjanak, ennek megtörténtét f. évi október hó 25-ig jelentsék az esperesi hivatalnak, már most kimondván, hogy ha a felszerelés hiánya miatt eljárás indulna valamelyik iskola ellen, a presbiterium tagjai ellen fegyelmi eljárás indítandó!

4. Sajnálattal értesül közgyűlésünk a lélekszám

apadásáról s arról, hogy anyaszentegyházunk tagjai között évről-évre akadnak, akik hűtlenek lesznek apáik vallásához. Sajnos többen vannak a kitérték, mint a hozzánk térők. Atyák legyetek résen, hivatalosak legyetek bölcsek és buzgók, hogy a hűség és állhatatosság lelkét ébren tartsátok a gyülekezetben és annak tagjaiban.

72. Olvastatott esperes ur 1182–933 sz. alatt kelt következő jelentése:

„Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!„

1. A közelebbi közgyűlésünk óta történt fontosabb ügyekre vonatkozó jelentésemet kezdem, mint kimagaslóval a püspöki látogatással egyházmegyénkben. Jól ismert az, híre egyházainkban szerte szállt s a hivatalos lapban részletesen ismertetve lett. Mindamellett is emlékeznem kell róla e helyen is, legalább nagy vonásokban, hogy közgyűlésünk jegyzőkönyvében is nyoma maradjon emlékül utódainknak. Püspök ur már a múlt évben tervbe vette egyházmegyénk egyházainak látogatását, de csak most június havában valósult meg. A régebbi időben a püspök látogatás csak egyes ünnepélyes alkalmakra, templom szentelésre szorítkozott. A múlt században, amidőn a nagybányai egyházmegye kikerekítése történt, a generális konvent intézkedéséből folyólag – néhány évvel rá a nagynevű Buday Ézsaiás – a tiszántuli kerület szuperintendense tett egyházmegyénk területén látogatást Bikszádig terjedőleg az Avas-vidéki és szamosmenti egyházainkban anyakönyvi feljegyzések szerint. Az újabb idők zsinati törvényhozása rendelte el a püspöki látogatást az egyes egyházmegyék egyházaiban s eddig tulajdonképen nem is részesültek egyházmegyénk egyházai szorosán vett püspöki látogatásban. Püspök urunk ép a mai nyomoruságos helyzetben, nehéz gazdasági és válságos viszonyok között szánta rá magát és hozta meg az áldozatot – nem kimélte önmagát – a látogatásra. Mert saját közlése szerint vigasztalni, bátorítani akarta népünket nehéz helyzetében s erősíteni egyházunk iránti szeretetében. – Utalással a megélhetési nehéz viszonyokra, előre elakart háritani minden szokásos ünnepélyeskedést fogadtatásánál – hozzám intézett írásában. De mindamellett is kicsike egyházainkban, melyeket meglátogatott a mindennapi élet nyomoruságait, a megélhetés nehézségeit leküzdötte, áttörte népünknek az iránta megnyil-

nyilvánuló mélységes tisztelete és megbecsülése. Kezdeté, vége – minden tisztesség megadással – egyházainknak nagymérvű részvételével folyt le, – a püspöki látogatásnak a következő rendben: június 6-án délután Avasujvároson, június 7-én Sárköz – Sárközujlakon, az nap délután Turterebesen, 8-án délelőtt Halmiban, – minden helyeken az esperes, majd az esperesi megbízottak Oláh Sándor főjegyző, Magoss Ferenc tanácsbíró, s a környező lelkészek kíséretében; 8-án délután Ombódon, Szatmárpálfalván tett látogatást a Püspök Ur egyházmegyei gondnok Böszörményi Emíl és esperesi megbízott Boros Jenő és mások kíséretében, kikkel együtt 9-én Pettyénben, Nagykolcson, 10-én pedig Kiskolcson, majd Szamoskóródon, június 11-én Csengerbagoson folytatta körutját egyházmegyei gondnok és Sárközi Lajos esperesi megbízott társaságában, kitérve az nap délután a szatmári tornavizsgálat megejtésére; június 12-én fentemlítették kíséretében Óvári és Vetés látogatásával zárult be a látogatási körut. Hogy minő benyomással tért meg Püspök Ur körünkből otthonába: idézem hozzám intézett soraiból a következőket: „Püspöki körutamat a nagybányai egyházmegyében bevégezvén, kedves kötelességemnek ismerem, hogy nemcsak a személyem iránt minden gyülekezetben megnyilatkozott figyelemért és szeretetért, de mindenekfelett az egyházközségek életében általánosságban elismerésre méltóan megnyilvánult ékes, szép rend és fegyelmezettségért igaz örömmel őszinte köszönetet mondjak.”

Mi pedig, kik Püspök Urunk megjelenésének a mi kis egyházainkban tanui valánk, beszédének hatását éreztük, hálásan fogjuk emlegetni közöttünk forgolódásának erejét, építő hatását. – S erővesztő fáradozásáért, hogy szolgálatát megbizonyítsa – cserébe nem egy szivben, lélekben az elismerés virágszála nyilik meg!

2. A lelkészi karban az a változás történt, hogy Kiss Sándor misztótfalui lelkész július 1-el nyugalomba vonult. Hosszu szolgálatát kísérje elismerés részünkről, s a mi Urunk Istenünk áldó kegyelme. A megürült misztótfalui egyházban a helyettes lelkészi teendők végzésével a betöltésig Kiss Sándor nyugdíjazott lelkészt bízam meg.

A segédlelkészi karban Püspök Ur kirendelési végzése folytán Wéghoffer Sándor végzett theológust Boros Jenő lelkész oldalán, mint lelkészi kisegítőt felhatalmaztam a segédlelkészi

teendők végzésére és a sákramentumok kiszolgáltatására.

A tanítói karban Hiripen: Báthory Zsófia (képesítés Szatmárnémeti zárda) helyettes tanítónő állandósított. Választási jegyzőkönyvet azzal erősítettem meg, hogy a vallás és énekből a képesítést szerezzze meg. Adorjáni tanító, Ferenczy Károly Szatmárgörbedre választott meg s választási jegyzőkönyvét megerősítettem.

3. Az egyházmegyei gyűlés 5/1933. sz. határozata folytán szabálytalanul kiállított szavazataik tárgyában elnézésüket igazoltak Szamoskrassó és Lázári, míg Pusztadaróc igazolása elmaradt.

4. Az egyházmegyei gyűlés 7/1933. sz. alatt az egyházmegyei adóhátralékok tárgyában felhívta az egyes egyházakat hátralékaik törlesztésére szeptember 15-ig, a nagyobb mérvű hátralékosokat pedig több évi részlettörlesztésre, beosztással. Indítatva éreztem magamat, hogy július 1-én 977/1933. sz. alatt megkeressem körözvényben a hátralékban levő egyházakat, hogy minő intézkedéseket tettek ez irányban. Mindannyian aratás utánra ígérték hátralékaik törlesztését. Csak a kakszentmártoni egyház, mely azt jelentette, hogy sem törlesztésre nem képes, sem ígéretet nem képes tenni a törlesztésre.

5. Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján az a jelentés érkezett be, hogy elégtelen a tűzbiztosítás Óváriban (500.000 Lei), Hosszumező (500.000 Lei), Csengerbagos (176.000 Lei), Vámfalu (148.000 Lei). Felhívtam, hogy emeljék fel a tűzbiztosításaikat ép egyházaik jól felfogott érdekében. Azonban a felhívásnak eleget tenni egyenesen megtagadták — kicsinyes — meg nem állható okoskodással, sőt presbiteri felelősségük hangoztatásával.

6. Az egyházmegyei közgyűlés 13/1933. sz. határozatára, hogy a Bereczki Ferenc és társai panasza kapcsán a lelkeszi díjlevél értékének kiszolgáltatására a harangavatási ünnep körüli neheztelt számadás végleges bezárására a szükséges intézkedéseket tegye meg s tegyen jelentést. Idevonatkozólag a presbitérium az intézkedéseket megtette ugyan, de arról, hogy a szóbanforgó 2.500 Lei elszámolási hiány befizettetett-e, a jelentésből nem tűnik ki.

Jelentésem zártán vagyok.

Avasujváros, 1933. szeptember 6-án.

Kiváló tisztelettel:
Széll György esperes."

Közgyűlésünk esperes ur jelentését tudomásul veszi és jegyzőkönyvbe felvételni rendeli.

1. Örömmel és megelégedéssel állapítja meg, hogy a főtiszteletű püspök urnak egyházmegyénkben a nyár elején végzett egyházlátogatásai nyomán áldott hatások, nemes indítások, gyümölcsöt hozó felbuzdulások fakadtak úgy egyeseknek szívében, mint a gyülekezetek életében. Jóleső érzéssel veszi tudomásul közgyűlésünk főtiszteletű püspök urnak a látogatások befejezése után kelt elismerő sorait. S magáévá téve esperes ur jelentésében foglalt elgondolásokat, hálával köszöni főtiszt. püspök ur közöttünk való szíves megjelenését, örömmel emlegetve itteni forgolódásának erejét, építő hatását, szolgálatának maradandó bizonyosságait.

2. Kiss Sándor misztótfalui lelkésznek négy évtizedet meghaladó hűséges szolgálata után, hajlott korban, a megérdemelt nyugalomba vonulása alkalmával, elismeréssel adózik közgyűlésünk. Legyen vele továbbra is a kegyelmes Isten és segítse meg, hogy békességben és jó egészségben sokáig élvezhesse a nyugodalmat.

A misztótfalu-i helyettesítéssel, segédlelkész és tanítók alkalmazásával kapcsolatos esperesi intézkedéseket közgyűlésünk helyesléssel tudomásul veszi.

3. A lázári-i és szamoskrassói lelkészek mentéseit ezuttal elfogadja, míg a pusztadaróci lelkészt, aki esperes ur felhívása dacára sem élt igazolással 200 Lei birság megfizetésére kötelezi. Ez az összeg az egyh. megyei levéltár rendezésére fordítandó!

4. Közgyűlésünk 7/1933. sz. határozatában foglalt rendelkezések ismételt kihangsúlyozásával, várja érdekelt gyülekezetek megértésből fakadó azonnali gyors intézkedéseit.

5. A csengerbagosi, hosszumezői, óvári és vámfalui presbiteriumoknak, az egyházi középületek tűzbiztosítási összegének felemelésére irányuló felhívások sikere és teljesítése érdekében felkéri elnökséget, hogy az illető egyházközség vagyonleltárából állapítsa meg a biztosítandó egyházi épületek értékét, s ha a

biztosított összeg nem áll arányban, a vagyonleltárban feltüntetett értékkel, utasítsa ezeket az egyházakat a különbözet összegét kitévő biztosítási szerződés aláírására.

Az ellen a presbiterium ellen pedig, amelyik elnökség ilyenirányu intézkedésének záros határidő alatt eleget nem tenne, a fegyelmi eljárást már most elrendeli, annak megindítására elnökséget felkéri.

6. Rosszalással állapítja meg, hogy a csengerbagosi presbiterium, egyházmegyénk 13/1933. sz. határozatában nyújtott kedvező lehetőséget meg nem értve és fel nem használva, a huzamos idő óta tartó egyenetlenség eloszlataása érdekésen nem tett mindenben eleget ennek a határozatnak. Ezért utasítja a csengerbagosi lelkészt, hogy a 2.500 Lei elszámolási különbözet kiegyenlítését igazoló eredeti nyugtát s ezzel együtt a presbiteriumnak az ottani elszámolások során felmerült kételyek teljes és végleges eloszlataását igazoló határozatát 8 nap alatt fegyelmi felelősség terhe alatt mutassa be az esperesi hivatalnál.

73. Olvastatott az egyházkerületi gyűlés f. évi 28. sz. határozatának b. c. és f. pontja a jelenleg működő iskolák szüneteltetése, az elemi isk. beiratások és a tanítói fizetések pontos kiszolgáltatása tárgyában.

Közgyűlésünk tudomásul véve a felsőbb határozatot, annak pontos betartására az iskolátfenntartó egyházakat és tanítókat maga részéről is utasítja.

74. Olvastatott a f. évi kerületi gyűlés 28. sz. határozatának h. pontja a románul nem tudó helyettes tanítók megbizatásának megszüntetése, a román nyelv és román nemzeti tárgyakból eredményes vizsgát nem tett tanítók ellen fegyelmi eljárás indítása, stb. tárgyában.

Kerületi gyűlés határozatát közgyűlésünk tudomásul veszi és a legkomolyabb figyelmeztetéssel hozza azt az érdekelt tanítók tudomására.

75. Egyházkerületi gyűlés f. évi 28. sz. határozatának l. pontja, mely a tanítói fizetések minimumát akként állapítja meg, hogy a 21/k. 1932 sz. határozatot változatlanul fenntartja az 1933. költségvetési évre is:

tudomásul szolgál.

76. Olvastatott a kerületi gyűlés 77/1933. sz. határozata, mely felhívja:

1. az egyházmegyét ifjúsági konferencia tartására,
2. a nőszövetségeket a gyülekezet hitéletének és anyagi helyzetének erősítésére, továbbá a szatmári főgimnázium és a nagyváradi árvaház anyagi támogatására és
3. utasítást ad a belmissziói jelentő iver használataira.

Közügyülésünk a ker. határozatot az abban érintett célok és intézmények támogatása végett a kebelbeli nőszövetségek figyelmébe ajánlja.

77. Olvastatott a f. évi 79. és 80. sz. egyházkerületi határozat a fiu- és leánybibliaköröknek a kerületi gyűlés jegyzőkönyve mellékleteként megjelent ügyrendek szerinti átszervezése tárgyában.

Közügyülésünk utasítja a bibliakörök vezetőit a kerületi határozat fogantatosítására.

78. Az egyházker. közgyűlés 10/1933. sz. határozata kapcsán értesíti közgyűlésünket, hogy a különböző egyházker. tisztségekre elrendelt szavazások során egyházmegyénk egyházai közül nem küldött szavazatot az adórjani, csengerbagosi és szamoskrassói, szabálytalan, így érvénytelen szavazatot küldött a felsőbányai, józsefházai és pusztadaróci gyülekezet.

Esperes ur felhívására — a pusztadaróci egyház kivételével — igazolással éltek az itt felsorolt gyülekezetek lelkeszei.

Egyházmegyei közgyűlésünk az igazolásokat elfogadja, az igazolással nem élt pusztadaróci egyház lelkeszét pedig 200 Lei birság megfizetésére kötelezi, felkérven esperes urat, hogy ezt az összeget érdekelt lelkesz államsegélyéből vonja le és az egyházmegyei levéltár rendezésével felmerült költségekre fordítsa.

Általában figyelmezteti a lelkeszeket, hogy a felsőbb hatóság által elrendelt szavazások megejtésénél, a szavazatok kiállításánál és a rendelt időre való pontos betérjesztésénél a legnagyobb gondossággal járjanak el.

79. Az erdőszádai leányegyház község panaszát, a szektáriusoknak a református temetőbe való temetkezése tárgyában,

közügyülésünk felterjeszti a főtisz. egyházker. közgyűlésre; egyben utasítja érdekelt presbiteriumot

hogy a jelentésében előadott sérelem tárgyában forduljon panasszal az illetékes főszolgabíróhoz s ha ott nem kapna megfelelő jogsegélyt, indítson pert az illetékes járásbíróság előtt 1933. dec. 24-ig a háborítás miatt.

Egyben utasítja az összes presbiteriumokat, hogy jó előre tegyenek lépéseket arra nézve, hogy a szektáriusok számára külön temető helyet adjanak az illetékes hatóságok.

80. A kőszegremetei egyház 1921. évben e. m. közgyűlési megerősítést nyert adókulcsát 1933. évi ápr. 18-án tartott presbiteri gyűlésében megváltoztatta. Ezt a határozatot Sike Károly presbiter és társai, mint méltánytalant megfeleltette. Közgyűlésünk 19/1933 sz. határozatával Peleskey Sándor és dr. Jakó Endre tanácsbírákat küldte ki, felebbezők és a lelkész kívánságára, helyszíni tárgyalásra, jelentésük beérkezéig felfüggesztvén a határozathozatalt. Kiküldöttek közbenjöttével sikerült egy közmegnyugvást keltő új adókulcs megállapítása, mely a presbiterium 1933 július 9-én kelt számnélküli határozata szerint a következő: Terményadó páranként 30 kg. buza, a házzal biróktól ezenfelül még 10 kg., összesen 40 kg., míg a földbirtokkal birók ezenkívül katasztrális holdanként 2–2 kg. buza! A készpénz és fafizetés kulcsa a régi maradt. Esperes ur felhívására lelkész betérjeszti a folyó évi szept. 10-i presbiteri gyűlés számnélküli határozatát, mely ezen egyéb az adókulccsal szerves egészét képező fizetmények és szolgáltatásokat is részletezi. Ezek a 24/924 sz. e. m. határozattal jóváhagyott és a jövőben érintetlenül megmaradó szolgáltatások: borváltság minden ingatlannal biró egyháztagtól 3 Lei, özvegyek és zsellérektől 1 Lei 50 b. továbbá minden kat. hold föld után 5–5 Lei. A fafizetést a polgári hatóság adja továbbra is, de az egyháztagok kötelesek azt kitermelni és befuvarozni, lelkésznek 14 ölet, kántortanítónak 10 ölet. Szolgáltatások címén minden igával rendelkező egyháztag 2 igás napszámot, minden igával nem rendelkező egyháztag 2 gyalog napszámot köteles szolgáltatni.

Közgyűlésünk a kőszegremetei egyház adókulcsát, a presbiterium törvényes formák között kelt fenti határozataiban foglalt részletezés szerint megerősíti.

81. A pusztadaróczi presbiterium közgyűlésünk 18/933 sz. határozatával új adókulcs megállapítására utasított. E ren-

delkezésnek eleget téve, beterjeszti f. évi jul. 30-án 2 sz. a. és szept. 10-én 2 sz. alatti határozatait, melyek szerint a gyülekezet tagjai a következőleg adóznak: I. Az egyháznak 1) Minden református családfő fizet 50 lei készpénzt. 2) Minden birtokos fizet holdanként 10—10 Leit! II. A lelkésznek: 1) Minden református családfő fizet 20 liter búzát. 2) Házzal bírók fizetnek 20 liter búzát. 3) Ezenkívül az 1—5 hold után 3 liter; 4) 5—10 hold után 5 liter; 5) 10—15 hold után 10 liter; 6) 15—20 hold föld után 5; 7) 20—40 hold föld után 20; 8) 40—100 hold föld után 180 liter búzát, mely kulcs szerint a költségvetésileg megállapított pénzösszeg az egyháznak, díjlevélszerinti illetménye a lelkésznek befolyik.

Közigyűlésünk a pusztadaróczi presbitérium szabályos formák betartása mellett hozott fenti határozatait jóváhagyja és az abban megállapított adókulcsot megerősíti.

82. A kakszentmártoni presbitériumnak új adókulcs megállapítása tárgyában kelt határozatai felett

közigyűlésünk a határozat hozatalt felfüggeszti, mivel az egyik határozat még nem jogérvényes.

83. Az ombódi presbitérium az eddig érvényben levő 4 osztályu terményadó kulcsának hét osztályura, az az további 3 osztállyal való progresszív kiterjesztéséhez kéri az egyházmegei közgyűlés jóváhagyását. Eddig a 16 holdon felüliek egyformán adóztak. Most az tervük, hogy 16—20 holdig 60 kg., 21—25 holdig 70 kg., 26-on felüli számú hold földbirtok után 80 kg. buza fizetessék.

Indokolás: Az egyháztagok kívánsága ez, mit azzal bizonyít az előterjesztés, hogy az ilyen alapu kivetés ellen felszólamlás nem történt, a presbitérium pedig névszerinti szavazás rendén 11 igen, 1 nem szavazattal fogadta el.

Közigyűlésünk az ombódi presbitérium törvényes formák betartása mellett hozott fenti határozatát és az abban megállapított új adókulcsot megerősíti.

84. Gy. Kovács József ombódi lelkésznek a legelő rendezés során lelkészi javadalmát képező legelőjogok leszállítása, emiatt lelkészi javadalma csökkenése tárgyában kelt panaszos beadványa és felebbezése felett

közigyűlésünk napirendre tér, mivel a panasz az illetékes hatóság előtt orvoslást nyert.

85. Az apahegyi presbiterium f. évi aug. 27-én hozott 2 sz. határozatával a most kezdődő iskolai évre is átengedte az egyház iskoláját az állami iskola növendékei részére is, ugyanazon okok miatt, feltételek és körülmények között, mint az utóbbi években tette.

Az apahegyi presbiterium említett határozatát közgyűlésünk — indokaira és kikötéseire tekintettel — mint eddig, most is megerősíti.

86. Egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja azt a szerződést, mellyel a Vámfalui egyház a rózsapallagi határban fekvő s 67 h. 609 □ öl kiterjedésű birtokát bérbe adja Dr. Koronka Pál adorjáni lelkésznek 10 évre, évi 36 mm. buza bér fizetése mellett.

A beterjesztett szerződéstől a jóváhagyást megtagadja s azt az összes iratok kapcsán kiadja az Egyházmegyei ügyésznek, hogy készítse egy szabályos szerződést, melyben legyen kötve, hogy a haszonbér 3 évenként revízió alá vehető, gondoskodjék annak kiállításáról s szabályszerű aláírásáról s az elnökséget pedig felkéri, hogy hivatkozással e számra megerősítési záradékkal lássa el.

87. Tárgyaltatott az adorjáni presbiterium f. évi aug. 31-én hozott 106 sz. határozata, melyben kimondotta, hogy — a határozatban kikötött feltételek mellett — az összes tanítói földeket 1933 okt. 31-től 1939 okt. 31-ig terjedő 6 évre feles művelésre adja Tegze Endre egyháztagnak.

Közgyűlés a határozatot — a mindenkori tanítóra is kötelező erővel — azzal az utasítással hagyja jóvá, hogy ezen feles használatra adás a pályázati hirdetésben annak idején közzéteendő.

88. Az ombódi és kőszegremetei egyházak képviselőiben lelkészek és gondnokok, nagy áldozattal fenntartott két tanerős iskolájuk támogatása érdekében az egyházmegyei népiskolai alaptól segítyt kérnek.

Közgyűlésünk tekintettel arra, hogy a Népiskolai Segély Alap tőkéinek az elmúlt évről nincs jövedelme (kamata) fenti kérelmeket — sajnálattal bár, de nem teljesítheti. Kimondja azonban, hogy amint erre a célra megfelelő összeg áll rendelkezésére, e két egyházközséget Hirippel együtt első sorban fogja segélyben részesíteni.

89 A sárközi egyházközség lelkésze és gondnoka a rossz gazdasági viszonyokra s e miatt a gyülekezet szükségletei fedezeténél előállott nehézségekre hivatkozva, 5018 Lei összegű, különböző címeken fennálló egyházker. járulék hátralékának elengedése tárgyában kelt kérvényét pártoló javaslat elnyerése végett terjeszti közgyűlésünk elé.

Közgyűlésünk bármennyire méltányolja is a sárközi egyháznak és hiveinek nehéz helyzetét, a beadott kérelmet – figyelemmel a 33/933 sz. egyházker. határozatra – nem terjesztheti pártoló javaslattal az egyházker. közgyűlésre. Ellenben utasítja a kérelmező egyházat, hogy idézett határozatban foglaltak szerint járjon el.

90. Az atyai presbiterium, hogy az egyház f. évi költségvetését egyensúlyba hozhassa 8000 Lei reménybeli segélyt állított abba be, melyet kér a kerülettől a kulturtaxából vagy más forrásból. Kérvényében hivatkozik presbiterium az egyház állami hátralékaival szemben az egyházi ingatlanok erősen megcsappant jövedelmezőségére, a tanító fizetés pótlására stb.

Közgyűlésünk a kicsiny lélekszámu egyházközség segélykérését a főt. és Mélt. egyházkerületi közgyűlés legmesszebb menő jóindulatába ajánlja.

91, A misztótfalu-i presbiterium új lelkészi díjlevél megállapítása tárgyában kelt határozatait terjesztette jóváhagyás végett közgyűlésünk elé, a kiállított díjlevél példányaival együtt. Az ebben foglalt javadalom alapján, a megüresedett lelkészi állomás betöltése céljából meghirdetett pályázat, épen a javadalom elégtelensége miatt, meddő maradt, – Ezt látva presbiterium, 1933 szept. 17-én II. sz. alatt kelt határozatával új, az eddiginél magasabb javadalmat biztosít lelkésze számára s az ekképen kiállított díjlevél 3 példányát terjeszti be jóváhagyás és megerősítés végett.

Közgyűlésünk, mivel a lelkészi javadalom megállapításával foglalkozó fenti határozat nem jogerős, annak megerősítése és a díjlevél jóváhagyása tárgyában csak közelebbi közgyűlésében hozhat határozatot.

Fölkéri azonban esperes urat, hogy a nyugdíjazás folytán megüresedett lelkészi állomás mielőbbi betöltése céljából a pályázati hirdetést, ezen új díj-

levélben foglalt javadalom mellett, közzé tétetni sziveskedjék.

92. A józsefházai egyházközség tagjai közül 25-en kérelemmel fordulnak egyházmegyénkhez, hogy 36/931 sz. határozatának megváltoztatásával mentse fel a józsefházai egyházközséget a gyámság alól, engedje meg és rendelje el a presbitérium megválasztását. Midőn szánják, bánják, hogy előző magatartásukkal a törvényes intézkedéseknek huzamos időn keresztül ellene szegültek s a gyülekezet békességét nem ápolták kellőleg, ígérik, hogy 1. mostantól fogva az egyházi és iskolai szükségletek biztosítására köteles áldozataikat kényszerítés nélkül megadják, 2. a békét és egyetértést ápolni, biztosítani fogják, stb. és 3. a törvényes rendelkezéseknek engedelmeskedni fognak!

Közgyűlésünk e beadványból elégtétellel veszi tudomásul, hogy a józsefházai egyház tagjai, a gyülekezetben évek óta fennálló ellentétek eloszlatására, az egyházi törvény és a felsőbb hatóságok rendelkezései iránt való feltétlen engedelmeskedésre tesznek ígéretet s ennek ellenében az egyházközség önkormányzati jogának visszaállítását kérelmezik.

Ennek a kérelemnek helyt adva, kimondja közgyűlésünk, hogy a 96/931 sz. határozatával feloszlott presbitérium haladéktalanul megalakítandó. A presbitérium és egyh. tisztviselők megválasztásának jogerőre emelkedése és alábbi feltételek [maradéknélküli teljesítése esetére az apai presbitériumot a józsefházai egyház ügyeinek további vezetése alól felmenti.

Egyben figyelmezteti közgyűlésünk a józsefházai egyház tagjait, hogy a beadványokban hangoztatott megbánás, békességszeretet és engedelmesség] ne csak elmondott, vagy leírt szavak legyenek csupán, hanem élő valóság! Ehez képest, míg egyfelől belhivatalnokaikkal és egymással is ápolják az egyetértés és békesség lelkét, [másfelől engedelmeskedjenek a felsőbb hatóságok rendelkezéseinek és azokat hajtsák végre. A megválasztott presbitérium haladéktalanul vesse ki és idejében szedje be az egyház és iskola fenntartására szükséges egyházi adókat;

addig is, amig erre sor kerülne sürgősen fizessék ki 1931. 1932. évi egyháziadó hátralékaikat, az apai presbiterium mindennemű intézkedését kötelezőnek ismerjék és teljesítsék! Ugy gazdasági, mint vallás-erkölcsi tekintetben mozdítsák elő az egyházközség jólétét, fejlődését, feledtessék a mult rossz emlékeit, példaadólag járva a község különböző faju és felekezetű lakója előtt!

E határozat végrehajtására, az ebből folyó intézkedések megtételére közgyűlésünk esperes urat kéri fel azzal, hogy amennyiben a józsefházai gyülekezet kebelében a törvényes rend helyre nem állana, vagy újra megzavartatnék, amennyiben a megválasztandó presbitérium erélytelennek, vagy makacsnak bizonyulna, esperes ur ezen határozatunk alapján a presbitériumot oszlassa⁸ fel, s az ügyek további vezetésére az apai presbitériumot ismételten rendelje ki.

93. A kerületi „Baldácsy alap-ból segélyezésért” folyamodtak a következő egyházak:

1. Nagytarna kerületi járulékai kifizetésére, templom, papilak és kerítések javítására.
2. Kisbábony, új iskolapadok készíttetésére.
3. Nagybecskó, közszükségletei fedezésére.
4. Turterebes, kerületi tartozásai törlesztésére.
5. Kakszentmárton, egyhm. és ker. járulékok fizetésére és iskolajavításra.
6. Szatmárpálfalva, iskolapadok készíttetésére.
7. Kőszegremete, két iskolája javítására.
8. Hirip, lelkészi lakás és melléképületei fedésére, templomkerítés javítására.

Közgyűlés az elsorolt egyházak segélykérelmeit – minden kérvényező egyház lehetőség szerinti segélyezésének kérésével – felterjeszti a Főtiszt. és Mélt. egyházkerületi közgyűlésre.

94. Eskütételre jelentkeztek: Ottmayer Erzsébet kisbábonyi és Báthori Zsófia hiripi tanítónők. Eskütételük után esperes ur egyházunk és a magyar kultúra lelkes szolgálatára buzdítván őket,

közgyűlésünk áldás kívánása kíséri nevezetteket hivatásuk további folytatására.

95. Belmissziói előadó jelenti, hogy a lelki-gyűlésekről szóló jegyzőkönyvet 20 egyház terjesztette be múlt gyűlésünk óta. 17 sem a tavaszi gyűlésre, sem most. A beterjesztettek nagyon elágazó gondolatok és munkák körül csoportosulnak. Van köztük, mely csak beszámolót ad; van mely eszményi célt állít a lelkek elé; van hol bizonyos fokú haladás észlelhető és van melyben mint a jó orvos – nemcsak a bajt és annak tüneteit állapítja meg, hanem a gyógyítás eszközeiről is gondolkodik és gondoskodik s igyekszik résen állással, éber figyelemmel teljesíteni a segítség munkáit, hogy annak áldásos haszna egyházi életünkön megláttassék.

Közgyűlésünk amidőn reménységgel tekint a megkezdett munkára, kíváncsún látja, hogy ilyen lelki-gyűléseket a presbiteriumok minden egyházban évenként egyszer tartsanak s azok jegyzőkönyveit dec. hó 31-ig küldjék be az esperesi hivatalba. A 20 db. jegyzőkönyvet pedig felterjeszti az egyházker. közgyűlésre.

96. Olvastatott számvevőszék előadójának következő jelentése:

„Számvevőszék tagjainak összefoglaló jelentése és a vizsgálatról felvett jegyzőkönyvek eredeti példányai alapján szám-bavéve az egyházközségek 1932 évi számadásait, megállapítottam, hogy

I. számadatilag helyes, kellően felszerelt és okmányolt, így észrevétel nélkül elfogadhatók:

1. Amac, 2. Apa. 3. Atya, 4. Avasujváros, 5. Batiz, 6. Csengerbagos, 7. Dabóc, 8. Egri, 9. Felsőbánya, 10. Halmi, 11. Hirip, 12. Kakszentmárton, 13. Kisbábony, 14. Kiskolcs, 15. Kispeske, 16. Kőszegremete, 17. Lázári, 18. Mikola, 19. Nagybánya, 20. Nagybocksó, 21. Nagykolcs, 22. Nagytarna, 23. Omód, 24. Sándorhomok, 25. Sárköz, 26. Sárközujlak, 27. Szamosdob, 28. Szamoskóród, 29. Szamoskrassó, 30. Szárazberek, 31. Szatmárnémeti, 32. Tamásváralja, 33. Vámfalu, 34. Vetés anya-egyházak, a) Alsófernezely, b) Avasfelsőfalu, e) Dobrácsapáti, d) Erdőszáda, e) Szatmárpálfalva fiók és leány egyházak, valamint a máramaros-szigeti lyceum 1932. évi számadásai;

II. Észrevételekkel fogadhatók el (mik közölve lettek)
35. Aranyosmedgyes. 36. Józsefháza, 37. Misztótfalu, 38. Óvári, 39. Pettyén, 40. Pusztadaróc, 41. Szatmár, 42. Szamosdara, 43.

Szinérváralja, 44. Turterebes, 45. Máramarossziget, 46. Szatmárhegy anyaegyházak, f) Apahegy, g) Szatmárgörbed leányegyházak 1932 évi és h) a gombási főkegyház 1930–1931. évi számadásai;

III. Pótlás végett visszaadandók, így függőben tartandók 47. Adorján 1932. évi számadása, mivel hiányzik az adófőkönyv, 48. Hosszumező 1932. évi számadása; igazolja hogy a házi pénztár javára felvett összegeket, mikor, milyen engedély aiapján mi célra vette fel? Sok a hátralék, minek behajtása, tekintettel az egyházi adó csekély összegére, nagyobb figyelmet érdemelne! Kihelyezett tőkénél is nagy összegű kamathátralék van rendezetlenül. 49. Szatmárudvari 1932. évi számadásai bizonyos terménykövetelés bevételezésének igazolásáig; i) berendi és j) erdődi leányegyház 1932. évi számadásai a számvevő jegyzőkönyveiben megállapított hiányok pótlásáig és a józsefházai egyház 1931. 1932. évi magtári számadásai Papp Kálmán magtárnok elleni fegyelmi vizsgálat lejártáig stb. — 50. Patóháza 1932. évi számadásai, mivel azokat hiányosan, a legutolsó pillanatban, f. hó 18-án este adta át lelkész a számvevőnek.

Jelentem továbbá, hogy megvizsgáltam az egyházmegyének az esperes ur neve alatt a Szatmárvármegyei Takaréknál vezetett folyószámlai számadásait. Ennek tételeit helyesnek, okmányoltnak találtam, melyek az egyházker. kimutatásokkal, levonásokkal és kiosztási jegyzékekkel egyezést mutatnak.

A kezelés során felmerült tévedések az itt közlendő zárószámadások során vannak nyilvántartva.

Összesítő kimutatás 1932 dec. 31-én:

1. 1931 dec. 31-i egyenleg 3.300

I. Lelkészek segélye:

2. Püspöki hivatalból 11 esetben utalt
segély 870.510 L., 1124 L. átutalási
költség levonása után 869.385

3. Ebből lelkészek felvettek 804.570. —

4. Ugyanebből fizetve lelkészek helyett:
a) Birságért 1000
b) Dologi, egyéb kiadásokért . . 1903
c) Előleg, tartozás, kamat stb. 53.477 56.380 —

5. Egyházker. pénztárból missiói segély . . 8.000

6. Lelkészeknek e címen kiadva 8.000 —

7. Előleg címen lelkészeknek kiadva 17.500 —

8. Előleg címen visszafizettek lelkészek . 22.695

9. Téves kiutalások: Kolos Vincénél 200,
dr. Koronka Pálnál 2205, 1933-ban
vette fel Selyeby Géza 755, esperes
állami illetménye 181+181 Lei, dr.
Koronka 2, Kiss Sándor 8 Lei 3532

II. Tanítók segélye.

10. Püspöki hivatalból átutalás 138102

11. Ebből tanítók felvettek 119.989 és is-
mét 17.187 Leit 137.176 —

12. Fodor tanítóért kifizetve 100 —

III. Vegyesek.

13. Folyószámlán kamat bevétel 1305

14. Storno 9

15. Adó, költségre 1802 —

16. Egyenleg (Benne 1932. dec. 21. átuta-
lásból 10.893 lei, Selyebinek 755, es-
peres állami illetménye két tétel
362 lei) 20.800 —

1,046.328 1,046.328 —

Á folyószámla kezelésből keletkezett vagyon
1932. dec. 31-én:

1. Egyenleg a számlán	20.800		
Ezt terheli:			
Fel nem vett illetmények c. . . .	10893		
Selyeby Géza követelése	755		
Esperesi áll. illetmény	362		
dr. Koronka és Kiss S. követelése	10	12020	6375 –
2. Kolos-féle téves kiutalás			200 –
3. dr. Koronka által visszatérítendő			2205 –
4. Siető Páltól levont összeg befizetése			1132 –
5. Előlegek lelkészeknél			13000 –
6. Letét „Hagya“ Szöv. Szatmár			36155 –
7. Betét Szamoskrassói Hitelszövetkezetenél			43279 –
összes vagyon: 119.718 –			

1932. dec. 31-én: 119.718 Lei

1931. dec. 31-én: 114.508 Lei

Növekedés: 5210 Lei

Kamatjövedelem 1932. évben:

Betét kamat takarékpénztárnál 879 – Lei

Letét kamat Hangyától, Szatmár 3168 – Lei

Lelkészek előlegei után 619 Lei

összes kamat: 4666 Lei

Jelentem, hogy a Debreczeni István 14.661 Lei összegben fennálló ttrtozására 14.332 Lei befizettetett, 329 Lei különbözet pedig törlendő lenne, esperes ur javaslata szerint.

Nyilván tartás végett azt is jelentem, hogy az egyházmegyei lelkészi könyvtár számadásainak 4.091 Lei 75 b. egyenlege 26/1933 sz. egyházmegyei határozat szerint, mai napig sem fordított könyvvásárlásra!

Végül tisztelettel kérem a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlést, hogy számvevői megbízatásom alól telmenteni s helyemet az erre legalkalmasabb lelkipásztorral betölteni méltóztassék, 1912 ápr. 16 óta viselem ezt a megbízatást, mely másnemű elfoglaltságom mellett súlyos teherrel nehezedik reám.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlésnek vagyok

Nagybánya, 1933. szeptember 18.

alázatos szolgálja:

Oláh Sándor számvevőszéki előadó.

Egyházmegyei közgyűlésünk a számvevőszék jelentését tudomásul veszi s jegyzőkönyvébe iktatja.

A jelentés I. II. pontja alatti számadásokat elfogadja és jóváhagyja,

a III. alattiakat megfelelő pótlásra utasítja, azzal, hogy a pótlásra vonatkozó jelentéseiket, okmányait stb. f. évi október 30-ig kötelesek esperes urnál benyújtani, amennyiben ezt elmulasztanák, az egyházmegyei szabályrendelet értelmében 500 Lei bírságot tartoznak fizetni, felhatalmaztatván esperes urat e bírságnak az illető lelkészek államsegélyéből leendő levonására s az egyházmegyei levéltár rendezésével felmerülő költségekre leendő kiutalásra.

Felkéri esperes urat, hogy állapítsa meg, vajjon a józsefházai magtári hiányok megtérültek-e? s amennyiben azt tapasztalná, hogy nem: indítson fegyelmi eljárást volt magtárkezelő ellen, egyben tétessen büntető feljelentést is ellene. A hosszumezői tőkepénz kezelés helyszíni vizsgálatára és ellenőrzésére, mivel ilyen nagy összegű egyházi tőke kezelése a mai válságos viszonyok között szakszerű ellenőrzést igényel: a szükséghez képest rendelje ki a számvevőszék 2 tagját.

Elrendeli, hogy a számadások, előző határozataiban foglalt rendelkezései szerint legkésőbb március hó 31-ig terjesztendők be az esperesi hivatalhoz (tehát nem az egyes számvevőkhöz!) Esperes ur a számadásokat szétszítja a számvevőszék tagjai között, kik a hozzájuk utalt számadásokat legkésőbb április 20-ig megvizsgálják, megállapításaikat és javaslataikat jegyzőkönyvbe foglalják s mindezeket április hó végéig a számvevőszék együttes ülésében – hol minden egyes számadás okmányaival együtt felmutatandó – letárgyalják s azokat a számadásokat, amelyekre nézve számvevőszék úgy határozott, az illető egyházaknak visszaszolgáltatják.

Helyesléssel tudomásul veszi az esperes ur által kezelt folyószámla és az ebből eredő tőke számadása tárgyában kelt jelentést és kimutatásokat. Midőn ezeket elfogadja, jóváhagyja s a vagyonot kezelő es-

peres urnak e számadások terhe alól, a felmentvényt megadja, e téren kifejtett hűséges fáradozásáért köszönetét és elismerését fejezi ki.

Tudomásul szolgálnak a jelentés többi pontjai is, a számvevőszék előadóját azonban bizalommal további maradásra kéri s lemondását a jövő évig nem fogadja el közgyűlésünk.

97. Olvastatott a máramarosszigeti lyceumra vonatkozó jelentés és javaslat:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

1. Az egyházkerületi közgyűlés 52. számú határozatával a lyceum 1931. évi számadására vonatkozó számvevői jelentését tudomásul vette. Ugyanezen határozatában elkötelezte a lyceum igazgatótanácsát, hogy a Sima puszta bérletére vonatkozó bérleti szerződésnek másolatát a kerületi irattár részére küldje fel. Ugyiszintén elkészíttetni rendeli a lyceum alapvagyonleltárát a mai tényleges viszonyoknak megfelelőleg, s ennek a másolatát az épületek helyrajzával és alapítólevelek másolataival együtt felküldeni rendeli.

Elrendeli a lyceum nagy könyvtárának is a szakszerű rendezését és a régi és új katalogusai másolatainak a felküldését.

Igazgatótanács ezen 52/1933. számú határozatban foglalt rendelkezéseknek a lehetőség határain belüli végrehajtására az intézkedéseket megtette az 1933. aug. 29-én 1. a és 1. b pontokban hozott határozataival.

2. Az egyházkerületi közgyűlés 53 – 1933. számú határozatával az igazgatótanács és egyházmegye azon határozatát, mellyel a Szatmáron működő egy helyettes tanár havi fizetésére az 1931/2 és 1932/3 tanévekre 5.600 Leit folyósított, jóváhagyólag tudomásul vette.

3. Az egyházkerület 54/1933. számú határozatával az igazgatótanács és egyházmegye azon határozatát, mellyel a nyiregyházi lelkésznek egy missziói lelkészség felállítására illetve ezen missziói lelkészség segélyezésére vonatkozó kérését elutasította, jóváhagyta.

4. Egyházkerületi közgyűlés 56/1933. számú határozatával utasította az igazgatótanácsot, hogy a lyceum és Bota Gergely között létesített adásvételi ügyben, mely az egyházmegyei közgyűlés által jóváhagyatott, újabb, a régi szabályrendelet 22.

§-ában előírt formalitásnak megfelelő határozatot hozzon, s ennek megfelelőleg az igazgatótanács 1933. aug. 29-én 1. f. pontban hozott határozatával névszerinti szavazással egyhangúlag elfogadta a lyceum és Dr. Bota Gergely között kötött adásvételi szerződést.

5. Az egyházkerületi közgyűlés 57/1933. számú határozatával a lyceum és a szigeti egyház közötti 1931. december 20-án kötött megállapodást azzal a módosítással hagyta jóvá, hogy a megállapodás szövegéből a 4. pont harmadik bekezdése teljes egészében törlendő, ugyyszintén törlendő az egyházmegye 1932. szept. 9-én kelt 50. számú módosító határozatának záradéka is. A kerületi határozat elrendeli ezen módosítások után a megállapodásnak utólagos aláírását. Igazgatótanács megbizta elnököt és jegyzőt, hogy a mint a már módosított szöveget a szigeti egyház elnökségétől aláírva megkapja, írja alá és záradékolásra a felettes egyházi hatóságokhoz terjessze fel.

Határozati javaslat.

1. Egyházmegyei közgyűlés az egyházkerületi 52/1933. számú határozatra vonatkozó jelentést tudomásul veszi, igazgatótanácsnak eddigi intézkedéseit jóváhagyja, igazgatótanácsnak 1933. aug. 29-én 1. a. és 1. b. pontok alatt hozott határozatait, mint a melyek a kerületi 52. számú határozat végrehajtásának a részletes programját tartalmazzák, jelen egyházmegyei közgyűlési határozattal az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

A 2. és 3. pont alatti bejelentés tudomásul vétetik.

4. A lyceum és Dr. Bota Gergely közötti adásvételi ügyet, amely szerint a lyceum Pomona kertjéből Dr. Bota Gergely 644 négyzet öl területet 15.000 Leiért megvesz, előző határozatával megegyezésben jóváhagyja és az erre vonatkozó igazgatótanácsi határozatot az egyházmegyei határozattal együtt az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

5. Tudomásul véve az egyházkerületi közgyűlés 57/1933. számú jóváhagyását és módosítását, megbizza az elnökséget az aláírt megállapodás záradékolásával és az így záradékolt megállapodást további eljárásra az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

Egyházmegyei közgyűlésünk jelen határozati javaslatot határozati erőre emeli.

98. A nagybányai egyházmegyei lelkészértekezlet gondolva

arra a nagy kultur-misszióra, melyet az egyházker. egyetlen fiu középiskolája a szatmári ref. főgimn. egyházi és nemzeti érdekeink szolgálatában teljesít, emellett tudva azt is, hogy a megnehezült idők és a leromlott gazdasági állapotok miatt, az intézet fenntartása, szükségleteinek biztosítása mennyi akadályba ütközik, az igazgatótanácsnak a fenntartó testületbe való belépések tárgyában kelt felhívását szeretettel ajánlja a lelkésztestvérek figyelmébe. Bizton reméli és elvárja, hogy egyházmegyénk lelkészei, kivétel nélkül mindnyájan belépnek a fenntartó testületbe, s hiveik, gyülekezeteik körében barátokat és támogatókat szereznek a szatmári liceum számára.

Tekintettel arra, hogy ez intézet fennmaradása és fenntartása egyetemes egyházi érdek, lelkészértekezlet az egyházmegyei közgyűlés útján arra kéri a főtiszteletű egyházker. közgyűlést, hogy intézzon felhívást az egyházker. valamennyi presbiteriumához és lelkipásztorához és hívja fel őket a fenntartó testületbe való belépésre. Ennek kapcsán és e célból küldjön kötelező nyilatkozatot mindezek részére, figyelmeztetvén a lelkészeket, hogy havi 25 Lei részletekben is törleszthetik az évi 300 Leiben megállapított fenntartói díjakat, az egyházker. pénztári hivatalt pedig méltóztassék utasítani, hogy az aláíróktól nyert felhatalmazás alapján, a 25 Leies havi részleteket a lelkési államsegély illetményekből levonja.

Közgyűlésünk a lelkészértekezlet helyes elgondolásból fakadó kérelmét és javaslatát meleg pártolással ajánlja Anyaszentegyházunk minden rendű és rangu tagja figyelmébe s mély tisztelettel terjeszti fel a főtiszt. egyházker. közgyűlésre.

99. Lelkészértekezletünk Kolos Vince előadása kapcsán foglalkozván az egyházfegyelem kérdésével; tudatában van ugyan annak, hogy egyházi törvényeink rendelkezései irányadók számunkra minden tekintetben, a fegyelmezés tekintetében is! a rendkívüli viszonyok azonban egyházunk vitális érdekeinek megóvása érdekében, sürgetően követelik, hogy a szigorú egyházfegyelem kérdése az E. T.-ben eddig megállapított kereteken tulmenőleg nyerjen megoldást, s ennek gyakorlatba vételére intézkedés tétessék. Annyival inkább is, mert ahol ezt belkörüleg bevezették és alkalmazzák, annak jó hatása elvitázhatatlan. Ezért előadó előterjesztését és javaslatait magáévá téve, a Reformátusok Lapjában közreadni s a felettes

egyházi hatóságok útján a zsinati bizottsághoz juttatni rendeli.

Közgyűlésünk lelkészértekezlet fenti előterjesztését, az elfogadott előadói munkálattal és javaslatokkal együtt (megjelent a Reformátusok Lapja számaiban) azon kéressel terjeszti a főt. egyházker. közgyűléshez, hogy ezeket a zsinat illetékes szakbizottságához juttatni méltóztassék.

100. Óvári lelkész megerősítésre beterjeszti az ottani „Református Énekkar“ alapszabályzatát, mely mult gyűlésünk utasításának megfelelően át van dolgozva s a presbiterium által is elfogadtatott.

A bemutatott alapszabályt közgyűlés megerősíti; esperes urat pedig felkéri, hogy arra [a megerősítést rávezetni, jövőben pedig minden ilyen alapszabályt véleményezés végett ügyész urnak kiadni sziveskedjék.

101. A kőszegremetei egyház nevében lelkész és gondnok aziránt intéznek kérelmet közgyűlésünkhöz, hogy az egyházat II-ik iskolája fenntartása végett – állandó segélyezésre terjessze fel közgyűlésünk a Főtiszt. és Mélt. kerületi gyűléshez, mert nem bir két iskolát a maga erejéből fenntartani, mikor az egyház tagjai nagy mértékben le vannak szegényedve.

Közgyűlésünk bizalommal kéri a Főtiszt és Mélt. Egyházkerületet, hogy a kőszegremetei egyházközség segélykérését meghallgatni és azt lehetőleg teljesíteni méltóztassék.

102. A hiripi presbiterium f. hó 3-án tartott gyűlése 22 sz. határozatával kimondotta, hogy az egyház ez évi költségvetésének egyensúlyba hozatala céljára saját tőkéjéből a „Lelkészi fizetés-alap“-ból 16.700 Leit vesz kölcsön a közpénztár részére. Határozata mellé becsatol egy „Biztosító nyilatkozatot“, melyben a presbiterium tagjai a kölcsönveendő összegnek 5 év alatt egyenlő részletben leendő visszafizetésére egyetemleges kötelezettséget vállalnak s arra kötelezik magukat, hogyha a visszafizetés az egyház bevételeiből meg nem történék, a kölcsönt ők maguk fizetik vissza úgy, hogy az egyháznak a felhasznált összegnek megfelelő kölcsönt nyújtanak.

A hiripi presbiterium törvényszerű határozatát közgyűlésünk jóváhagyja, de egyuttal utasítja a presbiteriumot, hogy esperes ur ellenőrzése mellett a

a felveendő kölcsönnek törlesztésére szolgáló évi részleteket és a kölcsön összeg 6%-os kamatát 5 éven keresztül az egyház minden évi költségvetésébe állítsa be.

E határozatot megerősítés végett a kerületi gyűlésre felterjesztjük.

103. A tamásváraljai presbiterium az egyház f. évi költségvetésének fedezeti oldalán 5000 Leit állított be rendkívüli adó címen, mert előre látta, hogy a rendes bevételekből az egyház nem tudja fedezni kiadásait. A f. hó 3-án tartott gyűlése I. sz. határozatával aztán kimondotta, hogy ezen összeget I–IV. osztályba sorozással veti ki az adófizető egyháztagokra.

A törvényszerű határozatot közgyűlésünk megerősítvén, a rendkívüli adó kivetését engedélyezi.

104. Tárgyaltatott a szamoskrassói egyházközség adósságainak számbavétele, részbeni rendezése, újabb kölcsönei felvétele tárgyában, előadó lelkészi főjegyző irásbafoglalt, iratokhoz csatolt részletes előterjesztése és javaslata.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szamoskrassói presbiterium 3/932, 17/982, 41/932 és 15/933 sz. alatt törvényes formák betartása mellett hozott határozatait felülvizsgálván, a régebbi kölcsönök visszafizetését, elszámolását s az újabb kölcsönök igénybevételét tárgyzó részében megerősíti, ehez képest tudomásul veszi azt is, hogy az egyházi takarékmagtártól j. k. alatt kölcsönvett 48708 Lei tartozás törlesztésére fordított a 33889 Lei összegben fennálló hitelszövetkezeti takarékbetét, így a takarékmagtárnak már csak 12472 Leiel, A–D alattiaknak együttléve 118.733 Leiel maradt adósa az egyházközség.

Felhívja azonban közgyűlésünk a szamoskrassói presbitériumot, hogy saját alapjaitól kölcsönvett s a 33889 Lei betét elszámolása után fennmaradó 28737 Lei tartozásáról állítson ki biztosító okiratot s azt f. évi okt. 31-ig terjessze be az esperesi hivatalhoz, mely a jóváhagyási záradék rávezetése után, jelen határozatunkkal és az összes iratokkal megerősítés végett felterjesztetik az egyházker. közgyűlésre.

Utasítja egyuttal közgyűlésünk a szamoskrassói

presbitériumot, hogy 1931 évi számadásai zárlatánál számbavett, jórészt még a mai nap is kiegyenlítettlen hátrálék követeléseit haladéktalanul szedje be és fordítsa tartozásai törlesztésére, melyet azért is kellett igénybe vennie az egyháznak, mert az egyháztagok nem fizették meg idejében tartozásaikat, az egyháznak viszont teljesítenie kellett kötelezettségeit.

Végül meghagyja közgyűlésünk a szamoskrassói presbitériumnak, hogy 220.000 Lei tőke tartozás és jár. erejéig az ottani hitelszövetkezet javára bekebelezett zálogjog törlése iránt, az egyházmegyei ügyész ur közbenjöttével haladéktalanul intézkedjék s a törlést igazoló bírósági végzést közelebbi közgyűlésünknek mutassa be.

105. A vámfalui presbiterium kéri f. hó 3-án tartott gyűlése 3 sz. határozatának megerősítését, mellyel a kántori teendőknek jövő évi szept. 1-ig ellátására megválasztotta kántornak Imreh Benedek ny. tanítót, szatmári lakost, megállapította köteleességét és díjazását.

A törvényes formák között hozott határozatot közgyűlésünk jóváhagyja.

106. A vámfalui presbiterium f. hó 3-án tartott gyűlésének a kántori termény-fizetés kivetése tárgyában hozott 4 sz. határozatát Váradi Lajos presbiter részéről bejelentett fellebbezés folytán

közgyűlésünk megváltoztatja és utasítja presbiteriumot, hogy a h. kántor termény járandóságát, a következő módon szolgáltatassa ki:

1. 12 mázsa tengeriből kivetendő minden adófizető egyháztagra 7 liter; ezenfelül azokra, akiknek iskola köteles gyermekük van még 8 liter; fél párra fél ennyi.

2. 6 mázsa buza pedig a rózsapallagi tag jövedelmének egyházat illető részéből szolgáltatassék ki.

107. A turtarebesi egyház nevében lelkész és gondnok kérelmet intéznek a Főt. és Méltóságos Egyházkerületi közgyűléshez aziránt, hogy az egyház a lelkészi lakás renoválásának céljára 8000 Lei közalapi segélyben részesítenessék, mert a renoválás halaszthatatlan teendő; már pedig a leapadt lélekszámu és szegény zsellérsorsu hivekre hivekre a jelenlegi rendes és

rendkívüli adózáson felül ezen célra terhet róni annyival is inkább lehetetlen, mert az egyház tagjai és maga az egyház is súlyos árvíz-károkat szenvedett. Hivatkoznak arra is, hogy az egyház a magyar fennhatóság idején is élvezte a közalap állandó támogatását.

Közgyűlésünk a kérelmet pártolja és a maga részéről is kéri a főt. és mélt. egyházkerületi közgyűlést, hogy a fenntartó erejében megfogytakozott turtterebesi kicsiny egyházat vegye fel a kért segély összegre a közalap jövő évi költségvetésébe.

108. Olvastatott a máramarosszigeti lyceumra vonatkozó jelentés és javaslat:

Az egyházkerületi közgyűlés 55/1933. számú határozatával a szigeti lyceumra vonatkozó és az egyházmegyei közgyűlés által elfogadott új „Szabályrendelet”-et jóváhagyta a következő módosításokkal: A 17 §-ból törleendő a „minthogy” szó s helyébe irandó „amennyiben”, továbbá a „tartózkodik” szó kijavítandó „tartózkodnék”-ra s a „bizza” szó kijavítandó „bizhatja” szóra. A 18. §-ban pedig a „bizza” szó kijavítandó „bizhatja” szóra.

Igazgatótanács elrendelte a „Szabályrendelet”-nek 100 példánybani kinyomatását és a nagybányai egyházmegye egyházainak 1—1 példánybani elküldését.

Az igazgatótanácsnak az új szabályrendelet szerint hivatalból tagjai az egyházmegye részéről az egyházmegye gondnoka és esperese, mint az igazgatótanácsnak elnöke és helyettes elnöke, a szigeti egyház részéről a lelkész és főgondnok. Az egyházmegye 10 évre terjedő időre választ 1 lelkészi és 2 világi tagot az egyházmegye alkotó tagjai közül és 2 világi tagot a szigeti egyház tagjai közül. Az igazgatótanács tagjainak legalább érettségit tett egyéneknek kell lenni.

Ezzel kapcsolatban olvastatott a máramarosszigeti presbiterium 1933. szept. 10-én kelt 8. sz. határozata, melyszerint a) mondja ki közgyűlésünk, hogy a máramarosszigeti lyceum igazgatótanácsának szavazati joggal bíró tagja nem lehet az, aki a liceumtól bármi címen pénzbeli, vagy természetbeni javadalmazást kap. b) a máramarosszigeti egyház részéről beválasztandó igazgatótanács tagokat csak a presbiterium által javaslatba hozott egyének közül válassza közgyűlésünk.

Közgyűlésünk tudomásul veszi az új „Szabály-

rendelet"-nek az 55/1933. számú kerületi határozattal történt megerősítését és jóváhagyja az igazgatótanács vonatkozó határozatát, a szabályrendelet kerületi határozat által módosított szövegének 100 példányban leendő kinyomatása és a nagybányai egyházmegye egyházai részére tervezett elküldése tekintetében.

Kimondja, hogy a szigeti lyceum igazgatótanácsát a jóváhagyott új szabályrendelet értelmében alakítja meg. Az igazgatótanácsba az egyházmegye részéről Magos Ferenc lelkészi, Dr. Harcsár Géza és Dr. Nagy Sándor világi tagokat egyhangulag, a szigeti egyház részéről Dr. Lingvay Lajos ügyészt egyhangulag, Karády Györgyöt az elrendelt szavazás során 15 szóval, Kisgyörgy János 13 szavazata ellenében szótöbbséggel választja meg 10 évre terjedő megbizással.

Felhívja a jogerős új szabályrendelet 2 és 7 §§ értelmében most már teljes új igazgatótanácsot, hogy működését haladéktalanul kezdje meg a szabályrendelet 8 és vonatkozó §§-ok rendelkezései szerint.

109. A máramarosszigeti presbitérium 1933. szept. 10-én kelt 6. sz. határozata kapcsán tárgyalta az egyház különböző alapjaiból 1933. évben elköltött 280.432 Lei alapítványi tőke kölcsönvételét s kimondotta, hogy a bérházak és melléképületek fenntartására, javítására és újonnan építésére stb. 1. a Pomona kert alapból 250.930, 2. egyházi föld eladási alapból 5000, 3. Nádor-Csernák alapból 492, 4. Várady Kálmán alapból 5000, 5. Lelkészi-föld eladási alapból 3000, 6. Feketeardói szőlő alapból 1000, 7. Szabó Aurél alapból 15.0000 Leit vesz fel kölcsön, 8. illetve 11% kamatozás és 25 évi visszafizetés kötelezettség mellett.

Közgyűlésünk tudomásul veszi ugyan a máramarosszigeti presbitérium idézett határozatában foglaltakat, felhívja azonban presbitériumot, hogy hozzon új határozatot, amelyben a visszafizetés határidejét kevesebb időben állapítsa meg, a biztosítási okiratot pedig egyházmegyei ügyész úr közbenjöttével szövegezzék meg és állítsa ki.

Végül esperes urat felhatalmazza, hogy a vo-

natkozó határozat jogerőre emelkedése után a bemutatott biztosítéki okiratokat közgyűlésünk nevében e számra hivatkozással jóváhagyó záradékkal lássa el és terjessze fel megerősítés végett a főtiszt. egyházker közgyűlésre.

110/933. sz. A máramarosszigeti egyház vagyoni ügyei rendezése tárgyában kelt bizottsági jelentés és javaslatok tárgyalása után, a 70/933. sz. alatt kelt ügyészi indítvány és annak indokolása szemelött tartása mellett

közgyűlésünk az Eh. I. tc. 56. § e. pontjában biztosított felügyeleti jog alapján a máramarosszigeti egyház presbitériuma által 1933 évi szept. 3-án 10 szám alatt hozott határozatának azt a részét, amely a lelkészi díjlevél létrejöttével foglalkozik s a díjlevelet értelmezni igyekszik s a mely az iratok között fekvő kiadvány 4. oldalán felülről a második sorban „A presbitérium” szavakkal kezdődik, tart a 6-ik oldalig, a 6. oldalon felülről számítva a 9. sorban „honorálásnak tekintendő” szavakkal végződik – megváltoztatja s a határozatnak most idézett részét törli.

Megváltoztatja az idézett határozatnak azt a részét is, mely elrendeli, hogy a belhivatalnokoknak továbbra is nem a díjlevél szerinti, hanem azt meghaladó jelenlegi javadalmi adassanak ki, s elrendeli közgyűlésünk, hogy presbitérium a lelkészi és tanítói állások díjleveleit a szigorú takarékoság elvének érvényrejuttatása mellett 1933 dec. 31-ig készítse el és megerősítés végett terjessze be az esperesi hivatalhoz! Miután pedig e díjlevelek felsőbb egyházi hatóság által csak későbbben lesznek megerősíthetők, hozzájárul ahhoz, hogy a díjlevelek megerősítéséig a lelkész részére a természetben adott lakáson, 10 öl fán, stólán és állami fizetéskiegészítésen kívül a díjlevél egyéb szolgáltatásait úgy egészítse ki, hogy a lelkész javadalma havi 5000 Leit elérjen, de meg ne haladjon;

megváltoztatja határozatnak azt a részét is, melyet az iratok között fekvő bizottsági jelentés 5. oldalán 1–19 sorszám alatt felsorolt összegek kö-

zül csak a 8 és 10 sorszámok alatt megállapított kiadásokat rendelte mellőzni a presbitérium, — s a mennyiben még kiszolgáltatva nem lettek volna itt a jelentésben fenti számok alatt megjelölt összes kiadások mellőzését, illetve a jelentésben foglalt összegekre való leszállítását, ha pedig már részben kiszolgáltatva lettek, a még ki nem szolgáltatott összegek kiszolgáltatásának mellőzését elrendeli, — elrendeli végül, hogy ezeket a rendelkezéseket a presbitérium vezesse rá a határozat eredeti példányára.

111. Tárgyaltatott az aranyosmegyesi presbitérium f. évi aug. hó 13-án tartott gyűlésének 13 sz. határozata, melyben kimondotta, hogy állami-adó tartozásainak kiegyenlítésére s az egyházi tisztviselők kifizetésére az egyház „Csonkási földár” alapjából — melynek kamatai az egyház közszükségeinek fedezésére szolgálnak — 25.000 Lei kölcsönt vesz fel a befolyandó egyh. adókból és egyéb bevételekből 5 év alatt leendő visszafizetésre.

Utasítja közgyűlésünk presbiteriumot, hogy a becsatolt „Biztosító okirat” helyett olyat terjesszen be pótlólag az esperesi hivatalba, melyben presbiterium tagjai a kölcsön visszafizetésére egyetemleges kötelezettséggel készfizető kezességet vállalnak.

Ilyen okirat mellett közgyűlés a kölcsön felvételét jóváhagyja és felterjeszti e jegyzőkönyvi számot a ker. gyűlésre.

112. A tárgysorozatba felvett ügyek letárgyalása és esperes ur hálaadó imája után

elnök a közgyűlést bezárta.

Hitelesítjük:

Szatmár, 1933. szeptember hó 28. napján.

Boros Jenő
tanácsbíró.

Oláh Sándor
egyh. m. főjegyző.
dr. Harcsár Géza
ügyész.

Széll György
esperes.

Visky Ferenc
jegyző.
dr. Mártha József
vil. főjegyző.

A 71 – 72, 78, 84, 88 – 89, 91 – 92, 96, 98 – 99, 104, 108 –
110 számokat Oláh Sándor lelkeszi főjegyző,
a 66 – 70, 73 – 77, 85, 87, 90, 93 – 94, 100 – 103, 105 – 107,
111 – 112 számokat Visky Ferenc lelkeszi jegyző,
79, 86, 113 – 115 számokat dr. Mártha József világi fő-
jegyző,
a 80 – 33 számokat Tereh Géza világi jegyző,
a 95 számot Kürthy Károly előadó és
a 97 számot Kisgyörgy János előadó jegyzette.

A bíróság határozatai.

113. A nagybányai református egyházmegyei bíróság 1933. szept. 19-én tartott teljes ülésében esperes ur jelenti, hogy a 47/931 sz. birói ítélettel Barkász Imre patóházai lelkészre kiszabott birságból fennmaradt 9000 Leiből ez évben 500 Lei befizetés történt s így még 8500 Lei kifizetetlen,

továbbá a nagykárolyi delegált bírósági ügyben a nagykárolyi ref. egyház terhére megállapított 2667 Lei eljárási költség f. évi július hóban befolyt s általa az érdekelteknek szétosztatott.

Végzés :

Bíróság az esperesi jelentést tudomásul veszi.

114. A nagybányai ref. egyházmegyei bírósága 1933 szept. 19-én tartott teljes ülésében az 1933–34 évi időszaki tanácsot a következőképen alakította meg: rendes tagok Magoss Ferenc, Boros Jenő és dr. Farkas Antal, póttagok Gy. Kovács József, dr. Helmeczy József és Sárközi Lajos tanácsbírák.

115. A nagybányai ref. egyházmegyei bírósága, mint közigazgatási bíróság Kertész István sárközujlaki lakos panaszára Szabó Károly sárközujlaki lelkész és az ottani presbitérium ellen folyamatba tett közigazgatási bírósági ügyben megtartott tárgyalás után szótöbbséggel a következő

végzést

hozta:

Bíróság a bizonyítás kiegészítését rendeli el s meghagyja a sárközujlaki lelkésznek, hogy az 1926–1930 évi gondnoki és a lelkész által vezetett naplókat 8 nap alatt terjessze be a közig. bíróság elnökségéhez.

116. A Nagybányai Ref. Egyházmegyei Bíróság az avasujvárosi presbitérium panaszára Sepsyné Hady Margit avasuj-

városi tanítónő ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben az 1933. szeptember hó 19-én tartott tárgyaláson a következő

ítéletet

hozta:

A Nagybányai Ref. Egyházmegye Birósága, mint Fegyelmi Biróság az avasujvárosi presbiterium által előterjesztett panaszra folyamatba tett fegyelmi ügyben Sepsyné Hady Margit avasujvárosi tanítónő panaszlottat a panasz s annak következményei alól felmenti.

Indokolás:

Bár az egyházlátogatási jegyzőkönyv súlyos tényeket állapít meg, s bár panaszlott volt büntetve azért, mert kellő eredményt iskolája nem mutatott fel, mivel az iskola az egyházlátogató által elégségesnek nyilvánított, a bíróság ezt vette tekintetbe, s ezért úgy találta, hogy panaszlott bűnösségét nem lehet megállapítani, s a panasz és következményei alól fel kellett menteni.

Betűsoros tárgymutató.

- Adorjáni tanítói földek bérlete jóváhagyatik 87.
Angi Géza kiskolcsi egyh. tag felebbezése tanítói fizetés kiszol-
gáltatása tárgyában elutasítva 51.
Apahegyi iskola-terem használata 85.
Aranyosmedgyes kölcsönkérése teljesítve 111.
Atyai egyház-segély kérelme felterjesztetik 90.
Avasfelsőfalui imaház építési engedélye, ingatlan vétel-eladás
engedélyezve 47.
Avasujvárosi tanítónő elleni fegyelmi ügy 116.
Barkász Imre pénzbírság törlése tárgyában kelt kérelme eluta-
sított 57.
Báthory Zsófia hiripi tanítónő esküt tett 94.
Bírság pénzeiről esperes jelentése 59, 113.
Csaholczi Antal egyh. adó elleni felebbezése elutasítva 60.
Csengerbagosi egyh. tagok kérése a lelkesi fizetés leszállítása
tárgyában elutasítva 13.
Egyházkerületi határozatok: iskolák szüneteltetése, beiratkozá-
sok, tanítói fizetések kiszolgáltatása tárgyában 73, románul
nem tudó tanítókkal szemben való eljárások 74, tanítói
fizetések 75, belmissziói munkák, bibliakörök ügyrendje
tárgyában 76, 77, szavazások elmaradása tárgyában 78.
Egyházmegyei bíróság jegyzőkönyve bírság pénzek 113, idő-
szaki tanács megalakítása tárgyában 114.
Énekkari alapszabályok: nagybányai 39, felsőbányai 40, óvári-i 41.
Erdőd kérelme egyházker. járulékaik fizetése alól való felmentés
tárgyában 42.
Erdőszáda – Hagymászlápos egyházak társulása 48.
Erdőszáda panasza temető háborítás miatt 79.
Esperesi jelentések 7, 71, 72.
Egyházfegyelem tárgyában kelt javaslat 99.
Felsőbányai Egyh. Énekkar alapszabálya jóváhagyatott 40.
Ferenczy Károly adorjáni tanító esküt tett 55.
Gombási fiókegyház alakulása jóváhagyatott 8.
Halmi lélekszám kiigazítása, hátralékaik megtérítése tudomásul
vétetett 44.
Hirip kölcsön felvétele tárgyában újabb határozatot hozzon 15,
– segély kérése felterjesztetik, – kölcsöne jóváhagya-
tott 102.

- Időszaki tanács alakítása 114.
- Jegyzőkönyv hitelesítés felőli intézkedések 4, 69.
- Józsefháza önkormányzata visszaállíttatik 92.
- Kakszentmárton magtári tőke kamatját felhasználhatja 28, — új adókulcsa függőben hagyatik 82.
- Kertész István sárközüzlaki egyháztag fegyelmi panasza 115.
- Kiskolcsi egyház rendkívüli adója jóváhagyatott 38, — tanítói fizetés elleni felebbezés 51.
- Kolos Vince vámfalui lelkész fegyelmi ügye 65.
- Kovássy Ákos világi tanácsbíró emléke 7.
- Költségvetés egyházmegyei jóváhagyatott 22 sz., 6 p.
- Közgyűlés megnyitása 1, 66, — bezárása 58, 112.
- Köszegremetei adókulcs ügyében küldöttség 19, — adókulcs jóváhagyatott 80, — iskolai segély kérelme felterjesztett 101.
- Lelki ügyekkel foglalkozó presbiteri jegyzőkönyvek 25, 95.
- Lelkészerterkezlet javaslatai: államsegély kisürgetése 21, — szatmári gimn. fenntartó testületébe való belépés 98, — egyházfegyelem bevezetése tárgyában 99.
- Lengyel János görbedi tanító fegyelmi ügyei 63, 64.
- Máramarosszigeti egyház 3-ik tanítói állomása betöltendő 12.
- Máramarosszigeti liceum igazg. tanácsának jelentései 27, 97, — igazg. tanács megválasztása 108.
- Második törvénycikk tervezete 22.
- dr. Mártha József vil. főjegyzővé választatott 5.
- Megjelentek számbavétele 2, 67.
- Misztótfalui lelkészi díjlevél jóváhagyása elmarad 91.
- Missziói jelentések 24, 55.
- Nagy Károly felebbez bitizi presbiter vái. ellen 61.
- Nagybányai egyház kölcsöne jóváhagyatott 16, — alapító levelei is 54, — Énekkari alapszabályai is 39.
- Nagybocskó missziói segély kérvénye elutasított 29.
- Nagyenyedi ref. tanítóképzőnek segély 11.
- Nagytarna köztartozásai csökkentését kérte 53.
- Ombod új adókulcsa jóváhagyatott 83, — lelkészi legelő illetmény tárgyában 84, — iskolai segély kérése nem teljesíthető 88.
- Ottmayer Erzsébet kisbábonyi tanító esküt tett 94.
- Ötödik törvénycikk felülvizsgálatára bizottság 56.
- Óvári énekkar alapszabálya jóváhagyatott 100.

Patóháza templomfedés és kölcsönfelvétel engedélyeztetett 45, 50.
 Peleskey Sándor lelkész tanácsbíróvá választott 5.
 Pusztadaróci új adókulcs elutasított 18, — jóváhagyott 81.
 Regéczi Sándor ny. gimn. tanár emlékezete 7.
 Sárköz köztartozásait fizesse a kerületi határozat szerint 89.
 Sárközujlaki lelkész és presb. elleni fegyelmi ügy 115.
 Segély kérelmek a Baldácsy alaphoz 32–36, 93, — a Népisk.
 segély alaphoz 37.
 Sepsyné Hady Margit elleni fegyelmi ügy 116.
 Simó Lajos vil. tanácsbíró lett és esküt tesz 70, 70/a.
 Szamosdara kölcsöntartozásai visszafizetése alól részben fel-
 mentve 52.
 Szamoskrassói elszámolások és kölcsönök jóváhagyattak 20, 104.
 Számvevőszék jegyzőkönyvei, javaslatai elfogadtatnak 26, 96.
 Szatmári gimn. fenntartó testületébe belépés tárgyában kére-
 lem 98.
 Szatmári lelkészek fajárandóságának biztosítása 14.
 Szatmárhegyi lelkészi földek haszonbérlete 9.
 Szatmárnémeti új adókulcs jóváhagyott 17, — ingatlan ela-
 dások is jóváhagyattak 30, 31.
 Szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvei 5, 70.
 Széll György esperes harmadikban 5.
 Takács Lajos nagybocskói segély kérelme elutasítva 10.
 Tamásváralja rendkívüli adója jóváhagyott 103.
 Tanítók eskütétele 55. 94.
 Tanügyi bizottság jelentése 23.
 Tárgysorozat megállapítása 3. 68.
 Tereh Géza vil. jegyző 5.
 Tisztségek és bizottságok tagjai 6.
 Turtarebes közalapi segély kérése felterjesztetik 107.
 Vámfalu hátrálékos köztartozásai 43, — lelkészi és tanítói föl-
 deket haszonbérbe adhatja 86, — ideiglenes kántor alkal-
 mazása és részére fizetés kiszolgáltatása tárgyában kelt
 határozatai tudomásul vétettek 105, 106.
 Vetés hátrálékos köztartozásai mérséklését kéri 46.

ESPERESI JELENTÉS

A NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1932. ÉVI ÁLLAPOTÁRÓL.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei közgyűlés!

Az ez évi egyházlátogatást 6 küldöttség végezte, június 1–15-ig terjedőleg. Sajnálatomra az egyházlátogatásban részt nem vehettem változó egészségi állapotom folytán. Ott ahol püspöki látogatás történt, azokban az egyházakban összeesett az egyházlátogatás a püspöki látogatással, esperesi megbizottaink útján. Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján van szerencsém a következőket jelenteni egyházaink állapotáról:

I. Az egyház belélete.

1. A templomot nagy ünnepen 50 anyaegyházban 46·2⁰/₀-ban látogatják. Vasárnap délelőtt 50 anyaegyházban 32·5⁰/₀-ban. Vasárnap délután 50 anyaegyházban 23·5⁰/₀-ban. Hétköznapi délelőtt 47 anyaegyházban 0·96⁰/₀. Hétköznapi délután 44 anyaegyházban 0·58⁰/₀ a látogatás.

Hét leányegyházban nagy ünnepeken 57⁰/₀ látogatta az istentiszteletet. Vasárnap délelőtt 6 leányegyházban 46⁰/₀. (Erdőszádán csak a főünnepeken és még 2 vasárnap, Erdődön pedig havonta egyszer.) Vasárnap délután 5 leányegyházban 32⁰/₀. (Nem volt Erdőszádán és Erdődön.) Hétköznapi délelőtt 5 leányegyházban 0·7⁰/₀. (Nem volt Erdőszádán és Erdődön.) Hétköznapi délután 4 leányegyházban 0·5⁰/₀. (Nem volt: Erdőszáda, Erdőd és Apahegy.)

2. *Az Isten Igéje minden ünnep- és vasárnap délelőtt predikáltatott 50 anyaegyházban és 5 leányegyházban.* (Erdődön a hó első vasárnapján s minden ünnepen; Erdőszádán a három főünnepen és 2 vasárnapon.)

3. *Káté magyaráztatott 41 anyaegyházban 1200-szor.* (Bibliamagyarázat volt helyette: Csengerbagos, Egri, Felső-

bánya, Kőszegremete, Szamosdob, Szatmárhegy, Szinérváralja, Turterebes és Vetés; összesen 9 egyházban.) 6 leányegyházban nem volt kátémagyarázat. Szatmárpálfalván 10-szer.

4. *Bibliamagyarázat* volt 42 anyaegyházban 1481 esetben (8 anyaegyházban kátémagyarázat volt helyette: Adorján, Hosszúmező, Kakszentmárton, Kispeleske, Misztótfalu, Sárköz, Sárközujlak és Vámfalu.) 2 leányegyházban 104 esetben. (Szatmárgörbed, Erdőszáda, Szatmárpálfalva, Erdőd] és Berenden nem volt.)

Összesen: 50 anyaegyházban 2681 esetben káté- és bibliamagyarázat. Részben volt könyörgés: Lázáriban. *Három leányegyházban 114 esetben káté- és bibliamagyarázat.* Nem volt: Szatmárgörben, Erdőszáda, Erdőd, Berenden.

5. *Hétköznapi istentiszteletet* tartottak 23 anyaegyházban minden reggel, 24 anyaegyházban hetenként 3-szor, Nagytarnán és Szamosdarán hetenként 2-szer, Nagybocksón nem tartottak a szétszórtság miatt. Erdődön és Erdőszádán nincs istentisztelet. Apahegyen csak a bűnbánati héten. Szatmárgörbeden, Szatmárpálfalván, Dobrácsapátiban, Berenden háromszor hetenként.

Hétköznapi délután 47 anyaegyház tart istentiszteletet, három nem, u. m. Nagybocksó Szamoskrassó és Vetés.

Bibliamagyarázat tartatott 39 anyaegyházban: advent és böjtkben. Nem volt: Aranyosmeggyes, Atya, Dabolcz, Józsefháza, Kispeleske, Mikola, Nagybocksó, Pettyén, Sándorhomok, Szárazberek, Tamásváralja. Összesen: 11 anyaegyházban. Bibliát magyarázott 1 leányegyház: Dobrácsapáti, a többi nem.

Csak könyörgéssel tartott istentiszteletet: Aranyosmeggyes, Atya, Dabolcz, Hirip, Kispeleske, Mikola, Pettyén, Sándorhomok, Szárazberek, Tamásváralja; összesen 10 anyaegyház. Nagybocksón szétszórtság miatt nincs hétköznapi istentisztelet. 5 leányegyházban könyörgés és bibliolvasás; Erdődön és Erdőszádán nincs hétköznapi istentisztelet.

6. *Gyermek istentisztelet* tartatott 16 anya- és egy leányegyházban 160 alkalommal.

7. *A gyermekek a vasárnapi istentiszteleten* résztvesznek 50 anyaegyházban. 6 leányegyházban résztvesznek. Erdőszádán nem.

Hétköznapiokon 41 anyaegyházban résztvesznek. 9-ben nem, u. m.: Apa, Dabolcz, Józsefháza, Patóháza, Nagybocksó, Pusztadarócz, Szamosdob, Szatmárnémeti, Vámfalu, 5 leányházban igen. Erdőszádán és Erdődön nem.

8. *Vasárnapi iskola van 45 anyaegyházban.* Nincsen: Dabolcz, Nagybocksó, Szatmárudvari, Vámfalu és Pusztadarócon. Hat leányegyházban van, Berenden nincs. A vasárnapi iskola működik 65 csoporttal. 2474 taggal (nincs mindenik egyházból jelentve a növendékek száma).

A vasárnapi iskolát vezeti 22 tanító és tanítónő, 9-ben világi egyének, 1 hitoktató, 1 lévita lelkész, 3 segédlelkész, 2 ben lelkész neje, 1 kántor és 26 lelkész.

9. *Konfirmációra előkészít: 43 lelkész, 5 segédlelkész, 1 hitoktató és egy kántor.* A leányegyházakban a tanítók. A konfirmáltak további lelkigondozása: 2 – 3 bibliakör; 13 ifj. egyesület; 3 vallásos estély, egy személyes érintkezés, 17-ben semmi.

10. *Ifjúsági egyesület van 13 anyaegyházban. Bibliakör 30 egyházban.* (Nincsen: Aranyosmeggyes, Atya, Dabolcz, Felsőbánya, Kisbábony, Kispeléske, Kőszegremete, Nagybocksó, Nagytarna, Patóháza, Szárazberek, Szatmárudvari.) Van: 13 fiubibliakör, 20 leánybibliakör és 15 vegyes bibliakör. Vezetők: 36 lelkész és segédlelkész, 10 tanító, 1 lelkészné, 1 özvegy lelkészné. Összesen 48 csoport, 1262 taggal. Felnőtteknek van bibliaköre 14 egyházban. És pedig: külön a férfiaknak egy egyházban 50 taggal; külön a nőknek 8 csoportban 262 taggal; együttesen 9 csoport 333 taggal.

11. *Férfiszövetség van: 6 egyházban (44-ben nincs).* Működési eredménye kezdetleges. Tagok száma: 344.

Nőszövetség van: 41 egyházban. 2481 taggal. Működési eredményük: egyházépítő, bűzgő. 9 egyházban még nincs megalkotva, aminek a közönyösség az oka.

12. *Énekkar van 37 egyházban. Éspedig: 34 férfikar, 2 nőikar, 10 vegyeskar. Vezeti: 41 tanító, 4 lelkész és egy világi egyén. 1412 a tagok száma. Az egyháztól anyagi áldozatot kíván az énekkar fenntartása 3 egyházban 2060 lei hozzájárulással. 13 egyházban nincs énekkar tag- és vezetőhiány miatt. Működési terük: templomi éneklés, temetés, vallásos estélyeken részvétel.*

13. *Lelkész végzett látogatást* 44 egyházban 901 alkalommal, 8 egyházban a presbiterek is kísérték. 30 egyházban a tanítók látogatják növendékeik családját.

14. *Házi istentisztelet* van 23 anyaegyházban, 27-ben nincs. Lelkész résztvett 4 egyházban a házi istentiszteleteken.

15. *50 anyaegyházban van iratterjesztés*, mindenütt a lelkész vezeti. 6 leányegyházban szintén van, Szatmárgörbeden nincs. Eladott: 62 drb. nagybibliát, 271 drb. újtestamentumot, 1727 drb. Naptárt, 15 drb. zsoltárt, Vallásos irat: 450, Néplap: 1314 példány, — benne sok helyen a „Magyar Nép“ is.

16. *Református Népkönyvtár* van 13 helyen, két iskolai, három ifjúsági és 32 helyen nincs. Használták 451 esetben.

17. *Szegényügyi bizottság* van 23 egyházban 27-ben nincs. Felnőtt szegények kaptak: 65.186 leit; gyermekek: 46.569 leit segélyül. Összesen: 111.755 leit.

18. *Külső jótékony célra* adtak: 50.269 leit. (Mult évben: 100.675 leit.)

19. *Hitfeleink jótékony sága:* 413.077 lei (1931-ben 595.258 lei.)

Tízezer lein felül adtak: Nagybányán: Perselypénz: 24282 lei; kerti mulatság: 70728 lei; Előadás: 8018 lei. Összesen: 103.028 lei; Szatmárnémetiben: Szabó Ilona: 11.000 leit.

20. *Urvacsora osztatott* 48 anyaegyházban 6-szor; 1-ben Szatmáron 7-szer; Nagybocksón 3-szor. 5 leányegyházban 6-szor; 2-ben 4-szer.

Urvacsorával élt minden alkalommal 35 anyaegyházban 138 presbiter, 5 leányegyházban 20 presbiter.

Urvacsorával éltek: Bőjtben: fi: 1211; nő: 1287; összesen: 2499; Husvétkor: fi: 3340; nő: 3452; együtt: 6792; Pünköstkor: fi: 2804; nő: 3293; együtt: 6097; Újkenyér: fi: 1722; nő: 2905; együtt: 4627; Advent: fi: 1756; nő: 2377; együtt: 4133; Karácsony: fi: 2992; nő: 3106; együtt: 6098; Betegek: fi: 87; nő: 110; együtt: 197; összesen: fi: 13913; nő: 16530; együtt: 30.443; Szórványokban: Bőjt: fi: — nő: — együtt: —; Husvét: fi: 42; nő 37; együtt: 79; Pünköst: fi: 41; nő: 40; együtt: 81; Újkenyér: fi: 22; nő: 26; együtt: 48; Advent: fi: 1; nő 1; együtt: 2; Karácsony: fi: 26; nő: 26; együtt: 52; Betegek: fi: —; nő: 2; együtt: 2; összesen: fi: 132; nő: 132; együtt: 264.

Betegek urvacsorával élnek: 15 anyaegyházban urvacso-raosztáskor; 35-ben bármikor.

21. *Szekták vannak* (baptista, millenista, szombatista) 23 egyházban; 34-ben nincsenek. — Ez évben baptista lett: fi: 5; nő: 7; együtt: 12. Egyéb: fi: 4; nő: 5; együtt: 9.

12. *Hitelveinkkel ellenkező szokások* 16 egyházban észlelhetők. És pedig: kivilágítás; Úrnapja.

23. *Vallásos összejövetelt* tartott 48 anyaegyház 576 alkalommal. Nem tartott: Nagybocksó és Szatmárudvari.

24. *Nagyobb szabásu ünnepélyt* tartott 17 egyház, u. m.: Adorján: anyák napja; Avasujváros: műkedvelői előadást; Egri: anyák napja; Felsőbánya: kerti mulatság; Józsefháza: anyák napja; Kiskolcs: hősök emléktáblájának leleplezése; Máramarossziget: Gusztáv A. emlékünnep, szeretetvendégség; templomszentelés; Misztótfalu: kultúrestély; Nagybánya: lelkesbeiktatás; Nagykolcs: műkedvelő; Ombod: konferencia, lelkesértekezlet; Szamosdara: anyák napja; Szamoskrassó: lelkesbeiktatás; Szatmár: énekkar 50 éves jubileuma; Szatmárhegy: karácsonyfaünnepély; Szinérváralja: anyák napja, énekkar 50 éves jubileuma; Tamásváralja: anyák napja; Részt vett ezeken az ünnepélyeken 17 egyház.

25. *Közönséges bűncselekményekért* való elítélésről nincs tudomás. 2 egyházból iszákosságot jelentenek.

26. *25 egyházban 26 vadházasságot jelentenek.* Lelkesek rajta vannak a vadházasság megszüntetésén, rábeszéléssel, ráhatással, de nem sok sikerrel, főként a kötött állapot miatt.

27. *Egyházunkban minden pár kikérte az egyházi áldást,* kivéve Szamoskóródon egy pár.

28. *Egyházainkban 28 egyházban 99 vegyespár kötött házasságot.* 7 esetben kárunkra reversálist [adtak.

29. *Egyházunkban a keresztelest 4 esetben mellőzték.*

30. *A temetést nem mellőzte senki sem.*

31. *Egyházaink sérelmei:* Amacz, Batiz, Felsőbánya, Józsefháza, Nagybánya, Szamoskrassó, Szatmár, Szinérváralja, Tamásváralja, Turterebes nem kaptak 14 %-os iskolai segílyt; Felsőbánya, Kispeske nem kaptak az agrártól földet; Dabolcon világi hatóság feljelentést tett a templom trikolorja miatt; Erdőszádán egy baptistát a ref. temetőbe temettek. Nagy-

bocskó nem kapott az államtól földet, Szatmár város nem ad iskolai segítyt és a lelkésznek fát; Szatmárhegy a belhivatalnoki fizetést nem adja; Szatmárnémeti szintén; Vámfalu: magyar írás-olvasás hiánya. — Valamennyi jelentette felsőbb hatóságánál.

II. Az egyház külélete.

32. *Az egyházi adózók száma:* 10408; választók száma: 5003.

33. *Egyházközi közgyűlés van* 5 egyházban u. m.: Kisbábony, Nagybecskó. Nagytarna, Szatmárhegy, Turterebes.

34. *Presbiterek száma:* 641. Józsefházán nincs.

35. *A lelkészi iroda* fel van szerelve mind az 50 egyházban szükséges naplókkal. A lelkészek pontosan vezetik úgy az anyakönyveket, mint a presbiteri jegyzőkönyveket.

36. *Levéltár* van mind az 50 egyházban.

37. *Vagyonleltár* van minden egyházban. Erdődön, Szatmárudvariban, Berenden régi vagyonleltár van.

37. *Ingatlan mindenütt az egyház nevében áll.* Kivéve Turterebesen 500 □ öl szőlő és Kisbábonyban a kaszáló.

39. *Az agrárreform elvett az egyházaktól,* lelkészektől, tanítóktól 478 kth. 213 □ ölet; adott az egyháznak, lelkészeknek, tanítóknak: 76 kth. 649 □ öl földet.

40. *Az egyházközségek tőkéi,* alapjai 1932. dec. 31-én: 6,768.044 lei és 1613 dollár. — Részletesen a mellékleten. (Múlt évben: 4.789.393 lei és 1536 dollár.)

41. *Az egyházak magtárai* terményben: búza: 1421'64 q; rozs: 132 q; tengeri: 575 q; zab: 6 q. Pénz 85.737 lei. A magtárak pénzürtéke: 977.524 lei. (A legtöbb helyen az egyháznak magtári terményei pénzürtékben is kifejezve vannak, a kérdőtétel következtében. De van a takarékmagtárnak külön pénztőkéje is, nemcsak terménytőkéje. Előbbi esetben a terménytőke, mint pénztőke is fel van számítva pénzürtékben, utóbbi esetben pedig, hogy mennyi a pénztőkéje a takarékmagtárnak arra nincs kérdőtétel.) Összesen 27 egyházban van takarékmagtár.

42. *Az egyházak tőkéi és terményei elvannak helyezve:* egyeseknél, betétekül, takarékpénztár és szövetkezeteknél 2–14% mellett. A termények pedig 20–25% mellett.

43. *Az egyházak adósságai:* 1,453.759 lei. (Múlt évben: 1,280.763 lei.)

44. *Minden egyháznak megerősített költségvetése van,* kivéve Szatmárudvari és Berend.

Az egyháztagokra kivetett egyházi adó összege 1,230.686 lei; Terményben: búza: 1544 q; tengeri: 161 q; rozs: 10 q; zab: 6 q; 13 m³ fa; 237 liter bor; 55 szekér széna és 160 rudas széna. — 14 egyházban a kivetett egyházi adó nem fedezi a szükségletet. A többiben igen, ha befolyik.

45. *Az egyházi számadások jóváhagyás alatt vannak.* A zárszámadás mérlege:

bevétel: 6,086.506 lei, múlt évben: 5,854.592 lei.

kiadás: 5,883.917 lei, múlt évben: 5,696.731 lei.

maradvány: 202.589 lei, múlt évben: 156.861 lei.

Terményben bevétel: 966.89 q 24 öl fa

kiadás: 866.26 q 24 öl fa

maradvány: 100.63 q

46. *A templom jókarban van* 29 egyházban. Javítandó 19 egyházban u. m.: Amacz, Avasujváros, Csengerbagos, Dabolcz, Felsőbánya, Halmi, Nagybocksó, Nagytarna, Ombod, Óvári, Patóháza, Sándorhomok, Szatmár, Szatmárudvari, Szinérváralja, Tamásváralja, Turterebes, Vámfalu és Vetés. Nincsen: Szamosdara- és Sárközön. A leányegyházak közül: Szatmárpálfalván javítandó. Erdődön, Erdőszádán nincs. A többiben jó.

Lelkészi lakás jókarban van 31 egyházban. Javítandó: 19 egyházban, u. m.: Amacz, Avasujváros, Aranyosmeggyes, Csengerbagos, Felsőbánya, Hosszúmező, Kakszentmárton, Kisbábony, Lázári, Nagytarna, Ombod, Patóháza, Pettyén, Sándorhomok, Szatmár, Szatmárudvari, Szinérváralja, Tamásváralja, Turterebes. Az iskola javítandó 10 egyházban u. m.: Amacz, Felsőbánya, Hosszúmező, Kakszentmárton, Kőszegremete, Lázári, Sándorhomok, Szamoskrassó, Szatmárhegy, Szatmárudvari. 24 anyaegyházban jó és 6 leányegyházban.

47. *Új építkezés történt 5 egyházban:* 218,440 lei összegben. (Múlt évben 210.139 lei.)

58. *Épületek jókarban tartása*: 296.019 lei. (Múlt évben: 699.400 lei).

49. *Tűzbiztosítás*: 35,305.800 lei. Az esperesi látogatás megfelelőnek találta 48 anya- és leányegyházban. 9 anyaegyházban nem tartja megfelelőnek: Csengerbagos, Dabolcz, Nagybocskó, Óvári, Patóháza, Sándorhomok, Szamosdara, Szamoskrassó, Turterebes.

A tűzbiztosítás évi díja: 78,312 lei.

50. *Belhivatalnokok* ki vannak fizetve 16 egyházban. Nincsenek kifizetve 34 egyházban u. m.: Aranyosmeggyes, Atya, Avasujváros, Batiz, Csengerbagos, Dabolcz, Halmi, Hirip, Józsefháza, Kakszentmárton, Kisbábony, Kispeske, Kőszegremete, Mikola, Nagytarna, Ombod, Óvári, Patóháza, Pusztadarócz, Sándorhomok, Sárköz, Sárközujlak, Szamosdara, Szamoskrassó, Szárazberek, Szatmárhegy, Szatmárnémeti, Szatmárudvari, Tamásváralja, Turterebes, Vámfalu, Vetés. Összes hátralék: 349.493 lei és 213 90 q búza, 49 q tengeri 18 öl fa. De ez nem mutatja ki az összes hátralékot csak a múlt évit. (Múlt évi hátralékból, 1931-ről: 285 q búza, tengeri, rozs. 212.062 lei pénz).

51. *Az egyházkerületi, egyházmegyei, közalapi, nyugdíjintézeti, kulturtaxa, neveltetési segély* közköltségekkel hátralékos 40 anyaegyház u. m.: Adorján, Atya, Avasujváros, Batiz, Csengerbagos, Dabolcz, Halmi, Hirip, Józsefháza, Kakszentmárton, Kisbábony, Kiskolcs, Kispeske, Kőszegremete, Lázári, Mikola, Nagybánya, Nagykolcs, Nagytarna, Ombód, Óvári, Patóháza, Pettyén, Pusztadarócz, Sándorhomok, Sárköz, Sárközujlak, Szamosdara, Szamosdob, Szamoskóród, Szamoskrassó, Szárazberek, Szatmár, Szatmárhegy, Szatmárudvari, Szinerváralja, Tamásváralja, Turterebes, Vámfalu és Vetés. 4 leányegyház: Szatmárpálfalva, Dobrácsapáti, Berend, Apahegy. Az összes hátralék: 338.835 lei. A hátralék oka a kisegyházak túlterheltsége és hogy a hátralékok nehezen hajthatók be és a szegénység.

52. *Segélyt kapott az egyház az egyházkerulettől*: 211,534 leit; *Egyházmegyétől*: 11,018 leit; *községtől* 28,041 leit és 3 m³ fát.

53. *4 egyháznak van pere* községi és állami hatósággal.

54. *A temető* 55 egyházban az egyház tulajdona. Nagy-
bocskón közös, Sándorhomokon a Gödény Sándoré. Arkoltak.

III. Az egyház iskolaügyel.

55. *Egyházaink közül 34 anya- és 6 leányegyház
tart fent iskolát 55 tanítóval. — 3 egyház iskolája bezárva
(Patóháza, Sárközújlak, Szamosdob, szünetel Erdődön).
Nem tart fent iskolát 13 egyház u. m.: Apa, Aranyosmegy-
gyes, Dabolcz, Misztótfalu, Nagybocskó, Nagykolcs, Nagytarna,
Pusztadaróc, Szamoskóród, Szatmárhegy, Szatmárnémeti, Vám-
falu, Vetés.*

56. *Az egyházi költségvetésben az elemi iskolák: 1,825.714
lei költséget igényelnek. A szatmári középiskola: 150.000 lei,
mihez Szatmárnémeti hozzájárul még 46000 leivel. — (Összesen:
196.000 lei,) A vallástanítás: 73.800 leibe kerül az egész egy-
házmegyében.*

57. *Iskoláinkban tanít 49 rendes- és 6 helyettes tanító.
A szatmári középiskolának van 8 rendes- és 10 helyettes tanára.*

58. *Az építő munkában részt vesznek a tanítók a va-
sárnapi iskolákban, vallásos estélyeken való közreműködéssel
és az énekkarok vezetésében.*

59. *A vallástanítás az állami iskolában 8 egyházban
jeles; 18-ban jó; 9-ben elégséges; 1-ben alig elégséges.*

60. *Az iskolák felszerelése 29 egyházban törvényszerű;
11-ben hiányos, u. m.: Egri, Halmi, Hirip, Józsefháza, Kakszent-
márton, Kisbábony, Kispeleske, Lázári, Sándorhomok, Sárköz,
Tamásváralja.*

61. *A tanítás eredménye: jeles: 27; jó: 19; elégséges: 8;
alig elégséges: 1 tanító.*

IV. Statisztikai adatok az anya- és leányegyházban.

62. *Született: törvényes fi: 478; nő: 470; együtt: 948.*

törvénytelen fi: 60; nő: 48; együtt: 108.

összesen fi: 538; nő: 518; együtt: 1056.

Állami anyakönyv szerint fi: 539; nő: 519; együtt: 1058.

63. *Meghalt és eltemettetett: fi: 432; nő: 403; együtt: 835.*

Allami anyakönyv szerint: fi: 433; nő: 404; együtt: 837.

64. *Házasságot kötött egyházilag: tisztapár: 277, vegyes-
pár: 113.*

Allamnál tisztapár 276; vegyes: 122.

65. *Konfirmált*: fi: 120; nő: 245; együtt: 365.

66. *Áttért*: fi: 4; nő: 13; együtt: 17.

67. *Kitért*: fi: 15; nő: 30; együtt: 45.

68. *Lélekszám az anya- és leányegyházban*: fi: 19270; nő: 20149; együtt: 39.419. (Múlt évben: fi: 19743; nő: 20920; együtt: 40663.)

V. Statisztikai adatok a szórványokban.

69. *Született* törvényes fi: 8; nő: 4; együtt: 12, törvénytelen: fi: —; nő: 1; együtt: 1. Összesen: fi: 8; nő: 5; együtt: 13. Allami anyakönyv szerint: fi: 8; nő: 5; együtt: 13.

70. *Meghalt*: fi: 2; nő: —; együtt: 2. Allami anyakönyv szerint: fi: 2; nő: —; együtt: 2.

71. *Házasságot kötött*: tiszta: —; vegyes: —;

72. *Konfirmált*: fi: 1; nő: 1; együtt 2.

73. 74. *Áttért, kitért*: nincs.

75. *Lélekszám*: fi: 274; nő: 246; együtt: 520. (Múlt évben: fi: 241; nő: 224; együtt: 475.)

Avasújváros, 1933. augusztus 14.

Kiváló tisztelettel:

SZÉLL GYÖRGY

esperes.

Melléklet.

Kimutatás az egyházak létszámáról, kegyes adományairól, vagyonairól és számadásairól.

Sorszám	Egyház	Az egyházak lélekszáma	Az egyházak jótékony adományai	A hivatkozott jótékony adományai	Tőkepénz és alapok	Takarék-magtakár-pénz-értékben	Adósság	Kivetett egyházi adó							A zár számadás							
								Pénzben	Terményben						Pénzben			Terményben				
									Lei	Búza q	Zab q	Rozs q	Tengeri q	Széna	Fam ³	Bevétel	Kiadás	Maradv.	Bevétel	Kiadás	Maradvány	
Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Búza q	Rozs q	Búza q	Rozs q	Búza q	Rozs q					
1	Adorján	312	318	250	155451	8000	—	8560	37				11	20 székér		87930	85088	1842	37		37	
2	Amac	348	563	4044	20441	40000	17600	3850	41							101370	100335	1335	42		32	
3	Apa	548	5343	12516	95715	102420	—	12400	37				10	2371 bor		57437	49148	8289				
4	Aranyosmeggyes	287	210	3482	162000	—	10000	—	24				4		13	53777	52911	859				
5	Szatmárgörbéd	244	—	500	20327	6468	—	9752	—							40179	39604	575				
6	Atya	313	1242	602	22406	—	10000	8175	33							47117	46294	823				
7	Avasujváros	1525	2658	2751	204300	32392	23000*	29872	55							155056	153979	1077	54		54	
8	Batiz	417	259	1289	21169	4477	9080	10913	50							59678	59678	—	42		42	
9	Csengerbagos	582	145	1235	6383	—	25000	16400	52							65460	55783	9677	52		50	2
10	Dabolcz	416	—	373	11694	—	—	—	31			10				29185	27504	1681	7		7	
11	Egri	733	1500	2795	42636	25000	31717	45000	70					160 rúd		131892	130278	1620	37		37	
12	Felsőbánya	375	—	22401	35763	—	14560	13550	—							67111	67090	21				
13	Halmi	885	1690	5051	30104	—	84300	42266	31			24				70344	66928	3416				
14	Hirip	504	146	1450	41278	—	—	7304	55							59659	58666	993	47		42	5
15	Hosszmező	1130	2000	800	1205567	—	—	15311	—							97123	92916	4207				
16	Józsefháza	385	37	278	100253	121816	9000	—	—							191682	191682	—				
17	Kakazentmárton	381	238	691	4155	45441	14310	16000	30			10				52101	52018	3	24		24	
18	Kisbábony	386	276	3048	19894	—	7925	47000	50		6	22				76689	76478	211				
19	Kiskolcs	508	321	5785	8238	28000	—	37932	55							61319	60888	433	55		45	10
20	Kispeleske	314	400	768	8061	35000	24063	5200	59					33 székér		60293	49972	9900	*59		*59	
21	Kőszegremete	678	—	5592	114905	—	10421	10487	79							34376	33330	1046	35		35	
22	Lázár	350	200	1300	860	—	—	19000	35							65179	61883	3296				
23	Máramarosssziget	1397	664	15194	480335	—	572833	103764	—							619002	615849	3153				
24	Mikola	801	300	1600	16176	3200	—	5000	—							50329	50328	1				
25	Misztótfalu	344	1570	2100	208647	—	—	10860	—							66487	49609	16876				
26	Nagybánya	1533	8985	103028	392165	—	201112	48000	—							467366	455297	12069				
27	Erdőszáda	54	—	—	20670	—	—	3710	—							12707	12144	563				
28	Nagybocskó	174	92	1515	124	—	7448	1637	—							14376	14333	43				
29	Nagykolcs	408	360	2603	72252	41453	4266	—	36			6				72889	72853	36	42		42	
30	Nagytarna	328	120	2917	152261	—	—	1920	8			2				17576	17576	—				
31	Ómbód	808	816	1438	38870	39062	—	58225	31			5				81940	81930	10	26		26	
32	Óvári	1011	—	1744	20070	—	—	38000	41			15				73543	58404	15139	64		64	
33	Patóháza	415	—	760	141300	—	—	5000	70							46985	38237	8752	70		54	16
34	Pettyén	380	150	933	29830	17000	37124	14214	10			6				71118	66788	4330	16		16	
35	Szatmárpálfa	215	—	4600	37188	33500	—	2000	8			3				37712	37608	4	55		30	25
36	Pusztadaróc	244	—	300	—	—	6700	6000	25							7003	6523	480				
37	Sándorhomok	322	250	1450	42113	12020	7200	7141	37							52275	52222	53				
38	Sárköz	480	—	1200	309402	25000	3000	—	45							38819	38719	100				
39	Sárközujlak	173	—	2500	12903	—	5500	6404	15							51449	51016	425				
40	Szamosdara	374	—	1060	36493	—	10686	17402	18							24266	21969	2297	12		12	
41	Szamosdob	435	236	4018	5094	12000	7707	6700	26							45961	40240	5721	21		21	
42	Szamoskőröd	317	100	2000	123	13755	—	2750	25				4			44732	39417	5315	21		4	17
43	Dobrácsapáti	172	50	1500	6390	6000	—	—	12							18171	642	17			12	5
44	Szamoskrassó	898	353	42103	—	92800	98006	31000	80							236012	232804	3208	67		67	
45	Szárzaberek	482	118	1497	65449	11500	20711	6000	73			6				112112	103460	17652				
46	Szatmár	5119	2355	38550	1483686	—	—	252795	—							1259845	1240280	19565				
47	Szatmárhegy	1828	1100	19369	11891	202836	60000	50000	—							115312	114812	500				
48	Erdőd	237	—	475	40745	—	—	2636	—							5598	5101	497				
49	Szatmárnémeti	5086	15163	58841	329150	—	40000	60355	—							364256	356139	8117				
50	Szatmárvári	275	150	1250	12000	4800	—	—	—							39249	27644	1605				
51	Berend	345	—	350	28000	—	—	—	—							39966	25534	14432				
52	Szinérváralja	791	7000	6523	7896	—	23000	26281	—							79598	78752	846				
53	Apahegy	312	20	710	5447	—	2000	10919	—							44528	44244	284				
54	Túrterebes	496	150	420	16291	—	19500	19860	50							44827	44799	28				
55	Vámfalva	282	938	2593	339261	—	54990	20900	28			6				47683	46772	911				
56	Vetés	680	50	1836	38546	—	—	7241	28			27				81539	77535	4004				
57	Vetés	582	673	8299	34676	12284	—	—	52							36315	32688	3627	63		43	20
Összesen:		39419	59269	413077	6,768044	977524	1,452759	1,230686	1544	6	10	161	58 székér, 160 rúd, 2371 bor	13	6,086506	5,883917	202589	955		855	100	
A szórványokban:		520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*24 ill. fa	*24 ill. fa	—	—
Múlt évben:		40472	100675	575258	4,789893	701955	1,280763	1,354080	1592	16	—	146	—	7 ill.	5,854592	5,696731	157861	1071	86	998	86	73

